

Metsähallituksen julkisten hallintotohtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2014

Översättning: Pimma Åhman.

Jorgalan: Pentti Pieski.

Kansikuva: Raaseporin rauniolinna siirtyi Metsähallituksen luontopalvelujen hoitoon vuonna 2014. Linnanjuhlat yhdistivät arvokkaan kulttuuriperinnön ja elävän matkailukohteen. Kuva: Metsähallitus / Jukka-Pekka Ronkainen.

© Metsähallitus, Vantaa 2015.

ISSN-L 1235-8983
ISSN (painettu) 1235-8983
ISSN (verkkójulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-295-109-0 (painettu)
ISBN 978-952-295-110-6 (pdf)

Lönnberg Digital, Helsinki, 2015
300 kpl

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2014

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	20.4.2015
TOIMEKSIANTAJA		HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	MH 6281/2013/02.00

TEKIJÄ(T)	Metsähallitus
JULKAISUN NIMI	Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2014

TIIVISTELMÄ	<p>Luontopalvelut-yksikkö hoitaa Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät. Se vastaa luonnonsuojelusta sekä retkeily- ja eräpalveluista valtionmailla. Luontopalvelujen hoidossa ovat mm. kansallispuistot, luonnonpuistot ja valtion retkeilyalueet, Lapin erämaa-alueet ja suurin osa yleisistä vesialueista. Luontopalvelujen rahoituksesta ja tavoitteista sovitaan Metsähallituksen ja julkisia hallintotehtäviä ohjaavien ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön välisessä tulos-sopimuksessa. Vuodelle 2014 asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin.</p> <p>Luontopalvelujen hallintaan siirtyi vuoden alussa Museovirastolta 29 kohdetta, joista lähes kaikki kuuluvat valtion strategiseen kulttuuriperintöön (mm. Raaseporin ja Kajaanin rauniolinnat, Langinkosken keisarillinen kalastusmaja). Merkittäviä kulttuuri- ja luontoarvoja sisältyy myös puolustusvoimien käytöstä vapautuviin kohteisiin, kuten Saaristomeren Öron saareen ja Helsingin edustan Vallisaareen ja Kuninkaansaareen, joiden avaamista yleisökäyttöön luontopalvelut valmistelee.</p> <p>Muita toiminnallisia painopisteitä olivat myynti- ja paikkatietojärjestelmien kehittäminen sekä kansallispuistojen ja muiden yleisökohteiden palvelujen sekä eräpalvelujen asiakaspalvelun kehittäminen. Kumppanitutkimus osoitti, että luontopalveluilla on erinomainen maine ja kumppanit arvostavat luontopalvelujen henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa. Yhteistyökumppaneista 80 % oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä luontopalvelujen toimintaan.</p> <p>Pohjois-Suomen maaluontotyypikartoituksen tuloksena luontotyypitietojen kattavuus parantui huomattavasti. Luontopalvelut teki soidensuojelun täydennysohjelman maastokartoituksia lähes 55 000 hehtaarin alalta ja osallistui METSO-ohjelman täydentämisen valmisteluun. Vedenalaisen luonnon laji- ja luontotyypitietojen keruuta jatkettiin VELMU-inventointiohjelman osana. Luontopalvelut ennallisti metsä- ja suoekosysteemejä sekä kunnosti ja hoiti arvokkaita luontotyyppejä ja perinnebiotooppeja. Luontopalvelut vastasi lukuisten kasvi- ja eläinlajien valtakunnallisesta suojelusta ja seurannasta.</p> <p>Kansallispuistoissa kävijöiden rahankäytön kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset olivat yhteensä 125,8 milj. euroa ja 1 256 henkilötyövuotta. Kokonaistulovaikutus kasvoi 8,9 % edellisestä vuodesta. Valtion seitsemällä retkeilyalueella vastaavat vaikutukset olivat 14,7 milj. euroa ja 156 henkilötyövuotta. Lupa-asiakkaiden rahankäytön aluetaloudellisten vaikutusten arvioitiin olevan kaikkiaan 28,2 miljoonaa euroa ja 238 henkilötyövuotta. Kansallispuistoissa vuonna 2013 vierailleiden henkilöiden kokemien terveysvaikutusten itsemäärityksi arvoksi laskettiin 226 milj. euroa.</p> <p>Luontopalveluissa tehtiin vuonna 2014 kaikkiaan 624 henkilötyövuotta. Kokonaismenot olivat noin 65,4 miljoonaa euroa. Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kautta tuleva rahoitus kattoi menoista 67 prosenttia.</p> <p>Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu valtion liikelaitoksen muun toiminnan erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetun asetuksen (1402/2004) mukaisesti.</p>
-------------	---

AVAINSANAT	tilinpäätös, toimintakertomus, tulossopimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 212		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PAINETTU)	978-952-295-109-0
ISSN (PAINETTU)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-110-6
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	55 + 16 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	Lönnberg Digital
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	20.4.2015
UPPDRAGSGIVARE		DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 6281/2013/02.00
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifters bokslut och verksamhetsberättelse för år 2014		
SAMMANDRAG	<p>Forststyrelsens enhet för naturtjänster har hand om Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter. Naturtjänsterna ansvarar för naturskydd, friluftstjänster samt jakt- och fisketjänster på statens marker. Naturtjänsterna sköter om bland annat nationalparkerna, naturreservaten och statens strövområden, ödemarksområdena i Lappland och största delen av de allmänna vattenområdena. Man kommer överens om naturtjänsternas finansiering och målsättningar i resultatavtalen mellan Forststyrelsen och miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet, vilka styr de offentliga förvaltningsuppgifterna. Målsättningarna för år 2014 uppnåddes i huvudsak väl.</p> <p>I början av året övergick förvaltningen av 29 objekt från Museiverket till naturtjänsterna. Nästan alla dessa objekt ingår statens strategiska kulturarv (bl.a. Raseborg, Kajaneborg och Langinkoski kejsrerliga fiskestuga). Betydande kultur- och naturvärden är förknippade också med de objekt som försvarsmakten avstår från, såsom Örö i Skärgårdshavet samt Skanslandet och Kungsholmen utanför Helsingfors. Naturtjänsterna förbereder som bäst öppnandet av dessa öar för allmänheten.</p> <p>Övriga tyngdpunkter för verksamheten var att utveckla försäljningssystem och geografiska informationssystem samt att förbättra tjänsterna i nationalparker och övriga besöksmål och kundtjänsten inom fiske- och jakttjänsterna. En enkät bland samarbetspartnerna visade att naturtjänsterna har ett högt anseende, och samarbetspartnerna värdesätter kunskanden och yrkesskickligheten hos naturtjänsternas personal. Hela 80 procent av samarbetspartnerna var nöjda eller mycket nöjda med naturtjänsternas verksamhet.</p> <p>Till följd av inventeringen av landnaturlager i norra Finland ökade informationen om naturtypernas utbredning betydligt. Naturtjänster gjorde fältinventeringar för kompletteringsprogrammet för skydd av myrar på nästan 55 000 hektar och deltog i beredandet av kompletteringen av METSO-handlingsplanen. Man fortsatte också att samla in information om undervattensarter och -naturtyper inom ramen för inventeringsprogrammet VELMU. Naturtjänsterna restaurerade skogs- och myrkosystem samt iståndsätte och vårdade värdefulla naturtyper och vårdbiotoper. Naturtjänsterna ansvarade för det riksomfattande skyddet och uppföljningen av åtskilliga växt- och djurarter.</p> <p>Effekterna av besökarnas användning av pengar i nationalparkerna på totalinkomsterna och systerstämningen var sammanlagt 125,8 miljoner euro och 1 256 årsverken. Effekten på totalinkomsten hade ökat med 8,9 % från år 2013. Motsvarande siffror för statens sju strövområden var 14,7 miljoner euro och 156 årsverken. Effekten av tillståndskundernas användning av pengar på den lokala ekonomin uppskattades uppgå till totalt 28,2 miljoner euro och 238 årsverken. Värdet på de hälsoverklningar som nationalparksbesökarna år 2013 uppgav sig ha upplevt beräknades till 226 miljoner euro.</p> <p>Inom naturtjänsterna var antalet årsverken år 2013 sammanlagt 624. De totala utgifterna var ca 65,4 miljoner euro. Finansieringen från miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet täckte 67 procent av utgifterna.</p> <p>Bokslutet och verksamhetsberättelsen för Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter har uppgjorts i enlighet med statsrådets förordning om särskild bokföring och särskilt bokslut för statliga affärsverks övriga verksamhet (1402/2004).</p>		
NYCKELORD	bokslut, verksamhetsberättelse, resultatavtal		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B 212		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PRINT)	978-952-295-109-0
ISSN (PRINT)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-110-6
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	55 + 16 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	Lönnberg Digital
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

GOVIDANSIIDU

ALMMUSTUHTTI	Meahciráđdehus	ALMMUSTUHTTINÁIGI	20.4.2015
DOAIMBANADDI		DOHKKEHANBEAIVEMEARRI	
LUHTOLAŠVUOHTA	Almmolaš	DIÁRANUMMIR	MH 6281/2013/02.00
DAHKKI(T)	Meahciráđdehus		
ALMMUSTUHTTIMA NAMMA	Meahciráđdehusa almmolaš hálldahusdoaimmaid rehketdoallooahpaheapmi ja doaimmaitalus 2014		
ČOAHKKÁIGEASSU	<p>Luonddubálvalusat-ovttadat dikšu Meahciráđdehusa almmolaš hálldahusdoaimmaid. Dat vástida luonddusuodjaleamis sihke vánddardan- ja meahcebevvdobálvalusain stáhta eatnamiin. Luonddubálvalusaid divššu vuolde leat ee. álbmotmeahcit, luonddumeahcit ja stáhta vánddardanguovllut, Lappi meahceguovllut ja stuorámus oassi čáhceviidodagain. Luonddubálvalusaid ruhtadeamis ja mihttomeriin sohppojuvvo Meahciráđdehusa ja almmolaš hálldahusdoaimmaid stivrejeddji birasministeriija ja eana- ja meahccedoalloministeriija gaskasaš boadussoahpamušas. Jahkái 2014 ášahuvvon mihttomearit fáhtejuvvojedje eanaš osiin bures.</p> <p>Luonddubálvalusaid hálldui sirdašuvve jagi álggus Musealágádusas 29 báikki, main measta buot gullet stáhta strategalaš kulturábái (ee. Raasepori ja Kajaani šloahttabázahusat, Langinkoski keaisárlaš guolástanbarta). Mearkkašahti kultur- ja luondduárvvut gullet maiddá bealuštanfámuid anus luovvanan báikkiide, dego Suolomeara Örö sullui ja Helssega ovddabeale Vallisaarii ja Kuninkaansaarii, maid luonddubálvalusat válmmaštallá rahpat álbmoga atnui.</p> <p>Eará doaimmalaš deaddočuoggát ledje vuovdin- ja báikedihtovuogádagain gárgeheapmi sihke álbmotmehciid ja eará almmolaš báikkiid bálvalusaid ja meahcebálvalusaid áššehasbálvalusa gárgeheapmi. Guoibmedutkamuš buvttii ovdan, ahte luonddubálvalusain lea earenoamáš beaggin ja guoimmit atnet árvvus luonddubálvalusaid bargoveaga máhttima ja ámmátdáiddu. Ovttasbargoguimmiin 80 % ledje duđavačča dahje hui duđavačča luonddubálvalusaid doibmii.</p> <p>Davvi-Suoma eanaluonddutiippakártema boadusin luonddutiippadieđuid gokčevašvuolta buorráni fuomášuhtti láhkai. Luonddubálvalusat dagai jekkiidsuodjaleami dievasmahttinprog- rámma eanakártemiid measta 55 000 hektára viidodagas ja oassálasttii METSO-prográmma dievasmahttima válmmaštallamii. Čázevullosaš luonddu šládja- ja luondduTIIPPŠdieđuid čoaggima jotke VELMU-inventerenprográmma oassin. Luonddubálvalusat divui ovdežin vuovde- ja jaggeekosystemaid sihke divui ja divššui árvvolaš luonddutiippaid ja árbebiotop- paid. Luonddubálvalusat vástidii eatnatlohkosaš šaddo- ja eallišlájaid riikkaviidosaš suodjalea- mis ja čuovvumis.</p> <p>Álbmotmehciid gussiid ruhtageavaheami oppalašsisaboahto- ja barggolašvuodaváikkhusat ledje oktiibuot 125,8 milj. euro ja 1 256 olmmošbargojagi. Oppalašsisaboahtováikkhusat stuorui 8,9 % ovddit jagis. Stáhta čieža vánddardanguovllus dávisteaddji váikkhusat ledje 14,7 milj. euro ja 146 olmmošbargojagi. Lohpeáššehaččaid ruhtageavaheami guovlluekonomalaš váikku- husaid árvvoštalle leat buohkanassii 28,2 miljon euro ja 238 olmmošbargojagi. Álbmotmehciin jagi 2013 fitnan olbmuid vásihan dearvvašvuodaváikkhusaid iešmeroštallojuvvon árvun rehkenaste 226 milj. euro.</p> <p>Luonddubálvalusain dahke jagi 2014 buohkanassii 624 olmmošbargojagi. Oppalašgolut ledje sulaid 65,4 miljon euro. Birasministeriija ja eana- ja meahccedoalloministeriija bokte bohtán ruhtadeapmi govčcai goluin 67 proseantta.</p> <p>Meahciráđdehusa almmolaš hálldahusdoaimmaid rehketdoallooahpaheapmi lea dahkkojuvvon stáhta fidnolágádusa eará doaimma sierra rehketdoalus ja sierra rehketdoallooahpaheamis addojuvvon ášahusa (1402/2004) mielde.</p>		
ČOAVDDASÁNI	rehketdoallooahpaheapmi, doaimmaitalus, sisaboahtosohpamuš		
EARÁ DIEĐUT			
RÁIDDU NAMMA JA NUMMIR	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 212		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PRENTEJUUVON)	978-952-295-109-0
ISSN (PRENTEJUUVON)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-110-6
ISSN (INTERNETPREANTTUS)	1799-5388		
SIIDOLOHKU	55 + 16 s.	GIELLA	suomagiella
GOASTTIDEADDJI	Meahciráđdehus	PRENTENBÁIKI	Lönnberg Digital
JUOHKKI	Meahciráđdehus, luonddubálvalusat	HADDI	

Sisällys

TOIMINTAKERTOMUS	9
1 JOHDANTO.....	9
2 JOHDON KATSAUS.....	10
2.1 Toimintaympäristön muutokset.....	10
2.2 Toiminnan painopisteet ja tuloksellisuuden kehitys.....	11
3 VAIKUTTAVUUS	13
3.1 Vuoden 2014 talousarviossa asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen.....	13
3.2 Vuoden 2014 tulossopimuksessa asetetut vaikuttavuustavoitteet ja niiden toteutuminen.....	15
4 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	20
4.1 Eduskunnan asettamien tavoitteiden toteutuminen	20
4.2 Tulossopimuksen mukaisten tavoitteiden toteutuminen.....	21
4.2.1 Suoritteet ja julkishyödykkeet	21
4.2.2 Palvelukyky ja laatu.....	23
4.2.3 Toiminnalliset tavoitteet	25
4.3 Ydintoimintoja tukeva toiminta.....	35
4.3.1 Kansainvälinen toiminta	35
4.3.2 Kehittäminen	36
4.3.3 Viestintä ja verkkopalvelut.....	36
4.3.4 Metsäpuiden siemenhuolto ja uittorakenteiden ylläpito	37
4.3.5 Hallinto	37
5 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	39
5.1 Taloudellisuus.....	39
5.2 Tuottavuus	42
5.3 Kannattavuus	43
6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN.....	45
6.1 Henkilöstön määrän ja työpanoksen kehitys	45
6.2 Työpanoksen jakautuminen tehtävittäin ja yksiköittäin	47
6.3 Työhyvinvointi	48
6.4 Tulospalkkio.....	48
7 TOIMINNAN ARVIOINNIT	49
7.1 Ympäristöjärjestelmä.....	49
7.2 Sisäinen tarkastus	49
7.3 Palkinnot ja tunnustukset.....	49
8 TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	50
8.1 Tilinpäätöslaskelmat.....	50
8.2 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö	51
8.3 Muun rahoituksen käyttö	52
9 MÄÄRÄLLISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 2012–2014	53

TILINPÄÄTÖS 2014 – METSÄHALLITUKSEN JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT	1
10 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT	1
10.1 Tuloslaskelma.....	1
10.2 Tase.....	2
10.3 Rahoituslaskelma.....	4
10.4 Liitetiedot	5
10.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot	5
10.4.2 Tasetta täydentävät liitetiedot	7
10.4.3 Vastuositoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset	11
10.4.4 Julkisiin hallintotehtäviin osoitettu rahoitus valtion talousarviosta.....	12
10.4.5 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus.....	13
10.4.6 Kustannusvastaavuuslaskelmat.....	13
ALLEKIRJOITUS.....	16

TOIMINTAKERTOMUS

1 Johdanto

Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät hoitaa luontopalvelut-tulosyksikkö. Luontopalvelut vastaa Suomen luonnonsuojelualueverkoston hoidosta ja käytöstä hallinnassaan olevilla valtion maa- ja vesialueilla sekä yksityisillä luonnonsuojelualueilla yhteistyössä niiden omistajien ja ELY-keskusten kanssa. Luontopalvelut vastaa metsästys-, kalastus- ja maastoliikenneasioista, tuottaa yhteiskunnallisia luonto-, retkeily- ja eräpalveluja sekä hoitaa lajisuojelun tehtäviä kaikilla valtion mailla ja vesillä. Luontopalvelut vahvistaa toiminnallaan saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytyksiä.

Luontopalvelujen hallinnassa on noin neljä miljoonaa hehtaaria valtion maita ja kolme miljoonaa hehtaaria valtion vesiä. Luontopalvelut sovittaa yhteen alueidensa tarjoamia ekosysteemipalveluja ja niihin liittyviä tarpeita ja tavoitteita yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja tukeutuu toiminnassaan parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon ja asiantuntemukseen.

Luontopalvelujen toimintatavat ja päätökset ovat läpinäkyviä ja avoimia ja perustuvat hyvään hallintoon. Aktiivisella viestinnällä luontopalvelut edistää kansalaisten tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja merkityksestä sekä kestävästä käytöstä. Luontopalvelut osallistuu toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön sekä vahvistaa Suomen luonnon ja siihen liittyvien ekosysteemipalvelujen kansainvälistä tunnettua sekä vahvistaa Suomen maabrändiä.

Luontopalvelujen toiminta-ajatuksena on ”Rikkautta luonnossa ja luonnosta”:

- Vaalimme Suomen arvokkainta luontoa.
- Tarjoamme laadukkaita ja monipuolisia hyvinvointipalveluja ulkoiluun ja eränkävyn ja eränkävyn lisäksi ympäristötietoisuutta.
- Olemme matkailun aktiivinen, julkinen toimija yhdessä yritysten kanssa.

2 Johdon katsaus

2.1 Toimintaympäristön muutokset

Valtioneuvosto päätti kehysriihessään 25.3.2014 ohjata Metsähallituksen luontopalveluille yhteensä 10 miljoonaa euroa vuosina 2014 ja 2015. Määräraha on tarkoitettu kansallispuistojen perustamiseen, palveluiden ja palveluvarustuksen (infran) parantamiseen sekä luonto- ja kulttuurikohteiden investointeihin. Viiden miljoonan euron määräraha myönnettiin vuoden 2014 ensimmäisessä lisätalousarviossa ja toinen viisi miljoonaa sisältyy vuoden 2015 talousarvioon. Päätös on luontopalvelujen toiminnan ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta erittäin tärkeä. Määrärahalla tehtävät investoinnit tulevat lisäämään mm. paikallistaloudellisia vaikutuksia sekä parantavat luonnossa virkistäytymisen palveluita lisäten sitä kautta myös hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia. Metsähallituksen rakenteen uudistaminen siirtyi seuraavalle hallituskaudelle.

Jyrki Kataisen hallitus vaihtui 24. kesäkuuta Alexander Stubbien hallitukseen, jonka tavoitteena on avoin, oikeudenmukainen ja rohkea Suomi. Julkisen talouden kestävyysvajeen umpeen kurominen edellyttää rakenteellisia uudistuksia, kasvun ja työllisyyden edellytysten vahvistamista sekä valtion talouden sopeuttamista. Hallitus on sitoutunut Kataisen hallituksen tavoitteisiin luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi.

Suomen suojelualueverkosto täydentyi vuoden 2014 aikana merkittävästi, kun Valtioneuvoston ja ympäristöministeriön asetuksilla perustettiin 134 uutta luonnonsuojelualueita Varsinais-Suomeen, Kainuuseen ja Saimaan alueelle. Kansallispuistoverkosto täydentyi Teijon ja Etelä-Konneveden uusilla kansallispuistoilla. Metsien monimuotoisuusohjelmaa (METSO) jatkettiin vuoteen 2025 Valtioneuvoston päätöksellä. Merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmaan vuosille 2014–2020 perustuva merenhoidon toimenpideohjelman valmistelu aloitettiin.

Useat tekijät vahvistivat luontopalvelujen asemaa Suomen kulttuuriperinnön vaalijana. Luontopalvelujen hallintaan siirtyi vuoden 2014 alussa 29 valtion strategiseen kulttuuriperintöön kuuluvaa kohdetta, mm. Raaseporin, Kajaanin ja Kuusiston rauniolinnat, Svartholman merilinnoitus, Langinkosken keisarillinen kalastusmaja sekä Välimaan vanha saamelaistila. Merkittäviä kulttuuri- ja luontoarvoja sisältyy myös puolustusvoimien käytöstä vapautuviin kohteisiin, kuten Saarisomeran Örön saareen ja Helsingin edustan Vallisaareen ja Kuninkaansaareen, joiden avaamista matkailu- ja virkistyskäyttöön luontopalvelut valmistelee. Valtioneuvosto teki maaliskuussa periaatepäätöksen kulttuuriympäristöstrategiasta vuosille 2014–2020. Suomi on parhaillaan UNESCO:n maailmanperintökomitean jäsen, ja luontokohteiden osalta Metsähallituksen luontopalvelujohtaja on Suomen pääedustaja komiteassa, joka kokoontui Qatarissa kesäkuussa.

Kuluneen vuoden aikana VisitFinland (Matkailunedistämiskeskus) uudisti talvi-, hyvinvointi-, kulttuuri- ja kesän luontoaktiiviteettimatkailun kehittämisstrategiat. Ne liittyvät vahvasti kansallispuistojen ja muiden laadukkaiden luonto- tai kulttuuriperintökohteiden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Vuoden 2015 alussa työ- ja elinkeinoministeriö julkisti Suomen matkailun tiekartan 2015–2025. Tiekartassa on tunnistettu luonto Suomen vahvuudeksi ja mm. saaristomatkailu tärkeäksi kehittämiskohteeksi sekä kansallispuistot yhdeksi mahdollisuudeksi. Strategioissa ja niissä ehdotetuilla toimenpiteillä tavoitellaan ulkomaisten matkailijoiden määrän kasvua ja ne ohjaavat osaltaan myös hankerahoituksen kohdentamista.

Euroopan unionin edellisen rahoituskauden 2007–2013 hankkeet tuli toteuttaa pääosin vuoden 2014 loppuun mennessä. Uuden rahoituskauden (2014–2020) ohjelmista avautuivat ensimmäisinä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (EAKR ja ESR) haut. Kansallisesti käytettävien rahastojen prioriteeteiksi on valittu pk-yritystoimintaan, työllisyyteen ja resurssitehokkuuteen liittyviä teemoja, joten luontopalvelujen mahdollisuudet rahoituksen saamiseen vaativat aiempaa moni-

puolisempaa yhteistyötä ja kumppanuutta sekä yritysten että kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Rajat ylittävien Interreg- ja Naapurisuusohjelmien tavoitteisiin sisältyy luonto- ja kulttuuriperinnön suojelun ja kestävä käytön teema, joten yhdessä naapurimaiden sisarorganisaatioiden kanssa mahdollisuudet hankerahoituksen saamiseen näyttävät lupaavilta. Ukrainan tilanteesta johtuen EU:n ja Venäjän välillä solmittavan uuden ENI-ohjelman käynnistyminen tulee todennäköisesti viivästyämään, joten itärajan ylittävässä hanketoiminnassa tulee hengähdystauko ENPI-hankkeiden valmistumisen jälkeen.

Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö vastaavat julkisten hallintotehtävien tulossopijaksi. Metsähallituksen ja edellä mainittujen ministeriöiden välinen sopimus julkisten hallintotehtävien hoitamisesta ja niiden rahoittamisesta uudistettiin vuodelle 2014 perustuen valtion tulossopimuksen kehittämishankkeeseen. Tulossopimus toteuttaa hallitusohjelmaa, ohjaavien ministeriöiden strategisia tavoitteita ja Metsähallitusta koskevia omistajapoliittisia linjauksia. Strateginen tulossopimus kattaa toimintavuoden lisäksi seuraavat neljä vuotta. Toimintavuoden tarkemmista tavoitteista on sovittu erillisessä liitteessä. Kummatkin asiakirjat sisältävät molempien ministeriöiden toimialaan kuuluvat tehtävät. Täydentävä vuosikohtainen sopimus laadittiin vuoden 2014 ensimmäisen lisätalousarvion perusteella. Myös raportointi on uudistettu vastaamaan edellä todettuja kehittämistoimia.

2.2 Toiminnan painopisteet ja tuloksellisuuden kehitys

Luontopalveluissa panostettiin kertomusvuonna erityisesti Museovirastolta siirtyneiden kulttuurihistoriallisten kohteiden haltuunottoon, myynti- ja paikkatietojärjestelmien kehittämiseen, kansallispuistojen ja muiden yleisökohteiden palveluiden parantamiseen sekä eräpalvelujen asiakaspalvelun kehittämiseen. Joulukuussa 2014 tehty kumppanitutkimus osoitti, että luontopalveluilla on erinomainen maine yhteistyökumppanina ja kumppanit arvostavat luontopalvelujen henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa. Yhteistyökumppaneista 80 % oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä luontopalvelujen toimintaan.

Vuodelle 2014 asetetut tavoitteet saavutettiin lähes kokonaisuudessaan. Seuraavaan on koottu isoja yksittäisiä työkohteita:

- Lupamyyntijärjestelmän uusiminen sekä riistakonsernin yhteinen tietojärjestelmien kehitystyö.
- Paikkatietojärjestelmät: Suojelualuetietojärjestelmän (SATJ) tuotantokäyttö alkoi alkusyksyllä, SAKTI-SASS-toimitusprojekti päättyi joulukuussa. LajiGis-järjestelmän käyttöönotto tapahtuu vuonna 2015.
- Integrated Life -hankehakemuksen valmistelu sisävesien suojelun vahvistamiseksi. Konseptihakemus ”FRESHABIT” valmistui lokakuussa, ja hanke hyväksyttiin toiseen hakuvaiheeseen.
- Rannikon vedenalaisen luonnon suojelussa tehostettiin tiedon käsittelyä ja analysointia. Maaluontotyyppejen suojelussa painotettiin ekologista kytkeytyvyyttä mm. Zonation-ohjelmaa soveltamalla.
- Meriluonnonsuojelun painopiste siirtyi maastotöistä tietojen hyödyntämiseen mm. suojelualuesuunnittelussa.

- Ennallistamisen ja luonnonhoidon sekä luontotyyppi-inventoinnin kokonaistavoitteet ylitettiin paljolti Suoverkosto-, Paahde- ja Luonnonhoito-Life-hankkeiden sekä soidensuojelun täydennysohjelman maastokartoituksia varten saadun lisärahoituksen ansiosta.
- Suoverkosto-Life-hanke päättyi. Hanke edisti merkittävästi suojelualueverkoston soisten elinympäristöjen palautumista luonnontilaan, toi aktiivisen viestinnän avulla suoelinympäristöjä yleisön tietoisuuteen ja laajensi kansainvälistä yhteistyötä soiden suojelussa.
- Kansallispuistojen kokonaiskäyntimäärä ja kävijöiden tuottamat paikallistaloudelliset vaikutukset kasvoivat. Luonnosta saatavista hyvinvointi- ja terveyshyödyistä saatiin tuloksia myös kansallispuistoista.
- Hoito- ja käyttösuunnitelma laadittiin 22 Natura-alueelle. Merkittävimmät suunnittelukohteet olivat Selkämeren kansallispuisto ja Natura-alueet sekä Puulan ja Kyyveden Natura-aluekokonaisuus.
- Päivitetty ”Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet” -asiakirja valmistui. Se kuvaa kattavasti valtion suojelualueilla tapahtuvan hoidon kokonaisuuden sekä tukee ja yhdenmukaistaa käytännön työtä.
- Edunvalvontyön lisääntyminen liittyen mm. tuulivoimahankkeisiin ja kaivostoimintaan. Ajantasaiset lajisto- ja luontotyyppitiedot ovat tärkeitä arvioitaessa hankkeiden vaikutuksia luonnonsuojelualueille. Kiinteistöjen hallintaan liittyvät työt lisääntyivät suojelukohteiden määrän kasvaessa.

3 Vaikuttavuus

3.1 Vuoden 2014 talousarviossa asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen

Metsähallituksen luontopalveluille on vuoden 2014 talousarviossa asetettu viisi toiminnallista tavoitetta ympäristöministeriön toimialan osalta (momentin 35.10.52 päätösosa). Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tehtäville ei ole asetettu vastaavia tavoitteita.

Metsähallitus osallistuu Natura 2000 -alueiden suojelutavoitteiden toteuttamiseen ja alueiden tilan säännölliseen arviointiin sekä vastaa koko suojelualueverkoston hoidon ja kunnossapidon vaikuttavuuden arvioinnista.

Natura-alueiden tilan arvioinnit (NATA) ovat keskeisessä roolissa Natura- ja luonnonsuojelualueiden tilan säännöllisessä ja jatkuvaluonteisessa arvioinnissa. Tilan arviointia tehdään myös mm. hoito- ja käyttösuunnitelmien laatimisen ja seurannan yhteydessä. Arviointi tulee perustumaan monilta osin SASS- (ja SATJ-) järjestelmän tietoihin sekä SASS-järjestelmällä tuetun yleissuunnittelukierroksen ELY-keskuskohtaisiin Natura-verkoston tilan analyyseihin ja yhteenvedoihin. Valtakunnallinen Suojelualueiden tila 2015 -arviointi valmistuu vuonna 2016.

Kaikki perustetut valtion lakisääteiset luonnonsuojelualueet (552 kpl) ja valtion muut suojelutarcoitukseen varatut alueet (339 kpl) luokiteltiin Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) suojelualueluokituksen mukaisesti. Luokittelu perustuu ”IUCN:n suojelualueluokituksen soveltaminen Suomessa” -asiakirjaan. Aluekohtaiset luokittelutiedot toimitettiin Euroopan ja edelleen YK:n ylläpitämään suojelualueiden tietokantaan. Suomi on toistaiseksi ainoita maita, jossa suojelualueiden luokittelun periaatteista on sovittu ja luokittelu myös toteutettu kansallisella tasolla.

Metsähallitus parantaa uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelutasoa täydentämällä niitä koskevaa tietopohjaa ja kohdentamalla sen perusteella suojelutoimet mahdollisimman tehokkaasti.

Lajisuojelutoimia kohdennettiin priorisointineuvotteluissa määriteltyihin lajeihin ja havaintopaikkoihin sekä luontodirektiiviraportoinnin tulosten perusteella tärkeimpiin lajeihin. Myös suojelualueiden lajistokartoitukset kohdennettiin näiden lajien kannalta keskeisille luontotyypeille ja alueille sekä kohteille, joissa on merkittävästi suojeluarvoja uhkaavia maankäyttöpaineita (esim. kasvihankealueet). Lajistokartoitukset lisäsivät merkittävästi tietoa myös puutteellisesti tunnetuista eliöryhmistä, esimerkiksi kaksisiipisistä, luteista ja kaskaista. Suojeltavien lajien havaintopaikkatiedot tallennettiin Hertta Eliölajit -tietojärjestelmään.

Metsähallituksen vastuuselvityksien kannankehitys on esitetty kuvassa 1. Kannanseurantojen perusteella kuuden lajin kannan kehityssuunta on vakaa tai kasvanut ja vain yhden heikentynyt.

	Suojelun taso Lu- ja LiDir-raportoinnissa. (LiDir trendi 12 v/n. 1980 lähtien)	Kehityssuunta MH:n seurantatietojen perusteella	
Kiljuhanhi	+/-		asutut reviirit
Maakotka	+/+		asutut reviirit
Muuttohaukka	+/+		asutut reviirit
Naali	U2=		todettujen pesintöjen määrä
Saimaannorppa	U2+		lisääntymiskykyisten yksilöiden määrä (naaraat)
Tunturihaukka	F/F		asutut reviirit
Valkoselkätikka	+/+		varmistetut reviirit

Kuva 1. Metsähallituksen vastuuselkärankaisten arviointi luonto- ja lintudirektiivin raportoinnissa v. 2013 (vasemmalla) ja kannan kehityssuunta MH:n kannanseurantatietojen perusteella (oikealla). Luontodirektiivin lajeilla raportoinnissa on arvioitu suojelun taso; kuvassa punaisella olevalla kahdella luontodirektiivin lajeilla U2 tarkoittaa epäsuotuisaa, huonoa suojelun tasoa. Lintudirektiivin lajeille raportoinnissa on arvioitu kannan kehitys lyhyellä 12 vuoden ja pitkällä noin 30 vuoden aikavälillä. Kannan kehityksen trendeissä + (vihreä) tarkoittaa kasvavaa, = (keltainen) vakaata ja – (punainen) heikkenevää populaatiota. Metsähallituksen tekemän kannanseurannan tuloksissa vihreä väri kuvaa kasvavaa, keltainen vakaata ja punainen pienenevää kannan kokoa.

Kolmivuotisen Pohjois-Suomen maaluontotyyppikartoitusprojektin tuloksena luontotyyppitietojen kattavuus Pohjois-Suomessa parantui huomattavasti. Ympäristöministeriön myöntämällä lisärahoituksella tehtiin soidensuojelun täydennysohjelman maastokartoituksia 54 519 hehtaarin alalta. Sisävesiluontotyyppien inventointia jatkettiin pienimuotoisesti kartoittamalla Nuuksion kansallispuiston vedet ja kehitettiin matalien merialueiden linjakartoitusmenetelmää Matalajärvellä.

Rannikon vedenalaisen luonnon laji- ja luontotyyppitietopohjaa parannettiin edelleen VELMU-inventointiohjelman avulla.

Metsähallitus edistää ekosysteemien kytkeytyneisyyttä ja heikentyneiden ekosysteemien ennallistamista sekä ylläpitää ja parantaa ekosysteemipalvelujen toimintaa hallinnassaan olevilla suojelualueilla.

Ekosysteemien kytkeytyneisyyttä edistettiin osallistamalla METSO-täydennysohjelman metsäisten habitaattien 14 784 lisäsuojeluhehtaarin ja soidensuojelun täydennysohjelman valmisteluun. Metsähallitus ennallisti heikentyneitä metsä- ja suoekosysteemejä, kunnosti arvokkaita luontotyyppisiä ja peruskunnosti ja ylläpiti hoitotoimin perinnebiotooppeja. Samalla parannettiin ekosysteemipalvelujen toimintaa suojelualueilla, mm. puhtaan veden tuotantoa metsä- ja suoekosysteemien vesitaloutta ennallistamalla.

Metsähallitus luo edellytyksiä luontomatkailulle ja luonnon virkistyskäytölle parantamalla käytön kannalta keskeisten luonnonsuojelualueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulutuskestävyyttä.

Sekä valtion talousarviossa osoitetulla määrärahalta että luontopalvelujen hakemalla hankerahoituksella parannettiin kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden ja muiden käytön kannalta keskeisten alueiden palveluja. Palveluvarustusta kunnostettiin ja reittejä kestävästi mm. Nuuksion, Repoveden, Oulangan, Syötteen, Pyhä-Luoston, Urho Kekkosen ja Pallas-Yllästunturin kansallispuistoissa. Kolmen luontokeskuksen näyttelyt uudistettiin (Oulangan ja Kolin luontokeskukset sekä Meriluontokeskus Kalajoella).

Suosituimmat luontokeskukset olivat Suomen luontokeskus Haltia (115 000 käyntiä) ja Pyhä-Luoston luontokeskus Naava (96 900 käyntiä). Naavassa opastus painottui luontomatkailijoiden palveluun, Haltiassa myös lähivirkistäytyjien retkeilyneuvontaan ja luontokoulutoimintaan.

Metsähallitus viestii tehokkaasti luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja käyttömahdollisuuksista edistäen luonnossa virkistäytymisestä koituvia myönteisiä vaikutuksia.

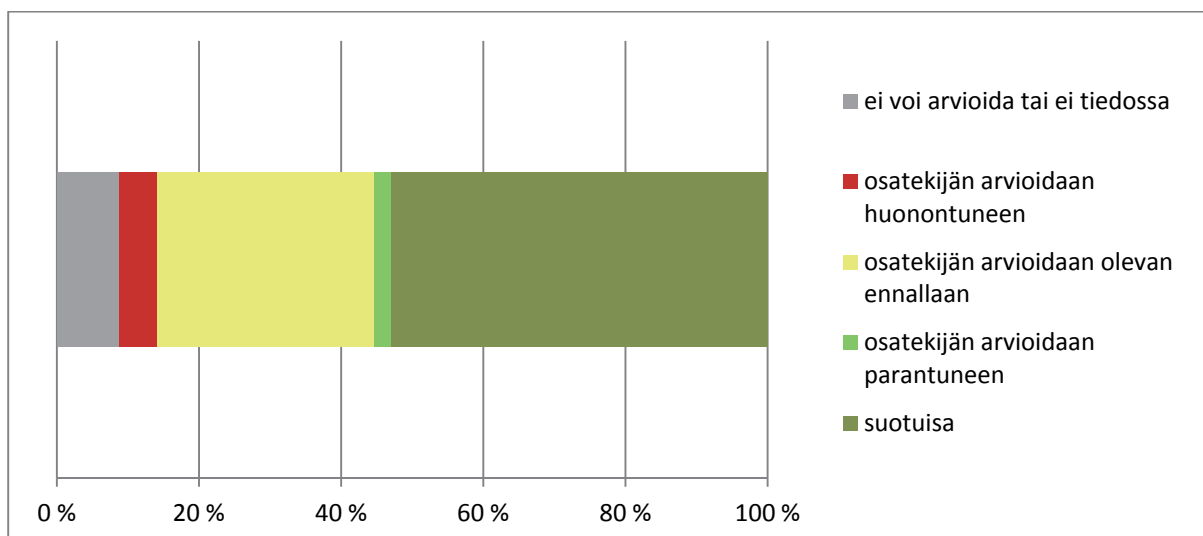
Sekä kansallispuistokäyntien että eräasiakkaiden paikallistaloudellisista vaikutuksista viestittiin laajalti valtakunnan mediassa, samoin kävijöiden kokemista terveyshyödyistä. Luontoilun hyvinvointivaikutukset olivat runsaasti esillä mediaviestinnässä ja sosiaalisessa mediassa. Luonnon monimuotoisuudesta ja virkistyskäytöstä kerrottiin mm. valtakunnallisen Suomen luonnon päivän yhteydessä sekä ympäristöministeriön erillismäärärahalla toteutetussa Porin SuomiAreenan Retki-tohtori-tapahtumassa.

3.2 Vuoden 2014 tulossopimuksessa asetetut vaikuttavuustavoitteet ja niiden toteutuminen

Luontopalveluilla on kuusi Eduskunnan asettamiin tavoitteisiin (luku 3.1.) perustuvaa vaikuttavuustavoitetta, jotka on kirjattu strategiseen tulossopimukseen. Vaikuttavuustavoitteita tarkentavat ministeriöiden asettamat toiminnalliset tavoitteet. Seuraavassa on arvioitu tavoitteiden toteutumista nimenomaan vaikuttavuusnäkökulmasta.

1 Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee.

Luontodirektiivin lajeista 43 on arvioitu sellaisiksi, joiden menestymiseen Metsähallitus voi toimillaan merkittävästi tai kohtalaisesti vaikuttaa. Näiden lajien kokonaisarvioinnin osatekijöistä (populaatio, habitaattien tila ja lajin levinneisyys) noin puolet on suotuisalla tasolla vuoden 2013 luontodirektiivin raportoinnissa. Osatekijöiden muutosta vuosien 2007 ja 2013 välillä on verrattu keskenään kuvassa 2. Vastaava alustava tarkastelu tehtiin myös lintudirektiivin raportoinnin perusteella. Näyttää kuitenkin siltä, että malli ei toimi lintulajistoon sovellettuna. Metsähallituksen vastuuselekränkaisten suojelun vaikuttavuutta voidaan direktiiviraportoinnin tulosten lisäksi arvioida säännöllisen kannanseurannan perusteella (kuva 1). Lajisuojelun vaikuttavuuden tarkempi lajikohtainen seuranta edellyttää tietojärjestelmien (Hertta Eliölajit, LajiGIS) kehittämistä.

Kuva 2. Osatekijöiden (populaatio, habitaattien tila ja lajin levinneisyys) muutoksia v. 2007 ja 2013 luontodirektiivin raportointien välillä niiden lajien osalta, joihin Metsähallituksen arvioidaan voivan merkittävästi tai kohtalaisesti vaikuttaa.

Suojelualueilta kerätyn luontotyyppitiedon avulla kehitettiin suojelutasoa kuvaava vaikuttavuusmittari, joka perustuu Natura-luontotyyppien edustavuus- ja luonnontilaisuusarvoihin. Natura-luontotyyppien edustavuus ja luonnontilaisuus on Metsähallituksen hallinnassa olevilla alueilla pääosin hyvä tai merkittävä, noin 5 %:n osalta erinomainen. Edustavuudeltaan ei-merkittäviä luontotyyppejä ei Metsähallituksen hallinnassa ole. Elinympäristöjen luontainen sukkessio ja ennallistamis- ja luonnonhoitotoimet parantavat edustavuus- ja luonnontilaisuusarvoa. Arvon kehittymistä seurataan indeksin avulla. Toistaiseksi meri- ja sisävesiluontotyyppien tietosisältö ei ole niin kattavaa, että ne voitaisiin ottaa mukaan tarkasteluun.

2 Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston tila paranee.

Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston tilaa paransi mm. se, että vuoden aikana perustettiin 134 uutta luonnonsuojelualuetta sekä Etelä-Konneveden kansallispuisto. Teijon kansallispuiston perustamislaki tuli voimaan vuoden 2015 alussa. Osana METSO-ohjelman toteutusta laadittiin valtion talousmetsien lisäsuojeluesitys (14 784 ha), joka kohentaa verkoston tilaa mm. parantamalla sen kytkeytyneisyyttä. Selvitys Suomenlahden merikansallispuistojen täydentämistarpeista ja -mahdollisuuksista valmistui joulukuussa.

Vaikuttavuustavoitteen toteutumista kuvaavan mittarin (hoito- ja käyttösuunnittelun kattavuus osuutena tavoitteesta) tavoitearvojen asettaminen on mahdollista vuodelle 2016. Tämä edellyttää, että Natura-alueiden suunnittelutarpeet on määritelty vuosina 2015–2016 tehtävässä yleissuunnittelussa.

3 Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvot säilyvät ja tila paranee.

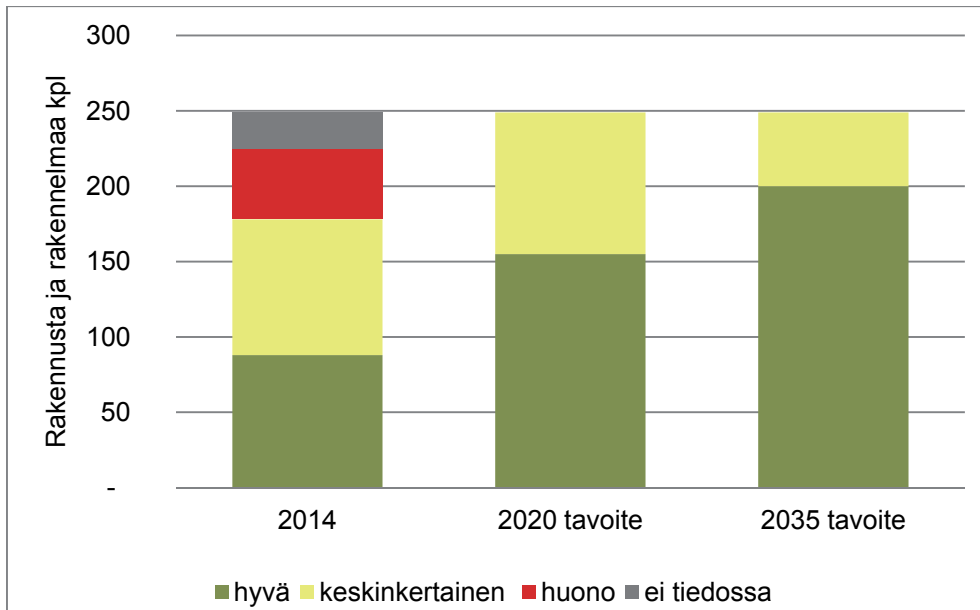
Luontopalvelut seuraa hallinnassaan olevan valtion strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden kuntoa perustuen mm. valtion kiinteistöstrategiaa täydentäneen kiinteistövarallisuuden hallinnointia selvittäneen työryhmän ehdotukseen. Luontopalvelujen tavoitteena on, että 60 % kohteista on hyvässä ja 40 % kohteista keskinkertaisessa kunnossa vuonna 2020.

Luontopalveluilla on 66 valtion strategista kulttuurihistoriallista kohdetta, joissa on 250 rakennusta tai rakennelmaa. Suurin osa kohteista on suojeltu ja monet niistä sisältyvät Suomen Haagikohteiden luetteloon (Museoviraston esitys OKM:lle 2013, Haagin yleissopimus on UNESCO:n alainen humanitaarinen yleissopimus). Vuonna 2014 kohteista oli hyvässä kunnossa 35 %, keskinkertaisessa 36 % ja huonossa 19 % (kuva 3).

Kulttuurihistoriallisten kohteiden kuntotieto perustuu Metsähallituksen rakennukset, rakenteet ja reitit -tietojärjestelmään (REISKA). Vuonna 2014 tilattiin kolmelle Museovirastolta siirtyneelle rauniolinnalle kuntoarviointi, jonka tulokset valmistuvat vuonna 2015. Strategisten kohteiden kunnostusta tehtiin mm. Pohjanmaalla, Kulttuuriperinnön ikkunoita Kainuuseen EAKR-hankkeessa.

Luontopalvelujen hallinnassa on strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden lisäksi 75 suojeltua rakennusryhmää (joissa on 334 suojeltua rakennusta ja rakennelmaa) sekä 2 273 lain suojaamaa muinaisjäännöstä. Näiden lisäksi alueilla on tuhansia muita arkeologisia kohteita.

Kuva 3. Strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden kunto vuonna 2014 sekä tavoitteet vuosille 2020 ja 2035.

4 Riista- ja kalakannat säilyvät elinvoimaisina ja metsästys ja kalastus on eettistä ja vastuullista.

Elokuun alussa suoritettujen riistakolmiolaskentojen mukaan kanalintujen pesintätulos heikkeni edellisestä vuodesta, minkä seurauksena lupakiintiöitä pienennettiin keskimäärin 20–30 %. Kalakantojen seuranta ei voida tehdä vastaavalla tavalla, mutta kalasaalis seurannan kehittämistyö on käynnissä.

Lupametsästysalueiden myyntikiintiöiden arviointi paljasti merkittäviä eroja metsästyspaineen jakautumisessa 123:n eri lupa-alueen välillä. Tämän perusteella jatkossa pyritään asiakasohjauksella suuntaamaan ja tasaamaan metsästyspainetta entistä paremmin. Sekä metsästyksen että kalastuksen sektoreilla on ollut käynnissä saalis seurantajärjestelmien aktiivinen kehitystyö (Tuikki.fi, Oma.riista.fi).

5 Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi ja sillä luodaan hyvinvointia.

Kanalintukantojen heikosta pesimämenestyksestä johtuvat pienriistakiintiöiden leikkaukset pudottivat syksyn lupamyyntiä suosituimmilla alueilla. Kalastuslupien määrässä oli pientä laskua, mutta lupamyynnin kokonaistulokertymä kasvoi edellisvuodesta. Eräpalvelujen tarjontaa kuvaavat asiakkaiden metsästys- ja kalastuspäivien (eli vuorokausien) lukumäärät saadaan uuden lupamyyntijärjestelmän kautta vuonna 2015.

Eränkävijöiden rahankäyttöä ja heidän kokemiaan terveysvaikutuksia selvitettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin, Itä-Suomen yliopiston tutkija Eero Vatasen ja Oulun Diakonissalaitoksen kanssa. Vuonna 2014 lupa-asiakkaiden rahankäytön aluetaloudellisten vaikutusten arvioitiin olevan kaikkiaan 28,2 miljoonaa euroa ja 238 henkilötyövuotta. Luvut raportoidaan jatkossa vuosittain. Selvitysten mukaan valtion alueille tehdyt metsästys- ja kalastusmatkat tuottivat myös sosiaalisia, psyykkisiä ja fyysisiä hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia. Terveysvaikutusten mittari otetaan säännölliseen käyttöön saalis palautejärjestelmien päivityksen myötä.

Valtion kalastuksenhoitomaksujen ja läänikohtaisten viehelupamaksujen kerääminen, markkinointi ja siihen liittyvä asiakasneuvonta siirtyi Metsähallituksen vastuulle vuoden 2015 alussa. Muutosta valmisteltiin yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Vuoden aikana käynnistettiin eräpassi- ja eräkummihanke, jonka tarkoituksena on kehittää lasten ja nuorten luonto- ja eräkasvatusta. Kymmenvuotisen ohjelman päätavoitteena on turvata eräharastuksen jatkuvuutta.

6 Luonnossa virkistäytyminen luo hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä.

Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden kävijöiden tuottama kokonaistulovaikutus kehittyi myönteisesti. Kansallispuistojen tuoman paikallistaloudellisen hyödyn kasvu oli suurempi kuin käyntimäärien kasvu. Tämä tarkoittaa sitä, että yhä useampi kävijä halusi ostaa palveluja. Kansallispuistoissa kävijöiden rahankäytön kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset olivat yhteensä 125,8 milj. euroa ja 1 256 henkilötyövuotta. Kokonaistulovaikutus kasvoi 8,9 % edellisestä vuodesta. Valtion seitsemällä retkeilyalueella vastaavat vaikutukset olivat 14,7 milj. euroa ja 156 henkilötyövuotta, jossa oli pientä laskua edellisestä vuodesta johtuen käyntimäärän laskusta. Laskennassa käytettävät rahan kiertoa paikallistaloudessa kuvaavat kertoimet päivitettiin.

Raaseporin, Kuusiston ja Kajaanin rauniolinnoissa, Svartholman linnakesaarella ja Langinkosken keisarillisessa kalastusmajassa tehtiin kävijäseurannat. Kohteisiin tehtiin yhteensä 173 000 käyntiä ja kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat 5,1 miljoonaa euroa. Silloin kun suojelu- tai retkeilyalue on kävijän matkan ainoa tai tärkein kohde, paikallistaloudsvaiikutukset ovat keskimäärin puolet kokonaistulovaikutuksista, mutta kulttuuriperintökohteissa kohteiden pistemäisyyden vuoksi vain vajaa viidesosa.

Luontopalvelujen yhteistyökumppaniensa (Oulun diakonissalaitos, Oulun yliopisto, Jyväskylän yliopisto) kanssa julkaisemien uusien selvitysten mukaan elinvoimaisuus ja onnellisuus kohenevat retkillä kansallispuistoihin ja muihin laadukkaisiin luontokohteisiin. Retkeilijä kokee saavansa yhdestä vierailusta kansallispuistoon hyvinvointia keskimäärin 208 euron arvosta. Selvitykset osoittavat kansallispuistot merkittäviksi suomalaisten liikuttajiksi. Kansallispuistoretkellä patikoitiin keskimäärin 15 kilometriä. Tämän perusteella arvioituna kansallispuistoissa kävellään vuodessa kaikkiaan noin 34 miljoonaa kilometriä, joka vastaa noin 850 kierrosta maapallon ympäri. Kaikkien kansallispuistoissa vuonna 2013 vierailneiden henkilöiden kokemien terveysvaikutusten itsemääritellyksi rahalliseksi arvoksi laskettiin yhteensä 226 miljoonaa euroa. Selvityksissä pilotoituidut kokemuksellisen hyvinvoinnin mittarit osoittautuivat toimiviksi ja niitä voidaan hyödyntää jatkossa osana kävijätutkimuksia.

Viestinnässä panostettiin luontoon lähtemiseen innostaviin asioihin. Mediaviestinnässä ja sosiaalisessa mediassa hyödynnettiin selvitystä kansallispuistokävijöiden kokemista terveyshyödyistä sekä Open Air- ja Luonto liikuttamaan -hankkeiden tuloksia. Uudistettu Luontoon.fi-verkkopalvelu toimii responsiivisesti myös mobiililaitteissa. Myös Retkikartta.fi-palvelusta tehtiin mobiiliversio. Sosiaalisen median käyttö tehostui ja kasvoi. Sen tärkein tavoite ja sisältö on kansalaisten houkuttelu luontoon.

Vaikuttavuustavoitteiden toteutuminen 2012–2014

Vaikuttavuustavoite / mittari	Tot. 2012	Tot. 2013	Tavoite 2014	Tot. 2014
1. Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee				
Luonto- ja lintudirektiivien ja erityisesti suojeltavien lajien suojelutaso "liikennevaloina"	–	–	Menetelmän kehittäminen	Menetelmä valmis luontodirektiivin osalta
Natura-luontotyyppien edustavuus ja luonnontilaisuus "liikennevaloina"	–	–	Menetelmän kehittäminen	Menetelmä valmis maaluontotyyppien osalta
2. Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston tila paranee				
HKS-suunnittelun kattavuus, %:a tavoitteesta	–	–	Menetelmän kehittäminen	Mittari asetettavissa vuodelle 2016
3. Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvot säilyvät ja tila paranee				
Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden tila "liikennevaloina"	–	–	Menetelmän kehittäminen	Menetelmä valmis
4. Riista- ja kalakannat säilyvät elinvoimaisina ja metsästys ja kalastus on eettistä ja vastuullista				
Laillisuusrikkeiden määrän suhde erävalvontatapahtumiin, %	6,8	6,2	8,8	10,1
5. Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi ja sillä luodaan hyvinvointia				
Metsästys ja kalastusasiakkaiden eräpäivien lukumäärä	–	–	Menetelmän kehittäminen	Mittari asetettavissa vuodelle 2016
6. Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä				
Suojelualueiden kävijöiden rahankäytön tuottamat eurot paikallistaloudessa, milj €. HUOM luvut eivät sisällä erätalouden paikallistalousvaikutuksia	124,5	130,9	125	140,5

4 Tuotokset ja laadunhallinta

4.1 Eduskunnan asettamien tavoitteiden toteutuminen

Eduskunta asettaa Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien palvelu- ja toimintatavoitteet valtion talousarviossa (luku 3.1). Talousarviossa todetaan lisäksi ministeriöiden asettamat alustavat tulostavoitteet, joita on tarkennettu ja täydennetty Metsähallituksen ja ohjaavien ministeriöiden allekirjoittamassa tulossopimuksen liitteessä. Näistä toiminnallisista tavoitteista raportoidaan luvussa 4.2.

Eduskunta antoi seuraavat määrälliset tavoitteet vuodelle 2014. Niiden toteuma ilmenee oheisesta taulukosta.

Eduskunnan asettamien määrällisten tavoitteiden toteuma 2012–2014.

Vaikuttavuustavoitteet	Tot. 2012	Tot. 2013	TA 2014: tavoite	Tot. 2014
1. Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee				
Ennallistaminen ja hoito, ha	5 617	6 647	6 040	6 250
Ennallistaminen (ha)	1 897	2 212	2 240	1 627
Perinnebiotooppien hoito (ha)	3 388	4 137	3 500	4 310
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus (ha)	332	298	300	313
Luontotyyppien inventointi (ha)	77 613	101 665	70 000	137 614
Vedenalaisten luontotyyppien inventointi (ha)	n. 10 000	9 365	9 000	6 000
MH:n vastuulle osoitettujen nisäkkäiden ja lintujen seuratut kohteet (kpl)	1 886	1 817	1 750	1 584
METSO-ohjelman lajistokartoitukset (ha)	1 620	1 721	1 500	1 285
2. Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston tila paranee				
Natura-alueiden määrä, joille valmistuu hoito- ja käyttösuunnitelma	18	13	15	22
5. Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi ja sillä luodaan hyvinvointia				
Lupametsästäjien asiakastytyväisyys (asteikko 1–5)	3,8	3,8	3,7	3,7
Metsästysluvut (kpl)	50 206	56 389	45 000	50 100
Kalastusluvut (kpl)	78 864	71 267	75 000	70 151
Metsästäys- ja kalastusalueiden vuokrasopimusten määrä	3 441	3 426	3 500	3 448
6. Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvotusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä				
Virkistyspalvelujen asiakastytyväisyys (asteikko 1–5)	4,2	4,3	≥4	4,3
Kansallispuistojen käynnit	2 087 300	2 259 800	2 095 000	2 286 500
Valtion retkeilyalueiden käynnit	354 000	369 000	355 000	355 300
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit (kpl, pisteiden lukumäärä)	896 500	1 013 800	1 000 000	1 007 500 (30)

HUOM: luontotyyppien inventointimäärä 2014 sisältää soidensuojelun täydennysohjelman inventointeja 54 519 ha (erillinen rahoitus)

4.2 Tulossopimuksen mukaisten tavoitteiden toteutuminen

4.2.1 Suoritteet ja julkishyödykkeet

Metsähallitus saavutti sille asetetut suoritettavat hyvin. Suoritteiden ja julkishyödykkeiden toteuma ilmenee oheisesta taulukosta (yksityiskohtaiset toteumat, ks. liite 1).

Ennallistamista ja luonnon hoitoa tehtiin pääosin Suoverkosto-, Luonnonhoito- ja Paahde-Life-hankkeissa. Lajien esiintymätarkastuksia tehtiin 380 kpl, joista Hertta Eliölajit -tietojärjestelmään oli viety vuoden vaihteeseen mennessä 141 kpl. NATA-arvioiteja valmistui 30 Natura-alueelle. Metsästys- ja kalastuslupia myytiin yli 120 000 kappaletta, ja lupatulot ylittivät viiden miljoonan euron rajan.

Kansallispuistojen käyntimäärä kasvoi noin 1,2 prosenttia edellisvuodesta. Suurin määrällinen kasvu tuli Pallas–Yllästunturin ja Nuuksion kansallispuistoista. Pallas–Yllästunturilla ylitettiin puolen miljoonan käynnin raja ja kasvu liittyy Länsi-Lapin matkailijamäärien kasvuun. Suurin käyntimäärien lasku oli Sipoonkorvessa, jossa syynä oli sääoloista johtunut talvikäytön väheneminen. Pyhä–Luoston ja Urho Kekkosen kansallispuistoissa käyntimäärät vähenivät hieman johtuen matkailukeskusten matkailijamäärien laskusta. Käyntimäärät laskivat myös Saaristomeren kansallispuistossa johtuen runsaista sinileväesiintymistä. Valtion retkeilyalueiden käyntimäärä saavutti tavoitteen, mutta laski 4 % huippuvuodesta 2013 aiempien vuosien tasolle.

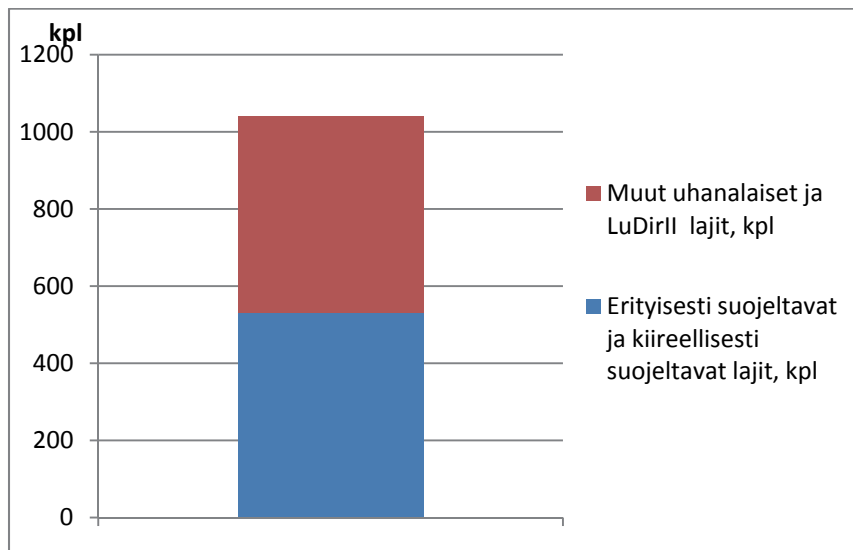
Luontokeskusten käyntimäärä ylitti tavoitteen, mutta pieneni hieman vuodesta 2013. Merkittävää kasvua oli Suomen luontokeskus Haltiassa (ensimmäinen kokonainen aukiolovuosi), Pallastunturilla ja Pyhä–Luostolla. Suurin lasku oli Oulangalla ja Kolilla, missä näyttelyjen uudistaminen rajoitti aukioloa. Kolilla myös hotellin putkiremontti vähensi käyntejä. Venäläisten matkailijoiden väheneminen näkyi selkeimmin Suomen luontokeskus Haltiassa. Kaikkien verkkopalvelujen käyntimäärät kasvoivat huomattavasti.

Suoritteet ja julkishyödykkeet (tuotokset) 2012–2014.

Tuotokset ja niiden kehitys Vaikuttavuustavoite / mittari	Tot. 2012	Tot. 2013	Tavoite 2014	Tot. 2014
1. Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee				
Ennallistaminen ja hoito, ha	5 617	6 647	6 300	6 250
Kiireellisesti suojeltavien, erityisesti suojeltavien ja direktiivilajien esiintymätarkastukset (kpl)			200	141
2. Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston tila paranee				
NATA-arvioitujen Natura-alueiden lukumäärä / vuosi	18	37	25	30
3. Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvot säilyvät ja tila paranee				
Hoitoluokituksen mukaisten suunnitelmien määrä	tavoite asettavissa vuodelle 2015			mittari valmis
4. Riista- ja kalakannat säilyvät elinvoimaisina, ja metsästys ja kalastus on eettistä ja vastuullista				
Erävalvontatapahtumien määrä	8 839	8 094	9 500	10 611
5. Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi, ja sillä luodaan hyvinvointia				
Myytyjen lupien määrä	129 070	127 656	120 000	120 251
Metsästysluvat	50 206	56 389	50 000	50 100
Kalastusluvat	78 864	71 267	70 000	70 151
6. Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä				
Käyntimäärä: kansallispuistot, valtion retkeilyalueet, luontokeskukset	3 413 200	3 642 600	3 555 000	3 649 300
Luontoon.fi: yksittäiset kävijät	Eri statistiikka	1 110 905	1 250 000	1 101 846
Eräluvat.fi: yksittäiset kävijät		246 864		285 843
Suurpedot.fi: yksittäiset kävijät		153 965		163 358
Retkikartta.fi: käynnit		1 648 422	1 650 000	1 876 520

4.2.2 Palvelukyky ja laatu

Lajisuojelun seurattavia tunnuksia ovat esiintymätietojen ajantasaisuus ja laatu. Tietojen laatua kuvaa niiden havaintopaikkojen lukumäärä, joissa paikan tila on epävarma eli yli 20 vuotta sitten tehty havainto. Tavoitteena on epävarmojen havaintopaikkojen lukumäärän merkittävä vähentäminen seuraavaan uhanalaisuustarkasteluun ja luontodirektiivin raportointiin mennessä. Vuoden 2014 tilannetta käytetään lähtötasona, johon muutosta jatkossa verrataan.

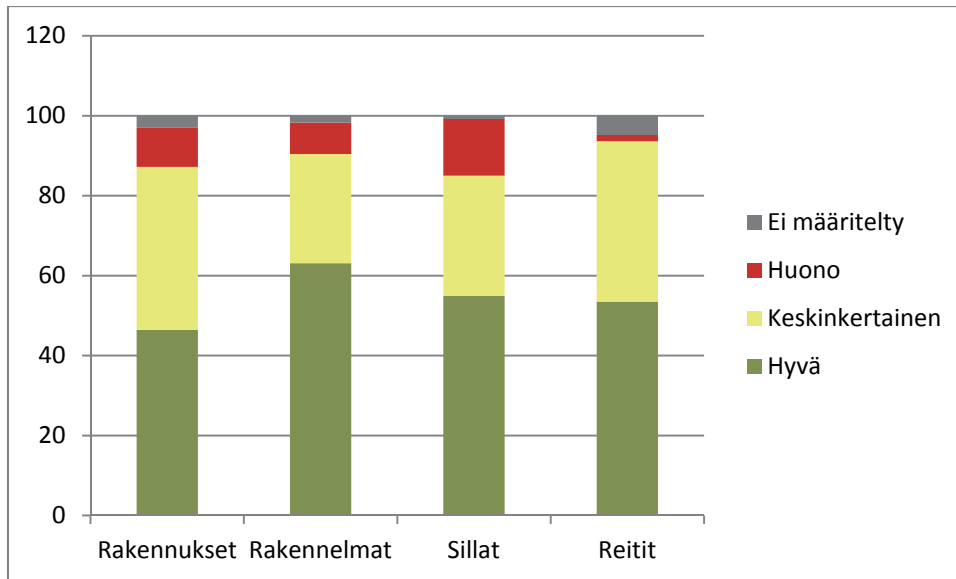
Kuva 4. Epävarmojen havaintopaikkojen lukumäärä Herta Eliölajit -järjestelmässä Metsähallituksen hallinnassa olevilla alueilla vuoden 2014 lopussa.

Kulttuuriperinnön inventointeja tehdään suojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelun yhteydessä ja hankerahoituksen avulla. Vuonna 2014 valmistui kahdeksan inventointia (10 900 hehtaaria). Vedenalaisen kulttuuriperinnön pilotti-inventointi tehtiin Oulujärvellä yhdessä Museoviraston kanssa.

Luontokeskusten, maastopalveluiden ja lupa-asiakkaiden asiakastyytyväisyys oli 4,04 (tavoite 4,05 / 5). Luonnon virkistyskäytön (kansallispuistot, luontokeskukset, kulttuuriperintökohteet) asiakastyytyväisyys säilyi hyvänä (4,3/5) perustuen 7 694 palautteeseen. Luvussa on mukana Museovirastolta siirtyneiden viiden kulttuuriperintökohteen asiakastyytyväisyys (keskimäärin 4,0). Metsästys- ja kalastuslupa-asiakkaiden asiakastyytyväisyys oli 3,7.

Metsähallitus kokeili uutta menetelmää (NPS, net promoter score) kävijäkokemuksen selvittämiseksi. Menetelmä perustuu siihen, kuinka todennäköisesti kävijä arvioi suositteluvansa kohdetta muille, ja näin saadusta suosittelijoiden määrästä vähennetään arvostelijat. NPS arvoksi saatiin 68 (N = 415, yli 50 on erinomainen tulos).

Luonnon virkistyskäytön palveluvarustuksen kunto oli vuoden lopussa valtaosin hyvä tai keskinertainen. Tieto perustuu palvelurakenteiden paikkatietojärjestelmän (REISKA) neliportaiseen luokitteluun.

Kuva 5. Luonnon virkistyskäytön palveluvarustuksen kunto vuoden 2014 lopussa. Lähde: Metsähallituksen REISKA-tietojärjestelmä.

Luontopalvelujen kumppanien tyytyväisyyttä yhteistyöhön selvitettiin joulukuussa otantakyselyllä. Tulosten mukaan 80 prosenttia vastaajista on tyytyväisiä yhteistyöhön luontopalvelujen kanssa. Vastaajista 71 prosenttia pitää yhteistyötä hyödyllisenä ja tuloksellisenä vastaajan omalle organisaatiolle. 70 prosenttia kumppaneista pitää luontopalveluja yhteistyökykyisenä, palvelukykyisenä ja avoimena kumppanina. Luontopalvelujen henkilöstö sai kiitosta osaamisestaan ja asiantunteuksesta.

Selvitykseen valitut yhteistyötahot edustavat elinkeinosektoria, hallintoa ja järjestöjä eri puolilta Suomea. Vastaajia oli 521 eli 40 % otoksesta, joten tuloksia voidaan pitää luotettavina. Selvitettäviä asioita olivat mm. yhteistyön tiiviys, tyytyväisyys yhteistyöhön, luontopalvelujen maine sekä ehdotukset kehityskohteiksi. Mitä tiiviimpää yhteistyö on, sitä parempia arvioita kumppanit pääsääntöisesti antavat. Eniten kehitystoiveita tuli Lapin matkailusektorilta.

Palvelukykyä ja laatua koskevat toteumat 2012–2014.

Palvelukyky ja laatu Vaikuttavuustavoite / mittari	Tot. 2012	Tot. 2013	Tavoite 2014	Tot. 2014
1. Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee, 2. Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston tila paranee ja 3. Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvot säilyvät ja tila paranee				
Laji-, meri-, sisävesi- ja maaluontotyyppi- sekä kulttuuriperintökohdetietojen ajantasaisuus			Menetelmän kehittäminen	Menetelmä valmis testausta varten maaluontotyyppien ja lajien osalta
5. Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi, ja sillä luodaan hyvinvointia. 6. Luonnossa virkistytminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä				
Luontokeskusten, maastopalveluiden ja lupa-asiakkaiden asiakastyytyväisyys	4,04	4,04	4,05	4,04
Yhteistyökumppaneiden antama palaute luontopalvelujen toiminnasta			70% tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä	80 % tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä

4.2.3 Toiminnalliset tavoitteet

Metsähallituksen luontopalveluille asetetut toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2014 on sovittu strategisen tulossopimuksen liitteessä. Täydentävä sopimusliite perustuu vuoden 2014 ensimmäiseen lisätalousarvioon, jossa Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville myönnettiin viiden miljoonan euron lisämääräraha. Tavoitteet on ryhmitelty kuuden vaikuttavuustavoitteen alle.

Vaikuttavuustavoite 1: Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee

<p>Metsähallitus laatii lajien ja maaluontotyyppien hoidon 5-vuotisen toimintasuunnitelman luonto- ja lintudirektiivien raportoinnin ja Zonationin tulosten pohjalta niille lajeille ja maaluontotyypeille, joihin luontopalvelut voi toimillaan merkittävästi tai kohtalaisesti vaikuttaa. Arvioi ja päivittää lajien ensisijaiset suojelu-, seuranta- ja raportointivastuut yhdessä SYKEN ja ympäristöministeriön kanssa. Toteuttaa lajisuojelun alueellisissa priorisointineuvotteluissa tehtäviä päätöksiä ja osallistuu lajisuojelun toimintaohjelman valmisteluun.</p>	<p>Metsähallitus valmisteli 5-vuotista maaluontotyyppien hoidon toimintasuunnitelmaa perustuen luontodirektiivin raportoinnin sekä edustavuuden ja luonnontilaisuuden vaikuttavuusmittarin tuloksiin. Metsähallitus työsti yhdessä SYKEN kanssa luontodirektiivin raportoinnin tulosten perusteella lajien hoidon toimintasuunnitelman raportointikaudelle 2015–2019. Lajien seuranta- ja hoitotoimet priorisoitiin ja sovittiin seuranta- ja hoitovastuista sekä tarkennettiin raportointivastuita. Lintudirektiivin raportointitulosten perusteella vastaavanlainen työ aloitettiin yhteistyössä SYKEN kanssa. Lajisuojelun toimet kohdennettiin kiireellisesti suojeltaviin lajeihin ja myös lajistokartoituksia kohdennettiin näiden lajien kannalta potentiaalisille elinympäristöille. Lajisuojelun toimintaohjelman työryhmässä on luontopalvelujen edustaja.</p>
<p>Metsähallitus toteuttaa METSO-ohjelman luontotyyppejä ja lajeja koskevat inventointi- ja hoitotoimet sekä käynnistää perinnebiotooppien hoito-ohjelman valmistelun.</p>	<p>Metsähallitus inventoi 63 130 ha ja hoiti 3 739 ha METSO-ohjelman luontotyyppejä ja käynnisti perinnebiotooppien hoito-ohjelman valmistelun. METSO-ohjelmaan kuuluvia lajistokartoituksia tehtiin 1 285 ha:lla ja muita lajistokartoituksia 336 ha:lla. Lajistokartoituksia tehtiin lähes 50 alueella (sisältää ensimmäiset Paahde-LIFE-hankkeen kartoitukset). Hoitotoimien suunnittelu kohdennettiin kiireellisesti suojeltavien lajien priorisointineuvotteluissa esiin nousseille kohteille. Tavoitteena on kevyt suunnittelu ja resurssien käytön painopisteen siirtäminen hoitotoimiin. Lintujen linjalaskentoja tehtiin n. 143 km 23 eri suojelualueella.</p>
<p>Metsähallitus jatkaa Itämeren vedenalaisten luontotyyppien (VELMU) inventointia, jonka tulosten tuottaminen ja julkaisu aloitetaan VELMU Atlas-hankkeen kautta yhdessä SYKEN ja ympäristöministeriön kanssa sekä aloittaa merenhoidon pohjien seurannan (PoSe-ohjelma).</p>	<p>Ympäristöministeriön ja VELMU-ohjelman johdon kanssa sovittiin, että drop-videoinnin määrää voidaan osin korvata muilla inventointimenetelmillä kerätyillä tuloksilla. Metsähallitus inventoi 6 024 videopistettä, 247 sukelluslinjaa ja 2 385 ha sivukaikuluotaimella sekä keräsi 943 pohjanäytettä. Inventointitietoja tallennettiin, tarkistettiin, analysoitiin ja käytettiin karttatuotantoon (VELMU Atlas, Natura täydennys, HELCOM HUB). PoSe-ohjelman maastotöiden tulokset kootaan alkuvuodesta 2015. MeriHOTT-hanke käynnistettiin keväällä 2014.</p>

<p>Metsähallitus osallistuu sisävesien ja kosteikkojen luonnon monimuotoisuuden suojelun edistämiseen aloittamalla Ramsar-sopimuksen kansallisen toimeenpano-ohjelman toteuttamisen ja jatkamalla integroidun LIFE-hankkeen valmistelua.</p>	<p>Ramsar-sopimuksen kansallinen kosteikkotyöryhmä valmistelee Suomen toimeenpano-ohjelmaa, joka valmistuu vuonna 2015. Metsähallitus osallistui Ramsar-kosteikkotyöryhmän työhön ja toimeenpano-ohjelman laadintaan. Sisä- ja rannikkovesiin keskittyvää Sisävesi LIFE integrated projects -hankekokonaisuutta valmisteltiin laajamittaisesti ja osallistavasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. EU-komissio hyväksyi 19.12.2014 hanke-esityksen toiseen hakuvaiheeseen valmisteltavaksi 17.4.2015 mennessä.</p>
--	--

Vaikuttavuustavoite 2: Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston tila paranee.

<p>Metsähallitus huolehtii Metsähallituksessa ja ympäristöhallinnossa Suojelualuetietojärjestelmän (SATJ), Suojelualueiden suunnittelun ja seurannan (SASS) -tietojärjestelmän, Suojelualueiden kuviotietojärjestelmän (SAKTI) ja Lajistiedon hallintajärjestelmän (LajiGIS) käyttöönotosta ja toteuttaa järjestelmiin liittyvät kiireellisimmät jatkokehityshankkeet.</p>	<p>SATJ-järjestelmän tuotantokäyttö alkoi syyskuussa. SAKTI-SASS-toimitusprojekti saatiin päätökseen joulukuussa. Viimemainitut järjestelmät saadaan tuotantokäyttöön vuoden 2015 puolella, kun muutostyöt on tehty ja hyväksymistestauksen jälkeen havaitut virheet korjattu. LajiGIS oli testikäytössä, ja sen käytettävyyttä parannettiin. Pääosa muutostöistä tehdään vuoden 2015 aikana ja järjestelmän käytettävyyttä kehitetään vuoden 2015 alkupuoliskolla tapahtuvan käyttöönoton jälkeen.</p>
<p>Metsähallitus osallistuu Natura 2000-tietokannan tietosisällön uudistamiseen hallinnassaan olevien Natura-alueiden osalta ELY-keskusten kanssa sovittavan työnjaon mukaisesti.</p>	<p>Metsähallitus osallistui merkittävällä panoksella (noin 5 htv) Natura-tietokannan luontotyyppi- ja lajitietosisällön päivittämiseen.</p>
<p>Metsähallitus selvittää osana Suomenlahti 2014 -vuoden toimenpiteitä Suomenlahden ja Saaristomeren saaristo- ja merikansallispuistojen mahdolliset täydentämistarpeet sekä Porkkalanniemen ja sen edustan valtion maa- ja vesialueiden roolin merialueen suojelualueverkostossa. Lisäksi Metsähallitus toteuttaa vuoden 2013 kansallispuistoselvitysten pohjalta sovittavat jatkotyöt.</p>	<p>Metsähallituksen selvitys Suomenlahden merikansallispuistojen täydentämistarpeista ja -mahdollisuuksista valmistui joulukuussa. Metsähallitus osallistui Etelä-Konneveden ja Teijon kansallispuiston perustamislakien valmisteluun. Olvassuon osalta selvitettiin mahdollisuuksia sisällyttää sitä koskevia alueita valmisteilla olleeseen METSO-lisäsuojeluesitykseen, mutta Olvassuo jätettiin sen ulkopuolelle.</p>
<p>Metsähallitus osallistuu Suomen edustajana HELCOM-Protect-hankkeen toimintaan, jossa keskeisenä tavoitteena on Itämeren suojelualueverkoston (BSPA) nykyaikaistaminen, etenkin HELCOMin suosituksen 15/5-, alueiden valinta- ja luokitus-kriteerien sekä HKS-ohjeiden päivitys.</p>	<p>Metsähallitus osallistui HELCOM-Protect-hankkeen toimintaan, ja tavoitteet toteutuivat lukuun ottamatta HKS-ohjeistusta, jota lykättiin HELCOMin päätöksellä.</p>
<p>Metsähallitus osallistuu soidensuojelun täydennysohjelman valmisteluun mm. tekemällä sen edellyttämiä maastoinventointeja.</p>	<p>Kaikki maastoinventoinnit ja karttarajaukset tehtiin ja valmisteluprojekti saatiin päätökseen 30.9.2014.</p>

Vaikuttavuustavoite 3: Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvot säilyvät ja tila paranee.

<p>Metsähallitus ottaa hoitoonsa Museovirastolta siirtyvän kulttuurihistoriallisesti merkittävän kiinteistövarallisuuden.</p>	<p>Museovirastolta siirtyneillä 29 historiakohteella tehtiin vastaanottokatselmuksset ja aloitettiin kuntotarkastukset. Suurelle osalle kohteista saatiin neuvoteltua uudet kirjalliset sopimukset kuntien, yrittäjien, viljelijöiden ja muiden vuokralaisten kanssa.</p> <p>Toimenpiteitä tehtiin mm. seuraavilla kohteilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Langinkosken uusi kahvila otettiin käyttöön. Ympäristön kunnostus aloitettiin hankerahoituksella. • Kuusiston etulinnan vaurioitunut muuri suojattiin. • Svartholman vaaralliseksi määritelty bastioni suljettiin yleisöltä. • Raaseporin vaurioitunut linnansilta korjattiin ja alueelle pystytettiin opasteet, joissa käytettiin Metsähallituksen historiakohteiden uutta tunnusta ja -lausetta: Tässä juuri syntyi perintömme suuri. <p>Kohteiden hoitoon käytettiin 0,65 milj. € (ostopalvelut ja työpanos 5,4 htv jakautuen 60 henkilön työpanokseen). Suunnitellut muurinkorjaushankkeet siirtyivät vuodelle 2015.</p>
<p>Metsähallitus kunnostaa Auttikönkään uittohistoriallisesti merkittävän padon. (täydentävä sopimus)</p>	<p>Auttikönkään padon kunnostaminen aloitettiin elokuussa, ja työn on määrä valmistua vuonna 2015.</p>
<p>Metsähallitus varmistaa kulttuurihistoriallisten arvojen säilymisen kohdassa 6 todetuissa hankkeissa. (täydentävä sopimus)</p>	<p>Örön saari</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuriperintökohteiden inventoinnit tehty v. 2013, satama-alue inventoitiin läpi vuonna 2014. • Tärkeimpien kohteiden hometutkimukset, aloitettiin näiden kuntotutkimukset ja korjaussuunnittelu. <p>Vallisaari ja Kuninkaansaari</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aleksanterin patterin arkeologinen kartoitus ml. patterin pohjoispuolen inventointi ja kiireellisten korjausten suunnittelu valmistuivat <p>Selkämeren kansallispuisto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Isokarin inventointi valmistunut v. 2013, haastattelu-selvitys hylyistä 2014 • Säpin saaren majakanvartijan virkatalo kunnostettiin kansainvälisellä vapaaehtoistyöleirillä. <p>Perämeren kansallispuisto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pensaskarin kalastustukikohdan rakennusten korjaussuunnitelma <p>Etelä-Konneveden kansallispuisto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arkeologinen inventointi tehty v. 2012, rakennusperintön inventoinnille ei ole välitöntä tarvetta. <p>Teijon kansallispuisto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arkeologinen inventointi tehty, rakennusperintö inventoimatta.

Vaikuttavuustavoite 4: Riista- ja kalakannat säilyvät elinvoimaisina, ja metsästys ja kalastus on eettistä ja vastuullista

<p>Metsähallitus edistää yhteistyössä riistakonsernin ja kalakonsernin kanssa tietojärjestelmäyhteistyötä ja työnjaon tarkentamista.</p>	<p>Asiantuntijayhteistyö riistakonsernin kanssa tuoti uuden mobiilisovelluksen ”oma riista”. Tavoitteena on riistakonsernin yhteinen saalistiedon keruujärjestelmä, Metsähallituksen myyntijärjestelmän uusimisessa varaudutaan yhteiskäytön vaatimuksiin.</p>
<p>Metsähallitus laatii yhdessä kalatalouden muiden toimijoiden kanssa suunnitelman kalastajilta kerättävän saalistietojärjestelmän luomiseksi.</p>	<p>Yhteistyöryhmä perustettiin ja siinä käytiin taustoittavaa keskustelua ja ongelma-alueista saalistiedon keräämisestä. Työryhmän työ jatkuu vuonna 2015.</p>
<p>Metsähallitus tiivistää rajaseutujen valvontayhteistyötä ja parantaa tiedonvaihtoa viranomaisten kesken sekä tehostaa Saimaannorppa-Life-hankkeen avulla erävalvontaa Saimaalla.</p>	<p>Kainuun, Pohjois-Savon ja Pohjois-Pohjanmaan alueella toimiva ns. rajaseuturyhmä tehosti tiedonkulkua yli hallintorajojen erävalvontaa koskevissa asioissa. Ryhmä kokoontui 4 kertaa ja toteutti kaksi laajempaa valvontatapahuttamaa. Koko maassa viranomaisten välistä yhteistyötä paransi VIRVE-verkon kehittämistyö. Poliisin ja Rajavartiolaitoksen käyttämän POKE-tietojärjestelmän saamisesta erätarkastajille neuvoteltiin Poliisihallituksen kanssa. Kalastusvalvontaa ja sen koulutusta tehtiin yhdessä Kalatalouden keskusliiton ja kalastusalueiden kanssa. Metsähallitus järjesti alkukesällä valtakunnallisen kalastusvalvontaseminaarin, johon osallistui n. 60 valvontaviranomaista. Saimaannorppa-Life-hankkeeseen palkattiin erätarkastaja, jonka työ painottui saimaannorppan turvaamiseksi tehtyjen pyydystyypirajoitusten ja verkkokalastuskieltoalueiden valvontaan.</p>
<p>Metsähallitus laatii suunnitelman metsäpeuran palautusistutuksen toteuttamiseksi ja osallistuu RKTL:n johtaman Karelia ENPI CBC -ohjelman mukaisen ”Metsäpeurakannan elvyttäminen” -hankkeen toteuttamiseen.</p>	<p>Metsäpeuran palautushanke eteni suunnitellusti yhteistyössä riistakonsernin toimijoiden kanssa ja se valmistuu kesällä 2015. ENPI-CBC-hanke vietiin päätökseen. Venäjän Karjalan peurakanta laskettiin ja laaja viestintäpaketti valmistui. Viestintämateriaali on kaikkien metsäpeuratoimijoiden käytössä verkkosivujen kautta (www.suomenpeura.fi). Sivuston ylläpitovastuu on hankkeen jälkeen Metsähallituksella.</p>
<p>Metsähallitus osallistuu meriharjusta koskevan hoitosuunnitelman laatimiseen sekä Tuulomajoen lohien palautushankkeen valmisteluun.</p>	<p>Meriharjuksen hoitosuunnitelman laadinta eteni hyvin ja työ valmistuu v. 2015, Tuulomajoen vesistön lohien palautushanketta toteutettiin yhteistyössä Venäjän kanssa, 60 lohta merkittiin ja siirrettiin lähelle Suomen rajaa ja niiden selviytymistä seurattiin.</p>

Vaikuttavuustavoite 5: Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi, ja sillä luodaan hyvinvointia.

Metsähallitus käynnistää lupien myyntijärjestelmän uudistamisen.	Uuden myyntijärjestelmän toteusvaihe on käynnissä. Järjestelmän käyttöönotto tapahtuu 2015.
Metsähallitus laatii selvityksen valtion kalastusmaksujen keräämisen siirtämiseksi Metsähallituksen vastuulle.	Selvitystyö valmistui aikataulussaan, ja kalastusmaksujen keräämistehtävä siirrettiin vuoden 2015 alusta Metsähallitukselle.
Metsähallitus kehittää kestävä metsästyksen suunnittelua laatimalla analyysin lupavalikoimista, myyntiajoista, myyntikanavista ja saaliskiintiöistä.	Järjestelmä uudistus myyntikanavista on käynnissä, uusi myyntijärjestelmä otetaan käyttöön 2015. Analyysi lupavalikoimista ja saaliskiintiöistä valmistui, niitä kehitetään asiakkaita ja valvontaa paremmin palvelemaan muotoon. Luvat voidaan jatkossa mm. varata ja lunastaa myöhemmin.
Metsähallitus aloittaa erätalouden aluetaloudellisen vaikuttavuuden seurannan.	Metsästys- ja kalastuslupa-asiakkaiden tuottamien aluetaloudellisten vaikutusten säännölliseen seurantaan kehitettiin menetelmä. Arvion mukaan lupa-asiakkaiden rahan käyttö tuotti yhteensä 28,2 miljoonan euron aluetaloudellisen ja 238 henkilötyövuoden työllisyysvaikutuksen. Yhteistyössä Oulun Diakonissalaitoksen kanssa selvitettiin eränkävyn tuottamia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Selvitys tehtiin rinnatusten kansallispuistokävijöihin kohdistuneen tutkimuksen kanssa (ks. vaikuttavuustavoite 6). Tulokset tukevat toisiaan ja myös aiempia tutkimuksia luonnon terveysvaikutuksista. Terveysvaikutusmittaristo otetaan käyttöön saalispalautejärjestelmien uudistamisen myötä.
Metsähallitus aktivoi nuoria eräharastuksiin.	Kaikille alaikäisille järjestettiin ilmainen kalastuspäivä ”Vapapäivä” valtion kohteilla. Uutuutena oli eräpassi, joka soveltuu peruskoulun ja lukion opetussuunnitelmiin. Oppilaat ja luokat voivat suorittaa eräpassin osana kouluopetusta eräkummien ohjauksessa.

Vaikuttavuustavoite 6: Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä.

<p>Metsähallitus käynnistää venäjänkielisten palvelujen tarjonnan luontokeskuksissa ja verkkosivuilla, kunnostaa meri-alueiden retkisatamia, tekee kunnostus- ja hoitotöitä Vallisaarella ja Kuninkaansaarella sekä työllistää nuoria vuoden 2013 täydentävässä tulossopimuksessa sovitulla tavalla.</p>	<p>Venäjänkielisten palveluiden ja viestinnän parantaminen käynnistettiin Nuuksiossa, Repovedellä, Saimaan alueella, Kolilla, Oulangalla–Riisitunturilla, Pyhä–Luostolla ja Inarin–Saariselän alueella kansallispuistoissa ja luontokeskuksissa. Hankkeessa on tehty mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Venäjänkielen ja -kulttuurin perehdytys henkilökunnalle ja yhteistyöyrittäjille • Venäjänkieliset esitteet ja opastuksia • Viestintäaineiston käännoistyöt, Siida.fi- ja Haltia.com-sivustot on kokonaan venäjännetty. • Markkinointi aloitettiin osallistumalla tapahtumiin Venäjällä ja Suomessa osana Visit Finlandin (Matkailunedistämiskeskus) hyvinvointikampanjaa. • Matkanjärjestäjille järjestettiin tutustumismatkat Kolille, Nuuksioon, Repovedelle, Inariin ja Saimaalle. • Lehdistövieraita kävi Haltiassa, Nuuksiossa, Kolilla ja Linnansaarella. • Uuden vuoden matkailusesongin alla toteutettiin pilottihanke venäjänkielissä somessa (VKontakte ja Facebook). <p>Metsähallitus pilotoi palvelujen tarjontaa ja viestintää kiinankielisille matkailijoille seuraavilla kohteilla: Nuuksio ja Suomen luontokeskus Haltia, Urho Kekkosen ja Lemmenjoen kansallispuistot, Ylä-Lapin luontokeskus Siida.</p> <p>Merialueiden retkisatamat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uddskatan avattiin yleisölle, uusi polku ja opasteet valmistuivat • Itäinen Suomenlahti: palveluvarustuksen ja Ulkotammion luolaston turvallisuusrakenteiden kunnostus • Saaristomereni: mm. kunnostettu retkisatamien tulipaikkoja, korjattu Boskärin, Yxskärin ja Berghanin laiturit. • Perämeri: Selkäsarven retkisatamapalvelut uudistettu. Muut laiturien kunnostustyöt tehty ja ne viedään paikoilleen 2015. <p>Vallisaari ks. kohta Vallisaari ja Kuninkaansaari sivulla 33.</p> <p>Nuorten työllistäminen:</p> <p>Vuoden 2013 III lisätalousarviossa myönnetyn 2,5 milj. euron määrärahan tavoitteena oli noin 150 työttömän tai työttömyysuhan alla olevan nuoren (alle 30 v) työllistäminen keskimäärin 5 kuukauden ajaksi. Vuoden 2014 loppuun mennessä määrärahaa oli käytetty noin 2,3 milj. euroa. Sillä palkattiin noin 110 henkilöä yhteensä lähes 50 htv:n verran. Loppuosa määrärahasta käytetään vuoden 2015 alkupuolen aikana. Työllistettävien nuorten lukumäärä jäi jonkin verran tavoitteesta, koska työsuhteet olivat arvioitua pidempiä. Lapin työvoimatoimisto myönsi palkkatukea nuorten työllistämiseen noin 0,6 milj. euroa, jolla työllistettiin 37 henkilöä (21 htv).</p> <p>Nuoret työskentelivät mm. luontokeskusten asiakaspalvelussa, opastusaineistojen laatimisessa, lajistokartoituksissa, palvelurakenteiden huollossa ja kalavesien hoidossa. Kokemukset ja palaute oli hyvää sekä työllistettyjen nuorten että Metsähallituksen oman henkilöstön puolesta. Työt olivat mielekkäitä teki-joille ja niistä saatiin lisäarvoa tehtävien ja palveluiden hoidossa.</p>
--	---

<p>Metsähallitus kehittää retkeilypalveluita ja opastusta erityisesti Suomen maabrändin kannalta keskeisissä kansallispuistoissa ja retkeilyalueilla painottaen sitä, että luontoon lähentämisen kynnyksen madaltuu ja luonnossa liikkumisen terveysvaikutukset laajenevat eri väestönsiiin.</p>	<p>Metsähallitus profiloi kansallispuistot sekä eräät muut merkittävät luontokohdet niin, että niiden palveluja ja viestintää voidaan kehittää kunkin alueen vahvuuksiin nojautuen. Mediaviestinnässä ja sosiaalisessa mediassa painotettiin luontoilun terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Luontoon.fi- ja Retkikartta.fi-palveluista tehtiin mobiilioptimoidut versiot, mobiiliopastusviestintää kehitettiin mm. Pyhä–Luostolla ja Etelä-Konneveden kansallispuistossa.</p> <p>Retkeily- ja muita palveluja parannettiin lähes kaikissa kansallispuistoissa ja muilla tärkeimmillä yleisökohteilla mm. seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nuuksion kansallispuiston polkuverkoston ja vuokrakämpöjen kunnostus, Valklammen rakennusten jätevesiremontti ja Kattilan savusaunan kunnostaminen. • Repoveden kansallispuiston suurille ryhmille tarkoitettu Valkjärven varausleirirakennus valmistui. • Koloveden kansallispuiston Huhtiniemen kämpä kunnostettu vuokrakämpäksi. • Lauhanvuoren kansallispuisto–Hämeen kangas: mm. virtuaalinen sivusto kokonaisuus (www.lauhanvuoriregion.fi), infopisteet alueen matkailukeskuksiin, matkailulehti ja tienvarsiopastus. • Kolin kansallispuiston luontokeskus Ukossa AV-esitys ja näyttely uusittu hankerahoituksella. • Oulangan kansallispuiston reittien, viitoitusten ja opasteiden uudistaminen, leirintäalueen jätetuollon kunnostaminen ja luontokeskuksen uusi näyttely hankerahoituksella. • Syöteen ja Rokuan kansallispuistot liitettiin osaksi Oulun seudun palvelukokonaisuutta (Oulu Outdoors Zone), kumppanien kanssa pilotoitiin palveluja uusille kohderyhmille (mm. mielenterveyskuntoutus, työhyvinvointi, maahanmuuttajat) hankerahoituksella. • Pallas–Yllästunturin kansallispuiston Charter EAKR- ja Opas ESR -hankkeet valmistuivat. Reittejä kestävästi n. 20 km ja puistoon opastavat tienvarsiviitoitukset (96 kpl) uusittiin. Kylästä-kylään-tuotekokonaisuudessa on yli sata yhteistyörytystä, ja 32 kansallispuiston opasta valmistui. • Urho Kekkosen kansallispuiston Saariselän lähialueen kehittämiseksi aloitettiin yhdessä Inarin kunnan kanssa hankekokonaisuus ”Saariselän revontulireitti”, jolla parannetaan päiväretkeilyn edellytyksiä matkailukeskuksen lähialueella. Kansallispuiston 12 vetovoimaisimmalla lähireiteillä aloitettiin kunnostus- ja tuotteistushanke. • Pyhä–Luoston kansallispuiston pyöräilyreitistöä parannettiin, reitistön talviaikaista käyttöä monipuolistettiin ja kansallispuiston sisääntuloreittejä ja opasteita uudistettiin. • Lemmenjoen, Urho Kekkosen ja Pyhä–Luoston kansallispuistojen markkinointia ja tuotteistusta kehitettiin Lapin maakunnallisen matkailustrategian mukaisesti ”Kansallispuistot matkailun kärkituotteeksi” -hankkeessa. • Inarin retkeilyalueelle valmistui yhteistyössä kunnan kanssa hankkeessa Juutuan polku riippusiltoineen; talvella se palvelee matkailua talvikävelyreitteinä.
--	---

<p>Metsähallitus käynnistää luonnon virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutusten seurannan ja viestii aktiivisesti suojelualueiden talous-, terveys- ja hyvinvointivaikutuksista. Keinoina mm. osallistuminen Porin Suomi-Areenaan Retkitohtori-konseptilla, joka toteutetaan erillisrahoituksella.</p>	<p>Metsähallitus kehitti luontokohteiden kävijöiden kokemia luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutuksia mittaavan kyselyn yhteistyössä Oulun yliopiston ja Oulun Diakonissalaitoksen kanssa. Mittarin kehittämistyötä rahoitti Pohjois-Pohjanmaan liitto Open-hankkeessa. Kyselyillä mitataan kävijöiden luontokäynnillään kokemia sosiaalisia, psyykkisiä ja fyysisiä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia ja tuotetaan kävijöiden arvio hyötyjen taloudellisesta arvosta.</p> <p>Oulun Diakonissalaitos analysoi kävijöiden kokemia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia mittaavat tulokset. Taloudellisen arvottamisen kyselyn tulokset analysoitiin Jyväskylän yliopiston kansantaloustieteen laitoksella tehdyssä opinnäytetyössä. Molemmat selvitykset julkaistiin luontopalvelujen A-sarjassa. Kävijöiden kokemien luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutusten seuranta otettiin käyttöön kävijätutkimusten osana. Rinnalla toteutettiin selvitys metsästys- ja kalastuslupa-asiakkaiden kokemista hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista.</p> <p>Kansallispuistojen kävijöiden ja erän asiakkaiden kokemista terveyshyödyistä tiedotettiin medialle keväällä Healthy Parks, Healthy People -seminaarin yhteydessä sekä elokuun lopussa, jolloin asiaa koskevat raportit valmistuivat. Terveysvaikutuksiin liittyvien hankkeiden tuloksista tehtiin mediaviestintää niin uutis- ja aikakausimediaan kuin televisioon ja sosiaaliseen mediaan. Lisäksi luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutuksia sekä niiden mittaamista on esitelty kahdessa kansainvälisessä konferenssissa.</p> <p>Porin SuomiAreenalla Metsähallitus järjesti Retkitohtorin vastaanotto -tapahtuman, jossa kerrottiin kansallispuistoista sekä luontoilun hyvinvointivaikutuksista. Metsähallitus piti useita tietoisuuksia luonnon hyvinvointivaikutuksista ja viesti aiheesta sosiaalisessa mediassa sekä omissa että SuomiAreenan kanavissa.</p> <p>Luonto liikuttamaan -hankkeessa tuotettiin Luontoon.fi:n Retkeilyn ABC -sivustolle ”Terveyttä ja hyvinvointia luonnosta” -tietopaketti, jossa kerrotaan yleistajuisesti, miksi kannattaa lähteä liikkumaan luontoon. Luontopalvelut julkaisi syksyllä esitteen työnsä vaikuttavuudesta suomalaisten ja Suomen hyvinvoinnin hyväksi ja alkoi julkasta Luonnonvoimaa-nimistä vaikuttavuusblogia.</p> <p>Suomen luonnon päivän pääjuhla järjestettiin Haltiassa, jossa vieraili noin 1 500 ihmistä. Kaiken kaikkiaan Metsähallituksen järjestämiin tapahtumiin osallistui 5 396 ihmistä, mikä oli noin puolet päivän kokonaiskävijämäärästä.</p>
<p>Metsähallitus uudistaa Luontoon.fi-verkkopalvelun ja toteuttaa Retkikartta.fi-palvelusta mobiilioptimoidun version ja jatkaa aktiivista sosiaalisen median hyödyntämistä. Haltian roolia pääkaupunkiseudun luontokasvatuksen ja retkeilyneuvonnan keskeisenä vahvistetaan.</p>	<p>Uudistettu Luontoon.fi-verkkopalvelu julkistettiin joulukuussa. Teknisen uudistuksen lisäksi toteutettiin sisällöllinen uudistus. Kansallispuistot ja muut merkittävät luontokohteet esitellään uusien profiilien mukaisesti. Retkikartta.fi:n mobiilioptimoitu versio julkistettiin lokakuussa.</p> <p>Luontopalvelujen sosiaalisen median strategiasta ja käytöstä tehtiin ohjeistus. Luontopalvelujen Twitter-tiliä seuraa yli 2 000 henkilöä, joista suuri osa on median edustajia. Uutena kanavana otettiin käyttöön Instagram.</p> <p>Haltian markkinoinnilla ja viestinnällä tuettiin käyntimäärätavoitteita. Haltian luontokoulussa kävi 93 koululuokkaa, joissa oli yhteensä 1 782 oppilasta. Haltian toimintaa rahoittaville kunnille varatut luontokoulupäivät ovat täynnä lukuvuodelle 2014–2015 ja luontokoulupaikkaa jonottaa 28 luokkaa. Lisäksi Haltiassa opastettiin 379 muuta koulu- ja varhaiskasvatusryhmää näyttelyissä tai luontopolulla. Näissä ryhmissä oli yhteensä 7 294 osallistujaa.</p>

<p>Metsähallitus viestii käynnissä olevista kansallispuistohankkeista sekä Natura 2000-verkoston toimeenpanosta ja Natura 2000 -verkoston roolista luonnon monimuotoisuuden suojelemisessa.</p>	<p>Metsähallitus järjesti mediaviestintää ja mediavierailuja Etelä-Konnevedelle ja Teijoon. Etelä-Konneveden avajaisjuhlat yhdistettiin paikalliseen kesätapahtumaan, ja niihin osallistui pari tuhatta ihmistä. Molemista tulevista kansallispuistoista oli näyttäviä uutisia sekä aikakauslehtireportaaseja. Myös sidosryhmiä, esimerkiksi kansanedustajia vieraili alueilla. Saaristomeren kansallispuiston Örön saaresta tehtiin mediaviestintää sekä uutismediaan että mm. veneilylehtiin. EU-rahoitteisten suojeluhankkeiden, Suoverkosto-LIFE, Luonnonhoito-LIFE ja Paahde-LIFE, viestinnässä korostettiin Natura-verkoston merkitystä luonnon monimuotoisuuden suojelussa.</p>
<p>Metsähallitus käynnistää saamenkielisen luontokasvatuksen kaikilla kolmella saamenkielillä toteuttamalla YLE:n ja muiden saamelais-toimijoiden kanssa lasten elokuvatyöpajoja, joissa tuotettavat lyhytelokuvat ovat YLE:n Unna Junna -lastenohjelman käytettävissä.</p>	<p>Metsähallitus toteutti kesäkuussa saamenkielisen lasten elokuvaleirin Utsjoella Välimaan vanhalla saamelaisstilalla yhdessä YLE:n ja paikallisen saamelaisyhdistyksen, Sami Siidan kanssa. Leirillä tuotettuja lyhytelokuvia esitetään YLE:n Unna Junna -lastenohjelmassa. Leirillä käytettiin inarin- ja pohjoissaamen kieliä.</p>
<p>Metsähallitus valmistautuu Saaristomeren kansallispuistossa sijaitsevan Örön linna-kesaaren rakennusten hallinnansiirtoon Senaattikiinteistöiltä sekä aloittaa työt saaren kehittämiseksi luontomatkailukohteeksi. (täydentävä sopimus)</p>	<p>Örön luontomatkailun kehittämissuunnitelma valmistui ja sen toteuttaminen aloitettiin lisätalousarviossa myönnetyn rahoituksen turvin. Ensimmäisiksi työkohteiksi valittiin saaren siivoaminen ja kunnostaminen aiemman käytön jäljiltä, saavutettavuuden parantaminen (erityisesti väylän syvennys ja vierasvenesataman rakentaminen), perusopastuksen ja viitoituksen toteutus, lämpö- ja vesi-infran parantaminen, kahdentoista tuuman kasarmialueen muuttaminen palvelukeskukseksi sekä muiden arvokkaiden rakennusten ja linnoitusrakenteiden kunnan selvittäminen. Satama-alueen ruoppaus alkoi syksyllä ja valmistui tammikuussa 2015. Raakaveden laatua ja vedenpuhdistuksen ongelmia selvitettiin. Opastusaineiston tuottaminen aloitettiin, ja perusopasteet ja reitit ovat käytettävissä kesäkuussa 2015. Rakennuskannan tasesiirto Senaattikiinteistöiltä Metsähallitukselle on valmisteilla Senaatissa, ja se tulee voimaan alkuvuodesta 2015. Syksyn aikana kilpailutettiin kiinteistönhoito, jotta rakennuskannan siirto toteutuisi mutkattomasti ja vailla riskiä rakennusten arvон heikkenemisestä.</p>
<p>Metsähallitus jatkaa Vallisaaren ja Kuninkaansaaren kehittämistä luontomatkailukohteeksi kohdentaen toimenpiteet mm. yleisö- ja retkeilypalvelujen kunnostamiseen sekä vierasvenesataman rakentamiseen yhteistyössä hankekumppaneiden kanssa. (täydentävä sopimus)</p>	<p>Vallisaarella ja Kuninkaansaarella käynnistettiin työt kävijäturvallisuuden ja kohteen käytettävyyden parantamiseksi ja luonto- sekä kulttuuriarvojen säilymisen varmistamiseksi. Puolustusvoimien kanssa yhteistyössä kunnostettiin merkittävimpien rakennusten katot. Arkeologiset inventoinnit sekä rakenteiden vaatimat tutkimukset ja lepakkokartoitukset tehtiin. Kuivakäymälöiden pystytys ja opastaulut tehtiin vankityönä. Kunnallistekniikan rakentamiselvitys valmistui.</p> <p>Vallisaarella tehtiin luonnonhoitotöissä 250 vapaaehtoistyöpäivää. Matkailuyritysten kanssa laaditut yhteistyösopimukset (10 kpl) ovat mahdollistaneet kymmenien luontomatkailuryhmien (3 000 kävijää) kokeiluluontoisen retkeilyn saarella koulutettujen oppaiden johdolla. Alueen kehittämistä tuettiin media- ja sidosryhmäviestinnällä. Yhteistyösopimus Suomenlinnan hoitokunnan kanssa solmittiin, ja vesiliikenneyhteys Kauppatorilta Vallisaaren kilpailutettiin yhteistyössä Suomenlinnan ja Lonnan kanssa. Vallisaaren tehtyihin yleisöretkiin oli halukkaita enemmän kuin mitä voitiin ottaa mukaan.</p>

<p>Metsähallitus aloittaa Teijon ja Etelä-Konneveden kansallispuistojen perustamistoimet mm. käynnistämällä palveluiden rakentamisen. (täydentävä sopimus)</p>	<p>Etelä-Konnevedellä valmistuivat kohdeopasteet sisääntulopisteisiin (Häyrylänranta, Törmälän suunta, Hanhitaipaleen kalasatama) sekä avattiin sivut luontoon.fi:hin ja facebookiin. Enonniemen alueen retkeilyreitistön laajentamisen suunnittelu on pitkällä, ja merkittävä osa reiteistä on linjattu maastoon. Yritysyhteistyön edistämiseksi tehtiin yhteistyösopimuksia yritysten kanssa. Puiston tunnusvaihtoehdoista järjestettiin yleisökilpailu ja avajaisia vietettiin 13.9. Rautalammilla perinteisen Pestuumarkkinatapahtuman yhteydessä sekä kutsuvierastilaisuutena Konneveden Häyrylänrannassa. Hoito- ja käyttösuunnitelman päivittäminen kansallispuiston tavoitteiden mukaiseksi käynnistyi syksyllä. Samaan aikaan on käynnissä kansallispuistoa ympäröivän alueen palveluiden kehittäminen kuntien vetämässä Master Plan -hankkeessa.</p> <p>Teijossa aloitettiin reittien suunnittelu ja vahvistettiin yritysyhteistyötä. Sahajärven luontopolku korjattiin ja Matildaan suunniteltiin lasten luontopolku. Tienvarsiopasteiden suunnittelu on työn alla.</p>
<p>Metsähallitus jatkaa kansallispuistojen ja muiden yleisökohteiden palveluiden kehittämistä erityisesti Selkämeren, Sipoonkorven, Pyhä-Luoston ja Perämeren kansallispuistoissa sekä Korouoman luonnonsuojelualueella. (täydentävä sopimus)</p>	<p>Selkämerellä päättyi useita hankkeita ja kaksi jatkaa v. 2015 kevääseen. Alueen tunnettuutta lisättiin täydentämällä Selkämeri.fi-sivustoa. Munakarin kalamajaa kunnostettiin ja sinne tulevan ammattikalastuksesta kertovan näyttelyn suunnittelu aloitettiin. Porin saariston ja Säpin saaren palveluvarustusta parannettiin. Säpissä oli kesällä kahden viikon kansainvälinen talkooleiri, jonka aikana maalattiin majakkamestarin talon katto sekä raivattiin ketoa. Idän Räyhällä korjattiin kalamaja Saaristomerien Ystävät ry:n kanssa syyskuussa. Merikarvialla Ouran saariston palveluvarustuksen suunnittelu aloitettiin. Katanpään hankittiin vesiliittymä ja hankerahoituksella kunnostettiin iso laituri. Isokarin luontopolun suunnittelu aloitettiin.</p> <p>Sipoonkorvessa parannettiin polkuverkostoa ja maasto-opasteita, pohjoinen luontopolkureitti kestäväitettiin ja pysäköintipaikkojen laajennussuunnitelma valmistui. Lähestymiskylttien sijoituspaikat on valittu ja lupaprosessi käynnissä. Polkulinjaston kunnostussuunnittelu on pääosin tehty ja eteläisten polkujen kunnostus on käynnissä.</p> <p>Pyhä-Luoston kansallispuiston maastopyöräreittejä kunnostettiin ja ne viimeistellään 2015. Pyhä-Luoston luontokeskus Naavassa otettiin käyttöön ”Sun Sää” sääreaktiivinen opastusnäyttö. Sen kautta asiakkaat saavat tietoa eri sääoloissa tarjolla olevista palveluista. Nuoret asiakkaat ja koululaiset on erityisesti huomioitu Naavassa mahdollistamalla asiakkaiden omatoiminen valokuvaesitysten kokoaminen. Puiston opastukseen liitettiin mobiiliopastettuja kohteita.</p> <p>Perämeren Pensaskarin virkistyskäytön palvelujen kehittämissuunnitelmat valmistuivat, toteutus v. 2015.</p> <p>Korouoman palveluvarustuksen kunnostussuunnitelma valmistui, toteutus v.2015.</p>

4.3 Ydintoimintoja tukeva toiminta

4.3.1 Kansainvälinen toiminta

Luontopalvelut osallistui yhdessä Museoviraston kanssa UNESCO:n maailmanperintökomitean asiantuntijatyöhön ja kesäkuussa Qatarissa pidettyyn komitean kokoukseen. Suomi valittiin komitean jäseneksi vuonna 2013.

Luontopalvelujen kansainvälisen toiminnan yhtenä kärkenä oli marraskuussa Australian Sydneysissä pidetty kuudes IUCN:n World Parks Congress -kokous, jossa Metsähallituksesta oli yhdeksän esitystä. Teemoina olivat suojelualueiden paikallistaloudelliset vaikutukset, terveyshyödyt ja kävijätieto sekä rajapuistoyhteistyö, suojelualueiden hyvä hallinto, merisuojaus pääteemana Itämeri, alkuperäiskansojen asuttamien suojelualueiden suunnittelu, Zonation-ohjelmiston käyttö luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa sekä kestävä metsästys ja kalastus suojelualueilla. Kongressin yhteydessä allekirjoitettiin yhteistyösopimus Etelä-Korean kansallispuistohallinnon (Korea National Park Service) kanssa ja aiesopimus yhteistyöstä Kolumbian puistohallinnon (Parques Nacionales Naturales de Colombia) kanssa.

Ympäristöministeriö asetti helmikuussa Fennoscandian vihreän vyöhykkeen toteuttamista tukemaan kansallisen työryhmän vuosille 2014–2020; ryhmässä ovat mukana Metsähallituksen edustajat. Useat Metsähallituksen asiantuntijat osallistuivat ympäristöministeriön johdolla toteutettavaan Green Belt of Fennoscandia -projektiin, jossa laadittiin visio ja strategia sekä konkreettinen toimenpideohjelma vihreän vyöhykkeen toimintaan vuoteen 2020 saakka. Lisäksi Metsähallitus oli mukana Euroopan Vihreä Vyöhyke -koordinointiryhmässä. Metsähallituksen johdolla toteutettiin neljää naapurisuusohjelman mukaista ENPI-hanketta.

Viron ja Latvian kanssa jatkettiin yhteistyötä sopimusten mukaisesti. Kiinan Hunanin metsähallinnon kanssa järjestettiin yhteistyökokous. Metsähallitus osallistui Ramsar-kosteikkosopimuksen toimeenpanoon, ja järjestöyhteistyö mm. EUROPARCin, Eurositen, ENCAN ja IUCN:n kanssa jatkui vakiintunein toimintamuodoin. Metsähallitus osallistui useisiin kansainvälisiin työryhmiin ja tapahtumiin liittyen CBD:n ja EU:n biodiversiteettistrategian 15 % heikentyneiden ekosysteemien ennallistamistavoitteeseen.

Luontopalvelut osallistui mm. HELCOM-toimintaan ja EU:n Marine Expert Group -ryhmään, joka työskentelee Natura 2000 -kohteiden ja meridirektiivin parissa. Metsähallitus esitteli inventointimenetelmiään, karttatutantoaan, hankkeiden lopputuloksia sekä vedenalaisia luonto- ja kulttuuripolkuja kansainvälisessä GeoHAB-kokouksessa, SUPERB- ja TOPCONS-hankkeiden loppukonferensseissa, IOC 2nd International Ocean Research -konferenssissa, Baltic MPA Forumissa, Littoral 2014 -kokouksessa sekä World Parks -kongressissa ja EU MSP & Tourism -konferenssissa.

Kansainvälinen eräalan yhteistyö (mm. CIC, Wildlife Estates, lähialueet) jatkui aktiivisena. Eräpalvelut vastaa CIC:n Suomen delegaation sihteeristön tehtävistä. Asiantuntijapuheenvuoroja pidettiin mm. seuraavissa kansainvälisissä tapahtumissa: 7th WRFC (Brasilia), 61st CIC General Assembly (Italia), WPC (Australia) sekä Eurosite Sustainable Wildlife Management Workshop (Englanti).

Koillismaan purokunnostuksia esiteltiin syksyllä kansainvälisille vieraille Oulussa järjestetyn SER-konferenssin yhteydessä. Luontopalvelujen asiantuntijat esittelivät Suomen raakkukantojen tilaa Ranskassa järjestetyssä Life+-konferenssissa.

4.3.2 Kehittäminen

Metsähallituksen luontopalvelut toteutti vuosina 2012–2014 vapaaehtoistoiminnan ja kolmannen sektorin yhteistyön kehittämishankkeen. Yhteensä hankkeen aikana 6 885 vapaaehtoista tuotti 57 henkilötyövuoden verran lisäarvoa luontopalvelujen työlle. Hankkeen myötä luontopalvelujen henkilökunta sai uudenlaista osaamista vapaaehtoistoiminnan organisoimiseksi ja sen arvo suoje-lualueiden hoidossa ja hyvinvoinnin tuottajana tunnustetaan. Yli puolet vapaaehtoistoiminnasta organisoitiin yhdessä järjestökumppanien kanssa.

Hanketoiminnan painopisteenä oli edellisen EU-ohjelmakauden hankkeiden loppuunsaattaminen ja valmistautuminen uuden ohjelmakauden hakuihin. Uusi kausi käynnistyy odotettua hitaammin, joten uusia hankehakemuksia päästiin jättämään vain muutamia. Luontopalvelujen sisäinen han-keohje päivitettiin ja julkaistiin tammikuussa. Toiminnan kehittämiseksi järjestettiin keväällä en-nakointityöpajoja yhdessä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa sekä pidettiin syksyllä koulutusti-laisuuksia innovatiivisten kokous- ja palaverikäytäntöjen juurruttamiseksi käytännön toimintaan.

Lähes 10 vuotta vanhan rakennusten, rakenteiden ja reittien paikkatietojärjestelmän korvaavan Palveluvarustustietojärjestelmän hankinta kilpailutettiin ja toteutus tapahtuu vuosina 2015–2016. Erälupien sekä varaustupien myyntijärjestelmä kilpailutettiin ja järjestelmä saadaan käyttöön vuo-den 2015 aikana.

Metsähallitus parantaa asiakaspalvelun tuottavuutta luopumalla kohteista, joissa on vähäinen ky-syntä ja kysyntään suhteutettuna korkeat ylläpitokustannukset. Kolmen asiakaspalvelupisteen (Ruunaan luontotalo, Päijänteen ja Lemmenjoen luontotuvat) toiminta päättyi vuoden lopussa. Niiden sijaan otetaan käyttöön edullisempia ja paremmin asiakkaita tavoittavia opastusratkaisuja.

4.3.3 Viestintä ja verkkopalvelut

Luontoon lähtemiseen innostava viestintä oli erityisen aktiivista vuonna 2014. Mediaviestinnässä ja some-aviestinnässä hyödynnettiin tuloksia selvityksistä kansallispuistokävijöiden kokemista terveyshyödyistä sekä Open Air- ja Luonto liikuttamaan -hankkeiden tuloksia ja kokemuksia. Esimerkiksi aihetta käsittelevä blogikirjoitus sai 35 000 lukukertaa. Luontoilun hyvinvointivaiku-tukset nousivat trendiaiheeksi myös mediassa, erityisesti aikakauslehdissä.

Merkittävä asia oli Luontoon.fi-verkkopalvelun uudistaminen. Palvelu toimii nyt responsiivisesti myös mobiililaitteissa. Lisäksi uudistettiin kansallispuistojen esittelyt niin, että ne tuovat parem-min esille alueiden omaleimaisuutta ja aktiviteetteja ja siten helpottavat kävijöiden valintaa ja lähtöpääätöstä. Myös Retkikartta.fi-palvelusta tehtiin mobiiliversio. Eräluvut.fi-palvelu vakiinnutti asemansa eräasioiden koontipalveluna ja lupa-asioihin liittyvänä tiedotus- ja myyntikanavana. Sosiaalisen median käyttö tehostui ja kasvoi. Instagram otettiin uutena kanavana käyttöön.

Metsähallituksen mediaseurannassa oli 2 953 luontopalveluja koskevaa neutraalia tai myönteistä osumaa. Todellinen medianäkyvyys oli suurempi, sillä seuranta kattaa vain osan viestimistä. Myönteistä julkisuutta toivat mm. kansallispuistojen palvelut ja hyvinvointivaikutukset sekä sai-maannorpan suojelu ja uudet kansallispuistot.

Metsähallitus jalkautui Porin SuomiAreenalle Retkitohtori-teemalla, mistä saatiin paljon myön-teistä palautetta. Merkittäviä mediatapahtumia olivat mm. Suomen luonnon päivä ja Etelä-Konneveden kansallispuiston avajaiset. Paikallisia tapahtumia oli satoja.

4.3.4 Metsäpuiden siemenhuolto ja uittorakenteiden ylläpito

Metsäpuiden Pohjois-Suomen siemenen varmuusvarastosta myytiin siementä yhteensä noin 1 500 kiloa ja myyntituloa kertyi runsaat 700 000 euroa. Varastosta poistettiin huonon itävyyden vuoksi epäkurantiksi käynnyttä siementä n. 4 000 kiloa tasearvoltaan n. 137 000 euroa. Männyn siemensato Pohjois-Suomessa oli laadultaan erinomainen. Syksyllä käynnistettiin kävyn keräys kohdentuen alueille, joilla on pulaa männyn siemenestä. Mutta vaikka laatu olikin hyvä, käpyjä oli vähän, mistä syystä keräyksen tulos jäi vaatimattomaksi.

Uittorakenteiden kunnostuksia tehtiin kahdella kohteella, Kuokkastenkosken pudotuspaikalla Nurmeksessa ja Utran pudotuspaikalla Joensuussa. Uittorakenteiden ylläpito budjettirahoituksella päättyi vuoteen 2014.

4.3.5 Hallinto

Lapin ja Pohjanmaan luontopalveluissa uudistettiin toimintatapoja ja sisäistä organisaatiota. Pohjanmaalla yhdistettiin Vaasan ja Oulun puistoalueet Pohjanlahden puistoalueeksi, jossa henkilöstön osaamista ja resursseja pystytään suuntaamaan painopisteiden vaatimalla tavalla. Myös luonnonsuojeluprosessin tiimijako uudistettiin.

Lapin luontopalveluissa siirryttiin kolmeen puistoalueeseen, joiden ytiminä ovat vahvat matkailukeskittymät ja kansallispuistot. Pohjois-Lapin puistoalueessa ovat mm. Lemmenjoen ja Urho Kekkosen kansallispuistot, Tunturi-Lapissa Pallas–Yllästunturin lisäksi Käsivarren erämaa-alueet ja Kilpisjärven ympäristö. Perä-Pohjolan puistoalueen ytimen muodostaa Pyhä–Luoston kansallispuisto.

Metsähallituksen palvelukeskuksessa työskennelleet hankesihteerit siirtyivät vuoden alussa luontopalvelujen kehittämysyksikköön. Muutoksella varmistettiin, että hankkeiden taloussuunnittelu, -seuranta ja -raportointi ovat kiinteä osa hanketoimintaa hankkeen elinkaaren alusta alkaen. Hanketoiminnan ohjeistus uusittiin ja yhtenäistettiin.

Metsähallituksen konsernitoiminnot ja palvelukeskus

Metsähallituksen konsernitoiminnot sisältävät konsernin johtamiseen, lakiasioihin, viestintään, kehittämiseen, sisäiseen tarkastukseen sekä henkilöstö-, talous- ja tietohallintoon kuuluvia tehtäviä. Luontopalvelut maksoi konsernitoimintojen kuluista lähes 3,2 miljoonaa euroa, mikä oli hie- man vähemmän kuin edellisvuonna. Luontopalvelujen osuus on määritelty toimintokohtaisesti.

Konsernitoimintojen laskutus luontopalveluilta 2012–2014 sekä luontopalvelujen osuus toimintojen kokonaiskuluista (kohdistettuihin kuluihin sisältyy alv).

	2014		2013		2012		Muutos 2013–2014		Muutos 2012–2013	
	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%
Yhteensä	3189,3	27,2	3 317,5	28,5	2 943,0	29,0	-128,2	-3,9	374,5	12,7
Tietotekniikkakulut	1679,7	38,9	1 904,2	41,5	1 531,8	40,1	-224,5	-11,8	372,4	19,6
Ilman kust:n 943 tietotekniikkakuluja	1509,6	20,4	1 413,3	20,0	1 411,2	22,3	96,3	6,8	2,1	0,1

Palvelukeskus tuottaa operatiivisia hankinta-, henkilöstö, johdon sihteer-, talous-, toimisto- ja toimitila- sekä tietopalveluja. Palvelukeskus ja luontopalvelut tekevät vuosittain sopimuksen palvelukeskukselta hankittavista palveluista perustuen suoritepohjaiseen hinnoitteluun. Palvelukeskuksen laskutus luontopalveluilta oli 3,7 miljoonaa euroa (sis. alv) eli yli 300 000 euroa (8,2 %) vähemmän kuin edellisvuonna. Lasku johtui mm. hankesihteereiden (n. 3,5 htv) siirtymisestä luontopalveluille. Kasvua tapahtui henkilöstöpalveluissa johtuen luontopalvelujen henkilöstömäärän kasvusta. Toimitilojen vuokra- ym. kulut jaetaan yksiköille niiden käytössä olevien neliömäärien perusteella.

Palvelukeskuksen laskutus luontopalveluilta 2012–2014 sekä luontopalvelujen osuus toimintojen kokonaislaskutuksesta.

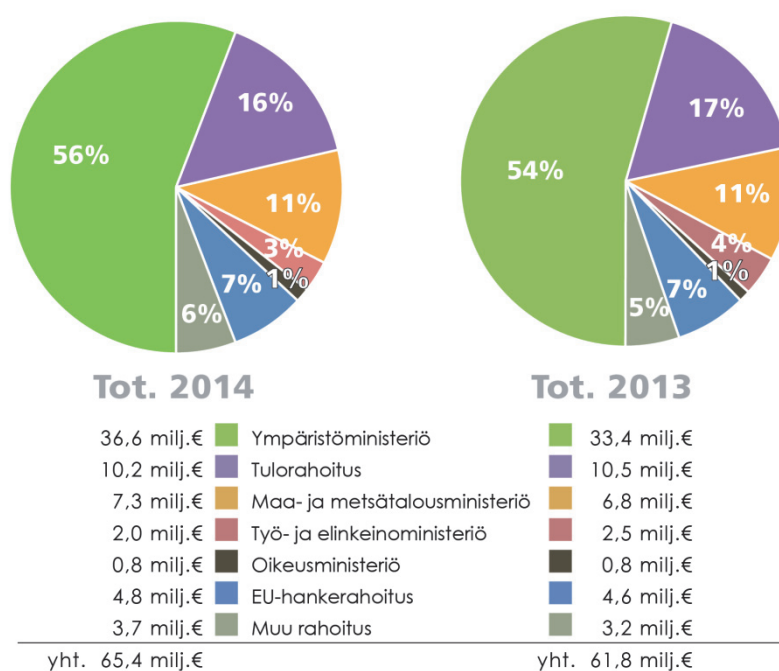
	2014		2013		2012		Muutos 2013–2014		Muutos 2012–2013	
	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%
Hankintapalvelut	57 443	45,7	70 106	46,6	50 747	38,1	- 12 663	- 22,0	19 359	27,6
Johdon sihteeripalvelut	53 532	30,5	54 689	35,1	45 765	38,3	- 1 157	- 2,2	8 924	16,3
Talouspalvelut	541 101	41,6	728 366	50,7	672 569	49,8	- 187 265	- 34,6	55 797	7,7
Henkilöstöpalvelut	361 434	42,4	299 540	38,4	285 099	34,5	61 894	17,1	14 441	4,8
Toimitilapalvelut	1 777 640	40,3	1 798 871	38,7	1 675 931	36,4	- 21 231	- 1,2	122 940	6,8
Toimistopalvelut	84 983	23,9	162 043	26,6	221 716	26,2	- 77 060	- 90,7	- 59 673	- 36,8
Tietopalvelut	478 402	43,4	526 653	45,2	538 823	45,2	- 48 251	- 10,1	- 12 170	- 2,3
Yhteensä (ALV 0%)	3 354 535	40,3	3 640 268	36,9	3 490 650	38,3	- 285 733	- 8,5	149 618	4,1
Yhteensä (ALV)	357 677		375 593		325 538		- 17 916	- 5,0	50 055	13,3
Kokonaisveloitus	3 712 212		4 015 861		3 816 188		- 303 649	- 8,2	199 673	5,0

5 Toiminnallinen tehokkuus

5.1 Taloudellisuus

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien eli luontopalvelujen kokonaismenot olivat vuonna 2014 yhteensä 65,37 miljoonaa euroa (61,76 M€ v. 2013) (kuva 6).

Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kautta valtion talousarviosta tuleva rahoitus perustuen ohjaavien ministeriöiden ja Metsähallituksen väliseen strategiseen tulossopimukseen ja sen vuosittaiseen liitteeseen kattoi menoista 43,94 miljoonaa euroa eli 67 % (vuonna 2013 40,23 M€, 65 %). Tulossopimukseen kirjattujen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää rahoituksen hankkimista myös muista lähteistä. Luontopalvelujen saama ns. hankerahoitus työ- ja elinkeinoministeriöltä kattoi menoista 2,00 miljoonaa euroa (3 %; v. 2013 2,51 M€, 4 %) ja oikeusministeriöltä saatu rahoitus 0,79 miljoonaa euroa (1 %; 0,77 M€, 1 %). EU-hankerahoitusta käytettiin 4,79 miljoonaa euroa (7 %; 4,56 M€, 7 %) ja muuta rahoitusta 3,67 miljoonaa euroa (6 %; 3,21 M€, 5 %). Tulorahoitus oli 10,17 miljoonaa euroa (16 %; 10,48 M€, 17 %).

Kuva 6. Luontopalvelujen rahoitus vuosina 2013 ja 2014.

Hankerahoituksen saanti perustuu vahvasti kansainvälisiin, maakunnallisiin ja paikallisiin kumppanuuksiin. Metsähallituksen luontopalveluille tulevat rahoituspäätökset tehdään useimmiten maakunnallisella tasolla ja hankkeet toteuttavat sekä paikallisia päämääriä että luontopalveluille tulossopimuksissa annettuja tavoitteita. Hankkeet integroivat luontopalvelut toimintaympäristöön ja niillä on myös merkittävä työllistävä ja paikallistaloutta aktivoiva vaikutus. Hankerahoituksen osuus toimintavuoden kokonaisrahoituksesta ja niitä vastaavista kokonaismenoista oli 11,24 miljoonaa euroa 17 % (11,02 M€ euroa 18 %). Nettomenot ilman hankerahoitusta ja maanhankintainvestointeja olivat 53,14 miljoonaa euroa (49,26 M€ v. 2013).

Kokonaismenot kasvoivat edellisvuoteen nähden 3,60 miljoonaa euroa eli 6 %. Kasvu aiheutui suurelta osin lisätalousarvioissa 2013 ja 2014 myönnettyjen varojen käytöstä sekä muista hanke-rahoituksista. Suurin lisäys tapahtui palkkaus- ja henkilöstömenoissa, kun kokonaistyöpanos kasvoi 8 %. Palkkaus- ja muita henkilöstömenoja sekä henkilötyövuosia lisäsivät erityisesti lisätalousarvioissa myönnettyillä varoilla toteutettu nuorten työllistäminen (ks. luku 6.1 Henkilöstön määrän ja työpanoksen kehitys).

Luontopalvelujen toiminnan menot ja niiden rahoitus menolajeittain 2013–2014.

Kokonaismenot menolajeittain 1 000 €	LP yhteiset	Ohjaus- yksiköt	Etelä- Suomi	Pohjan- maa	Lappi	Yhteensä 2014	Yhteensä 2013	Muutos %
Aineet ja tarvikkeet	0	58	1 699	721	953	3 431	3 250	6 %
Palkkausmenot	0	4 306	12 375	7 049	7 457	31 187	27 634	13 %
Matkat ja muut henkilöstömenot	0	479	1 492	916	940	3 827	3 445	11 %
ICT-kulut	83	915	727	479	444	2 648	2 766	-4 %
Vuokrat ja muut toimitilamenot	0	61	1 760	1 421	1 623	4 865	5 263	-8 %
Ajoneuvo- sekä muut kone- ja laitemenot	0	34	1 065	631	839	2 569	2 343	10 %
Ulkopuoliset palvelut	0	276	2 748	1 264	368	4 656	5 214	-11 %
Muut palvelujen ostot	2 005	1 251	2 029	1 348	952	7 585	7 177	6 %
Muut kulut	0	510	717	481	393	2 101	2 362	-11 %
Muut investoinnit	0	505	683	32	290	1 510	881	71 %
Maanhankintainvestoinnit	0	0	884	112	0	996	1 432	-30 %
Yhteensä	2 088	8 395	26 179	14 454	14 259	65 375	61 767	6 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	2 088	8 395	25 295	14 342	14 259	64 379	60 335	7 %

Kokonaismenojen jakauma rahoituslajeittain sisältyy alla olevaan taulukkoon. Ympäristöministeriön momentin 35.10.52 rahoitusta käytettiin 12 % ja maa- ja metsätalousministeriön momentin 30.63.50 rahoitusta 7 % enemmän kuin edellisvuonna. Edellä mainitussa varainkäytössä on otettu huomioon toimintavuoden aikainen lisätalousarvioissa myönnetyn rahoituksen käyttö sekä maa- ja metsätalousministeriön momentille tuloutetut tulot. EU-hankerahoitus kasvoi yhteensä 5 %. Työ- ja elinkeinoministeriön työllistämistarkoituksiin sekä työllistämisperusteisiin investointeihin myöntämä rahoitus väheni 20 %.

Luontopalvelujen toiminnan menot ja niiden rahoitus rahoituslajeittain vuosina 2013–2014.

Kokonaismenot rahoituslajeittain 1 000 €	LP yhteiset	Ohjaus- yksiköt	Etelä- Suomi	Pohjan- maa	Lappi	Yhteensä 2014	Yhteensä 2013	Muutos %
Maksullisen toiminnan tulot ja menot	8	1 712	3 930	1 884	2 636	10 169	10 478	-3 %
Liiketoiminnan rahoitus asiakaspalvelutehtäviin	0	0	0	0	20	20	20	0 %
MMM mom 30.63.50	399	1 200	1 289	1 708	2 701	7 297	6 846	7 %
YM mom 35.10.52	1 681	4 903	14 870	7 102	6 943	35 499	31 819	12 %
YM, meriensuojelu mom 35.10.22	0	66	58	33	0	157	104	51 %
YM, luonnonsuojelualueiden hankkiminen mom 35.10.63	0	17	890	84	0	992	1 474	-33 %
EU:n rakennerahastot	0	0	507	854	386	1 747	2 511	-30 %
EU:n Life-rahastot	0	28	1 067	140	43	1 279	1 131	13 %
Muu EU-rahoitus	0	0	479	1 008	279	1 765	922	91 %
OM, avolaitostyöt	0	0	798	0	0	798	772	3 %
Alueiden kehittämisraha, esim. MKR	0	0	267	232	0	498	399	25 %
TEM, työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet	0	0	65	452	589	1 105	766	44 %
TEM, työllistämisperusteiset siirtomenot investointeihin	0	0	352	266	281	898	1 739	-48 %
Muu ulkopuolinen rahoitus	0	468	1 608	692	382	3 150	2 787	13 %
Yhteensä	2 088	8 395	26 179	14 454	14 259	65 375	61 767	6 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	2 435	6 463	23 047	14 300	14 049	64 383	60 293	7 %

Seuraavassa taulukossa on esitetty ministeriöiden ns. perusrahoituksen sekä muun rahoituksen jakautuminen prosesseittain. Yhteiset menot sisältävät tehtävät, joita ei kohdenneta suoraan prosesseille. Näitä ovat mm. kansainväliset tehtävät, viestintä, hallintotehtävät (mm. toiminnan johtaminen, henkilöstöasioiden hoito ja palvelukeskuksen ja konsernitoimintojen menot) ja maanhankintainvestoinnit. Pääosa erillis- ja hankerahoituksesta käytettiin luonnon virkistyskäytön prosessissa.

Luontopalvelujen bruttomenot 2013–2014 tehtävittäin ja rahoituslajeittain.

Prosessit ja tehtävät 1 000 €	MMM mom 30.63.50	YM mom. 35.10.52 ml. meriensuojelu	Muut rahoitus- lajit	Menot yhteensä 2014	Menot yhteensä 2013	Muutos euro	Muutos %
Yhteiset menot	991	6 326	2 225	9 542	9 726	-184	-2 %
Luonnonsuojelu	14	9 306	3 334	12 654	12 464	190	2 %
Luonnon virkistyskäyttö	4 281	16 863	10 920	32 064	28 708	3 356	12 %
Alueiden hallinta	70	3 045	429	3 544	3 454	90	3 %
Eräasiat	1 649	116	5 514	7 279	7 034	245	3 %
Siemenhuolto ja uittorakenteet	293	0	0	293	381	-88	-23 %
Menot yhteensä 2014	7 297	35 656	22 422	65 375	61 767	3 608	6 %
Menot yhteensä 2013	6 846	31 923	22 998				
Muutos euro	451	3 733	-576				
Muutos %	7 %	12 %	-3 %				

Seuraavassa taulukossa on eritelty maa- ja metsätalousministeriön määrärahan käytön jakautuminen tehtävittäin. Maa- ja metsätalousministeriön määrärahalla maksetut bruttomenot olivat yhteensä 7,29 miljoonaa euroa (6,84 M€ v. 2013). Vuonna 2014 käytettävissä olleista määrärahoista siirtyi vuodelle 2015 yhteensä 0,08 miljoonaa euroa.

Luontopalvelujen maa- ja metsätalousministeriön määrärahan (momentti 30.63.50) käyttö tehtävittäin vuonna 2014.

MMM määrärahan (mom 30.63.50) käyttö tehtävittäin 1000€	Määräraha 2014	LTA 2014	Vuodelta 2013 siirtynyt	Bruttotulot 2014	Käytettävissä yht. 2014	Bruttomenot 2014	Vuodelle 2015 siirtyvät
1. Yhteiset menot	100	14	243		785	991	-207
2. Valtion retkeilyalueet, erämaa-alueet, virkistysmetsät, muut virkistysalueet, muu reittiverkosto	4 173			29	4 355	4 365	-10
3. Erävalvonta	1 200			2	1 153	1 195	-42
4. Riistataloudelliset hankkeet	50				48	31	17
5. Kalataloudelliset hankkeet	220				232	184	48
6. Lijoen ja Hossanjoen uittoveloitteen hoito	220			0	238	238	0
7. Uittorakenteiden ylläpito	110				60	49	11
8. Pohjois-Suomen siemenhuolto	300			718	508	244	264
Yhteensä	6 373	14	243	749	7 379	7 297	81

5.2 Tuottavuus

Luontopalvelujen kokonaistuottavuusindeksin toteuma sekä sille strategisessa tulossopimuksessa 2014–2018 asetettu tavoite.

	Tot. 2012–2013	Tot. 2013–2014	Tavoite 2013–2014
Kokonaistuottavuusindeksi	97,99	96,04	98,00

Metsähallituksen omistajapoliittisissa linjauksissa on asetettu tavoitteeksi, että luontopalvelut parantaa edelleen kokonaistuottavuuttaan. Kokonaistuottavuutta arvioidaan Tilastokeskuksen kehittämällä menetelmällä. Luontopalvelujen kokonaistuottavuuden laskennassa käyttämät suoritteet ja mittarit ovat säilyneet lähes muuttumattomina vuodesta 2006 lähtien. Tehtävät ovat kuitenkin samana aikana muuttuneet. Sen takia vuonna 2015 selvitetään mittareina käytettävien suoritteiden päivitystarpeet niin, että uudistettua mallia käytetään vuoden 2016 kokonaistuottavuuslaskennassa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty luontopalvelujen tuotoksen, työ- ja kokonaispanosten määräämuutoksia sekä näistä laskettuja työn ja kokonaistuottavuuden muutoksia. Muutosprosentti kertoo muutoksen edelliseen vuoteen verrattuna siten, että edellisen vuoden taso on 100. Tuotokset muodostuvat pääosin luvussa 3.2 luetelluista määrällisistä suoritteista.

Muutos % edelliseen vuoteen	2014	2013	2012	2011	2010
Tuotos	0,1	4,6	5,3	0,3	-2,9
Työpanos	7,9	3,1	16,6	-12,8	7,6
Kokonaispanos	4,3	6,7	10,1	-5,3	0,5
Työn tuottavuus	-7,2	1,4	-9,7	15,0	-9,8
Kokonaistuottavuus	-4,0	-2,0	-4,3	5,9	-3,4
Kokonaistuottavuus tavoite	-2,0				

Toimintavuodelle asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin mukaan lukien tuotoksena mitattavat suoritteet. Kokonaistuottavuuden heikkenemiseen vaikutti erityisesti kokonaispanoksen 4,3 %:n nousu edellisvuoteen nähden. Lisäpanostukset kohdennettiin rahoituspäätösten mukaisesti merkittävässä määrin uusiin erillistehtäviin, hankkeisiin ja investointeihin (mm. Örö, Vallisaari ja Kuninkaansaari, Metsähallitukselle siirretyn kulttuuriperinnön hoito), joiden tuotokset eivät näy kokonaistuottavuuden laskennassa käytettävissä suoritteissa. Lisäksi toimintavuonna panostettiin mm. tietojärjestelmien ja tietokantojen ylläpito- ja kehittämistehtäviin sekä erillisselvityksiin (esim. Selvitys Suomenlahden ja Saaristomeren saaristo- ja merikansallispuistojen mahdollisista täydentämistarpeista). Edellisvuoteen verrattuna laskennassa käytettävän tuotoksen volyymi nousi siten vain 0,1 % ja työpanos 7,9 %.

5.3 Kannattavuus

Luontopalvelujen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuden toteuma 2012–2014 sekä sille strategisessa tulossopimuksessa 2014–2018 asetettu tavoite vuodelle 2014.

Maksullinen toiminta	Tot. 2012	Tot. 2013	Tot. 2014	Tavoite 2014
Julkisoikeudelliset suoritteet				
MMM Maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	68 %	74 %	81 %	88 %
YM Maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	82 %	50 %	63 %	95 %
Liiketaloudelliset suoritteet				
MMM Maksuperustelain mukaisten liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus, %	83 %	109 %	108 %	118 %
YM Maksuperustelain mukaisten liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus, %	96 %	123 %	121 %	124 %
Erillislainsäädäntöön perustuvat				
MMM Erillislainsäädäntöön perustuvien suoritteiden kustannusvastaavuus, %	250 %	267 %	164 %	200 %
YM Erillislainsäädäntöön perustuvien suoritteiden kustannusvastaavuus, %	358 %	1 917 %	283 %	300 %

Luontopalvelujen tulorahoitteen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus lasketaan Valtiokonttorin mallin mukaisesti. Vuoden 2014 maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus kaikkien suoritteiden osalta oli 103 %. Luontopalvelujen maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus heikkeni yhden prosentin eli 0,06 miljoonaa euroa vuoteen 2013 verrattuna. Kustannusvastaavuuden heikkeneminen aiheutui pääosin liikevaihdon laskusta aiheuttamisperiaatteen mukaisten kustannusten alentuessa suhteellisesti vähemmän. Vuoden 2014 liikevaihto heikkeni 0,76 miljoonaa euroa (-7 %), kun vastaavat kulut alenivat 0,69 miljoonaa euroa (-6 %).

Luontopalvelujen maksullisten suoritteiden hinnoittelusta säädetään valtion maksuperustelaisissa sekä erillisissä maksuasetuksissa, Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 1326/2013 sekä Maa- ja metsätalousministeriön asetus eräiden Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 835/2013. Asetusten mukaisesti suoritteiden hinnoittelu jakautuu omakustannusarvon mukaisiin, omakustannusarvoa alhaisempiin ja maksuttomiin julkisoikeudellisiin suoritteisiin sekä liiketaloudellisesti hinnoiteltuihin- ja muihin maksullisiin suoritteisiin.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus parani 7 % edellisvuoteen nähden. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden liikevaihto kasvoi 0,20 miljoonaa euroa (7 %) vastaavien kustannusten alentuessa 0,04 miljoonalla eurolla (-1 %) vuoteen 2013 verrattuna. Maa- ja metsätalousministeriön julkisoikeudellisten suoritteiden kasvuun vaikutti erityisesti kanalintulupien vahva myynti. Kalastuslupasuoritteiden määrät säilyivät lähes ennallaan. Kustannusten laskuun vaikutti mm. kalavesien hoitoon liittyvien kustannusten kirjaaminen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti erillislainsäädäntöön perustuviin suoritteisiin. Sekä julkisoikeudellisilla että erillislainsäädäntöön perustuvilla kalastussuoritteilla hoidetaan samoja kalavesiä ja -kohteita.

Ympäristöministeriön julkisoikeudellisten suoritteiden osuus kokonaistuotoista oli 0,10 miljoonaa euroa 3 % (3 % v. 2013) ja vastaava osuus kustannuksista oli 0,16 miljoonaa euroa 4 % (5 % v. 2013).

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 116 %, kun se edellisvuonna oli 119 %. Edellisvuoteen verrattuna ympäristöministeriön toimialan suoritteiden liikevaihto heikkeni 0,97 miljoonaa euroa (-18 %) ja niitä vastaavat kustannukset alenivat 0,72 miljoonalla eurolla eli -16 %.

Toimintavuoden 2014 aikana kasvoi ympäristöministeriön toimialaan kuuluva majoitustoiminta sekä muiden liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden liikevaihto yhteensä 0,48 miljoonaa euroa eli 31 %. Merkittävin yksittäinen liikevaihdon heikkeneminen tapahtui puun myynnissä, joka aleni 1,31 miljoonaa euroa. Puunmyyntitulot muodostuvat pääasiassa hanketoiminnan sivutuotteena syntyvästä kuitu- ja energiapuusta. Hankerahoituksella hoidettaviin kohteisiin sisältyi paljon sellaisia puustoisia soita, joiden ennallistaminen olisi edellyttänyt puuston poistoa. Vuoden 2014 erittäin huonot korjuuolosuhteet siirsivät korjuutöitä vuodelle 2015, joten puun myynti väheni.

Maa- ja metsätalousministeriön toimialan liiketaloudellisten suoritteiden liikevaihto laski 0,02 miljoonaa euroa eli 1 % edellisvuoteen verrattuna. Liikevaihdon lasku muodostui pääosin kalastusalueiden vuokrauksesta, jonka tuloissa oli vuonna 2013 yksittäinen suurempi kertaluonteinen suorite. Muutoin sekä kalastuslupien että -vuokrausten suoritteiden kasvu jatkui edelleen aiempien vuosien tapaan johtuen kysynnän lisääntymisestä sekä myyntihinnan tarkistuksista. Vastaavat kustannukset pysyivät lähes vuoden 2013 tasolla.

Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden liikevaihto toimialoittain on esitetty luvussa 10.4.1. Luvussa 10.4.6 on esitelty kustannuslaskennan periaatteita sekä analysoitu numeerisesti kustannusvastaavuuslaskelmia.

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

6.1 Henkilöstön määrän ja työpanoksen kehitys

Luontopalveluissa työskenteli vuoden lopussa 415 vakinaista (edellisvuonna 403). Vakinaisten määrää lisäsivät eräät vakinaisluonteisiksi muuttuneet tehtävät sekä hankesihteereiden siirtyminen palvelukeskuksesta luontopalveluihin. Koko vuoden henkilömäärä oli 969 (928), joista määräaikaisessa työsuhteessa oli 543 henkilöä.

Luontopalveluissa tehtiin kertomusvuonna yhteensä 624 henkilötyövuotta, mikä oli lähes 46 henkilötyövuotta (8 %) enemmän kuin edellisvuonna. Henkilötyövuosien kasvu johtui mm. Suomen luontokeskus Haltiassa tehdyn työpanoksen kasvusta (Haltian ensimmäinen täysi toimintavuosi), loppusyksyllä 2013 alkaneen nuorisotyöllisyys Hankkeen vuodelle 2014 siirtyneestä työmäärästä ja työllisyysmäärärahoilla tehdystä työpanoksesta.

Luontopalvelujen henkilöstökehitys 2011–2014.

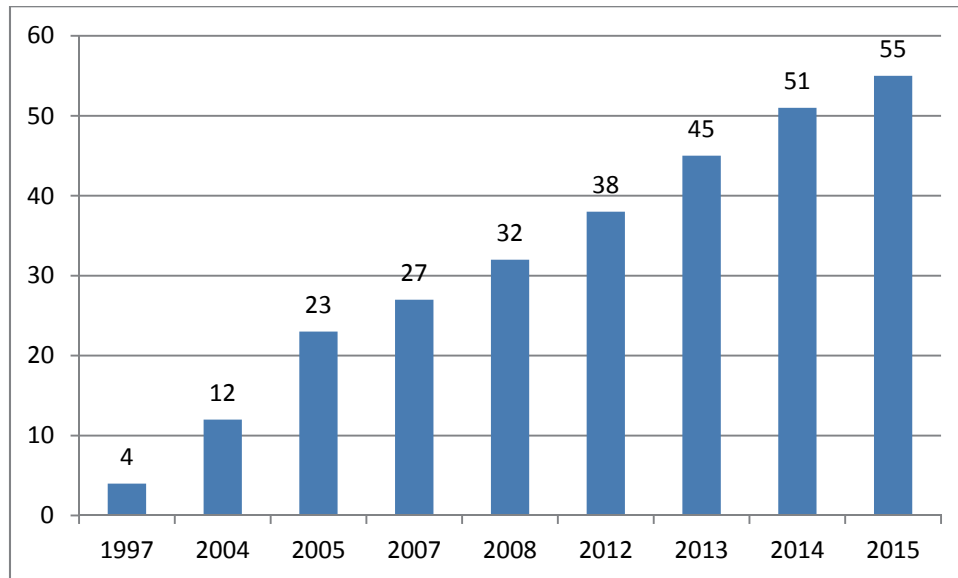
	2011	2012	2013	2014
Henkilömäärä, yhteensä	787	942	928	969
muutos edelliseen vuoteen verrattuna %	-20,3	19,7	-1,5	4,4
vakinaiset kaikki, lukumäärä / %	390 / 49,6	402 / 42,7	414 / 44,6	426 / 44
määräaikaiset kaikki, lukumäärä / %	397 / 50,4	542 / 57,3	514 / 55,4	543 / 56
Henkilömäärä 31.12.	492	590	603	605
vakinaiset, lukumäärä / %	377 / 76,6	394 / 66,8	403 / 66,8	415 / 69
määräaikaiset, lukumäärä / %	115 / 23,4	196 / 33,2	200 / 33,2	190 / 31
Henkilötyövuodet	482,1	561,8	578,1	623,8
muutos edelliseen vuoteen verrattuna %	-12,8	16,5	3	8
vakinaiset	342,6	356,4	369,6	373,1
määräaikaiset	139,4	205,4	208,9	250,7
Henkilöstön keski-ikä 31.12.				
vakinaiset	48,1	48,5	48,6	48,8
määräaikaiset	39,7	35,8	34,9	34,5
45 vuotta täyttäneiden osuus %	58,1	53,9	51,6	52,7
Vakinaisten koulutustasoindeksi 31.12.	6,34	6,35	6,41	6,50
Palkkasumma, miljoonaa euroa ilman sivukuluja	18,3	21,4	22,6	24,7

Henkilömäärän ja työpanoksen nousu vuodesta 2011 johtuu pääosin nuorisotyöllisyys Hankkeista

Vapaaehtoistyön määrä oli 22,6 henkilötyövuotta ja töihin osallistui 2 510 henkilöä. Vapaaehtoistyötä tehtiin suojelualueiden hoidon, uhanalaisen lajiston sekä kestävien riista- ja kalakantojen hyväksi.

Luontopalvelut työllisti edelleen Metsähallituksen ja rikosseuraamusalueiden välisten yhteistyösopimusten mukaisesti avolaitosvankeja suojelualueiden kunnostus- ja hoitotoissa Uudenmaan, Kanta- ja Päijät-Hämeen sekä Keski-Suomen alueilla. Kesäkuussa aloitettiin yhteistyökokeilu Aurassa sijaitsevan Käyrän avovankilan kanssa ja käynnistettiin yhteistyö Kuopion vankilan sekä

Kestilän vankilan kanssa Rokuan kansallispuiston kehittämiseksi. Avolaitosvankien kokonaistyömäärä oli noin 51 henkilötyövuotta. Vankityö muuttui vuonna 2014 valtakunnalliseksi toiminnaksi.

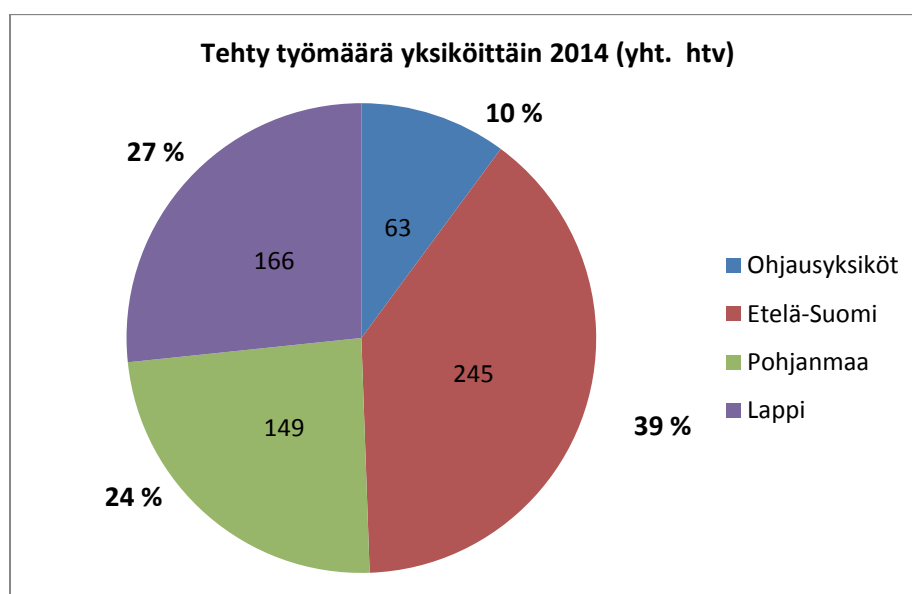
Metsähallituksen työllistämien avolaitosvankien määrän kehitys 1997–2014 ja ennuste vuodelle 2015.

Nuorten työllistäminen

Luontopalveluille myönnettiin vuoden 2013 kolmannessa lisätalousarviossa 2,5 milj. euron määräraha nuorten työllistämiseksi. Määrärahaalla palkattiin noin 110 nuorta vuoden 2014 loppuun mennessä (työpanos lähes 50 htv). Työllistettävien nuorten lukumäärä jäi jonkin verran tavoitteesta, koska työsuhteet olivat arvioitua pidempiä. Lapin työvoimatoimiston myöntämällä palkkatuella työllistettiin 37 nuorta (21 htv). Nuoret työskentelivät monipuolisissa tehtävissä, ja kokemukset ja palaute oli hyvää sekä työllistettyjen nuorten että Metsähallituksen oman henkilöstön puolesta. Työt olivat mielekkäitä tekijöille ja niistä saatiin lisäarvoa tehtävien ja palveluiden hoidossa.

6.2 Työpanoksen jakautuminen tehtävittäin ja yksiköittäin

Luontopalvelujen työpanoksesta suurin osa tehtiin alueyksiköissä. Etelä-Suomen luontopalvelujen työpanos oli 39 % kokonaistyömäärästä, Lapin 27 % ja Pohjanmaan 24 %. Ohjausyksiköiden työ määrä (63 htv, 10 %) kasvoi edellisvuodesta, mikä johtui mm. lupamyynnin asiakaspalveluiden uudelleenjärjestelyistä ja hankesihteereiden siirtymisestä luontopalveluihin. Ohjauksen työpanoksesta huomattava osa tehtiin pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Luontopalveluissa tehty työ määrä yksiköittäin 2014.

Työmäärältään suurin toiminto oli edelleen luonnon virkistyskäyttö, jossa tehtiin yli puolet kokonaistyömäärästä (327 htv, 52 %, lisäys edellisvuoteen verrattuna 8,7 %). Työmäärä kasvoi myös luonnonsuojelutehtävissä (153 htv, lisäys 12,7 %). Muutos johtuu nuorten työllistämisen ja hankkeissa tehdyn työn sijoittamisesta näihin päätehtäviin.

Luontopalveluissa tehty työ määrä (htv) yksiköittäin ja toiminnoittain 2014.

Kaikki tehtävät tehtäväryhmittäin	Ohjausyksiköt	Etelä-Suomi	Pohjanmaa	Lappi	Yht. 2014	2013
Luonnonsuojelu	13,7	75,7	38,6	25,4	153,4	136
Luonnon virkistyskäyttö	8,5	137,2	72,4	109,3	327,4	301
Alueiden hallinta	6,0	12,8	9,6	6,7	35,1	34
Eräasiat	8,8	13,8	25,3	18,9	66,8	68
Muut tehtävät	25,8	5,7	3,6	6,0	41,1	39
Tehtävät yhteensä	62,8	245,2	149,5	166,3	623,8	578

6.3 Työhyvinvointi

Metsähallituksen henkilöstötutkimus tehdään vuosittain syyskuussa. Syksyllä 2013 tehdyn henkilöstötutkimuksen tulokset käsiteltiin yksiköissä ja käynnistettiin tarvittavat kehityshankkeet. Lapin ja Pohjanmaan luontopalveluissa tehtiin toimintatapa- ja organisaatiomuutoksia. Työhyvinvoinnin parantamistoimia toteutettiin mm. Suomen luontokeskus Haltiassa. Syksyn 2014 henkilöstötutkimuksen kokonaistuloksissa ei ollut merkittäviä muutoksia edellisvuoteen verrattuna.

Luontopalveluissa oli sairauspoissaoloja vuonna 2014 kaikkiaan 3 353 työpäivää, joka tekee henkilövuotta kohden 5,4 työpäivää. Luku on samaa tasoa kuin edellisvuonna. Työterveyshuollon kustannusten nousu johtuu mm. työpaikkaselvitysten ja työyhteisöissä tehtyjen terveystarkastusten runsaasta määrästä. Työterveyslääkäriissä ja työfysioterapeutilla käyntejä oli kaksi kertaa enemmän kuin edellisvuonna. Työtapaturmia osattui 36 ja niissä menetettyjä työpäiviä oli 156, henkilötyövuotta kohden laskettuna 0,25. Se on huomattavasti alhaisempi kuin edellisvuonna.

Työhyvinvoinnin kehitys 2011–2014.

	2011	2012	2013	2014
Lähtövaihtuvuus, vakinaiset %	3,3	2,5	2,4	3,4
Tulovaihtuvuus, vakinaiset %	3,1	5,0	4,3	3,5
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (lkm)	2	2	1	1
Sairauspoissaolot, työpäivää / htv	6,8	6,3	5,2	5,4
Työterveyshuolto, euroa / htv (netto)	198	220	220	270
Työtapaturmien lukumäärä	18	27	30	36
työtapaturmista johtuvat poissaolot, työpäivää / htv	0,32	0,43	0,80	0,25
Työtyytyväisyys (henkilöstötutkimus)				
arvosana työnantajalle (asteikko 4–10)	8,3	8,4	8,4	8,3
esimiestyöskentely (asteikko 1–5)	4,1	3,9	3,9	4,0
työtyytyväisyys (asteikko 1–5)	4,0	4,0	4,0	4,1
Inhimillinen pääoma ja sen kehitys (henkilöstötutkimus)				
innovoiva johtaminen ja esimiestyö	3,7	3,7	3,5	3,45
osaamisen kehittyminen ja uudistuminen	3,6	3,5	3,6	3,6
henkinen, sosiaalinen ja eettinen työkyky	3,9	3,8	3,9	3,9

6.4 Tulospalkkio

Tulospalkkiolaskelman osoittama tulospalkkio vuodelta 2014 oli 1,6 %. Tulospalkkiotekijät olivat kokonaistuottavuus (painoarvo 40 %), asiakastytytyväisyys (25 %), julkisuuskuva (15 %) ja metsätalouden tulomatriisin arvo (20 %).

7 Toiminnan arvioinnit

7.1 Ympäristöjärjestelmä

Metsähallituksessa on käytössä SFS-EN ISO 14001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä. Ulkoisena auditoijana aloitti vuoden 2014 alusta Inspecta Sertifiointi Oy. Järjestelmän auditoinnissa luontopalvelut sai yhden lievän poikkeaman. Sisäisiä auditointeja tehtiin seitsemän kappaletta.

7.2 Sisäinen tarkastus

Metsähallituksen sisäinen tarkastus arvioi sosiaalisen median palveluihin liittyvää riskitietoisuutta ja riskien hallintakeinoja. Luontopalveluissa sosiaalista mediaa hyödynnetään erityisesti luonnon arvostusta ja hyvinvointivaikutuksia tukevassa vaikuttamisessa sekä mm. asiakasturvallisuuteen liittyvien riskien viestinnässä.

Henkilöstön pätevyyden ylläpito ja vastuut sekä johdon ja henkilöstön tietoisuus tavoitteista ja päämääristä on hyvin toteutettu sosiaalisen median näkökulmasta. Kriisiviestintäsuunnitelmissa on otettu huomioon sosiaalisen median käyttö nopeassa tiedottamisessa. Kehitettäviä osa-alueita löytyi tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisen arvioimiseksi asetettujen mittareiden määrittämisessä. Arviointikriteereiden työstäminen aloitettiin ja mittarit valmistuvat keväällä 2015.

7.3 Palkinnot ja tunnustukset

Sydänliitto palkitsi Metsähallituksen sydänterveyden edistäjän valtakunnallisella tunnustuspalkinnolla. Perusteluna oli Metsähallituksen monipuolinen toiminta luonnossa liikkumisen kannustajana kansallispuistojen retkeilytarjonnasta laajoihin metsästys- ja kalastusmahdollisuuksiin. Erityiskiitoksen saivat Luonto liikuttamaan -hanke ja Luontoon.fi-verkkopalvelu.

Saimaannorppa-Life-hankkeessa toteutettiin lajin suojelun kannalta tärkeä apukinosten kolaamisoperaatio, jolla varmistettiin pesinnän onnistuminen lumettomana talvena. Lunta oli kolaamassa lähes 150 vapaaehtoista. Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) Suomen komitea palkitsi pesäkinosten kolaamisen parhaana luontotekona 2013–2014. Vuoden 2014 kauneimmaksi postimerkiksi valittiin Linnansaaren kansallispuiston postimerkki. Merkki on viimeinen viiden kansallispuiston merkkisarjassa.

Luontopalvelut palkitsi jälleen Vuoden luontovapaaehtoisen, joka omalla panoksellaan edisti suomalaisen luonnon suojelua tai virkistyskäyttöä. Vuonna 2014 tunnustuksen sai aktiivinen suuretujen suojelija Marko Kettunen.

Tuuliaisen säätiö palkitsi FT Tero Sipilän hänen elämäntyöstään saimaannorpan hyväksi. Björn Kurtén -palkinto annettiin FT Jukka Salmelalle ja FM Jere Kahanpäälle, jotka julkaisivat laajan luettelon Suomen kaksisiipisistä eli karpäsistä ja sääskistä. Jukka Salmela työskentelee suojelubiologina Lapin luontopalveluissa mm. hyönteiskartoitusten parissa.

8 Tilinpäätösanalyysi

8.1 Tilinpäätöslaskelmat

Aiemmin luvussa 5 Toiminnan tehokkuus olevat kokonaismenoja kuvaavat taulukot on laadittu pääosin varainkäytön perusteella ml. pysyvien vastaavien lisäykset ja vähennykset ilman poistoja ja vaihtuvien vastaavien varaston muutosta, pl. luvussa 5.2 oleva kokonaistuottavuustaulukko. Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luontopalvelut) liikekirjanpidon tuloslaskelma, tase ja liitetiedot sekä niitä kuvaava tilinpäätösanalyysi on laadittu suoriteperusteisesti liikelaitoksen tilinpäätösmallin mukaisesti. Luontopalvelujen tilikauden aikainen tuloslaskelman tulos jää liikekirjanpidon kirjausteknisistä syistä alijäämäiseksi, koska poistoja ja siemenvaraston muutosta ei kateta vuosittaisella talousarviorahoituksella. Luontopalvelujen tavoitteena ei ole voiton tuottaminen, vaan sen tuloksen arvo mitataan toiminnan yhteiskunnallisella vaikuttavuudella.

Luontopalvelujen tuloslaskelman laskennallinen alijäämä vuodelta 2014 oli 2,46 miljoonaa euroa. Alijäämä johtui pääosin tilikauden poistoista 2,38 miljoonaa euroa, siemenvaraston varaston muutoksesta 0,32 miljoonaa euroa, joita ei kateta vuosittaisella talousarviorahoituksella, sekä maksullisen toiminnan ja kiinteistöjen myynnistä muodostuvasta ylijäämästä yhteensä 0,24 miljoonaa euroa.

Tilikauden kulut (yhteensä 65,61 M€) olivat 3,51 miljoonaa euroa suuremmat (5,67 %) kuin edellisenä vuonna. Kulujen kasvu aiheutui pääosin toiminnan volyymin muutoksesta ja sen toteuttamiseksi tarvittavien resurssien kasvusta. Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot laskivat yhteensä 1,28 miljoonaa euroa (7,71 %) edellisvuoteen nähden. Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus puolestaan kasvoi 4,51 miljoonaa euroa (10,46 %). Siemenvaraston muutokseen 0,32 miljoonaa euroa sisältyy epäkuranttiusvähennys 0,14 miljoonaa euroa.

Tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin, rakennuksiin ja rakennelmiin sekä koneisiin ja kalustoon sekä niihin kohdistuneet poistot (1,26 M€) on kirjattu hankintamenon vähennykseksi tai korjaukseksi. Luontopalvelujen liikekirjanpidon tuloslaskelmassa on esitetty valtion talousarvion kautta saatu rahoitus sekä liiketoiminnan muut tuotot suoriteperusteisena tuottoeränä siten, että ne vastaavat tilikaudelle kirjattuja kuluja (pl. poistot ja varaston muutos, maksullisen toiminnan ja kiinteistön myynnin ylijäämä), kulujen oikaisuja sekä osittain kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoja. Näin esitettynä oman pääoman jatkuvuus on yhtenevä liikelaitoksen tilinpäätöksen kanssa.

Tilikauden liikevaihto toimialoittain on esitetty liitetiedoissa 9.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot. Liikevaihto vuonna 2014 oli 10,46 miljoonaa euroa, kun vastaava toteuma vuonna 2013 oli 11,22 miljoonaa euroa. Merkittävintä liikevaihdon kasvu oli liiketaloudellisesti hinnoittelussa lyhyt- ja pitkäaikaisessa vuokraustoiminnassa 0,27 miljoonaa euroa (31,95 %). Merkittävin liikevaihdon lasku tapahtui liiketaloudellisesti hinnoitellun ennallistamisalueilta saadun puun myynnissä myynnin laskiessa 1,31 miljoonaa euroa (64,12 %). Liikevaihdon muutosta ja kannattavuutta on kuvattu tarkemmin luvussa 5.3 Kannattavuus.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 4,95 miljoonaa euroa, laskua edellisvuoteen oli 0,52 miljoonaa euroa (9,59 %). Muiden tuottojen muutos aiheutui käyttöomaisuuden myynnin kasvusta ja samanaikaisesti tapahtuneesta hanketoimintaan saadun rahoituksen vähenemisestä.

Luontopalvelujen tilikauden kulut (pl. varaston muutos ja poistot) kasvoivat 3,44 miljoonaa euroa edellisvuoteen nähden. Pääosa kulujen kasvusta muodostui ympäristöministeriön kasvaneella perusrahoituksella ja lisätalousarviosta saadulla rahoituksella katetuista kuluista, jotka kohdistuivat mm. nuorten työllistämiseen. Tilikauden aikaisiin kuluihin sisältyy myös valtion talousarviosta saadulla rahoituksella ja valtion talousarvion ulkopuolisella rahoituksella katetut hanketoiminnan kulut.

8.2 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö

Valtion talousarviosta saadut määrärahat (47,70 M€) on eritelty tuloslaskelmaa täydentävässä liitelaskelmassa kohdassa 9.4.1. Rahoitus käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa tulossopimuksissa sovittujen tehtävien suorittamiseen ja niistä aiheutuviin menoihin. Valtion talousarvion kautta saatiin perusrahoituksen (momentit 30.63.50 MMM ja 35.10.52 YM) lisäksi hanke- ja muuta täydentävää rahoitusta.

Luontopalvelujen voittoa tavoittelemattoman tytäryhtiön Nuuksiokeskus Oy:n omistama kiinteistö valmistui vuonna 2013. Yhtiön muita osakkaita ovat suurimman omistajatahon eli Metsähallituksen luontopalvelujen lisäksi Espoon kaupunki ja Solvalla Nedre Ab. Helsingin kaupungilla on hallituspaikka yhtiössä. Nuuksiokeskus Oy omistaa Suomen luontokeskus Haltian rakennuksen ja tontin Espoon Sollvallassa. Yhtiö on vuokrannut kiinteistön Haltian toiminnasta vastaavalle luontopalveluille. Suomen luontokeskus Haltia on Suomen luonnosta kertova näyttely-, tapahtuma- ja kokouskeskus, jolla on myös luontokoulutoimintaa. Rakennuksessa toimii luontopalveluihin vuokrasuhteessa oleva ravintolayrittäjä. Haltian toiminnan rahoittavat yhteistyösopimuksen mukaisesti luontopalvelut, Espoon kaupunki, Solvalla Nedre Ab, Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit sekä Kirkkonummen ja Vihdin kunnat. Haltian toiminnan kokonaismenot (2,02 M€) sisältyvät luontopalvelujen kirjanpidon menoihin. Haltian toiminnan nettomenot olivat 1,23 miljoonaa euroa, joista 64 % laskutettiin edellä mainituilta yhteistyökumppaneilta ja 15 % katettiin ympäristöministeriön määrärahoista.

Ympäristöministeriön hallinnonalan hanke- ja muu täydentävä rahoitus kohdistui pääosin Itämeren vedenalaisen luonnon inventointeihin, joita on tehty vuodesta 2012 lähtien. Lisäksi rahoitus sisälsi mm. ympäristöministeriön, Helsingin yliopiston ja Metsähallituksen luontopalvelujen Zonation-yhteisprofessorin ja suojelualueiden tiedonhallinnan eli SALTI-hankkeen kuluja.

Oikeusministeriön pääluokasta saadulla 0,78 miljoonan euron rahoituksella maksettiin avolaitosvankien työpanoksesta aiheutuneita menoja. Vankeja työllistettiin yhteensä 51 henkilötyövuoden (45 htv v. 2013) verran luonnon virkistyskäytön ja luonnonhoidon tehtävissä mm. Nuuksiassa, Sipoonkorvessa, Evolla ja Aulangolla.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta saatu rahoitus oli 3,63 miljoonaa euroa, josta työllistämisrahoitusta noin 1,1 miljoonaa euroa ja loput erilaisia investointirahoituksia palvelurakenteiden parantamiseen ja luontomatkailun kehittämiseen. Hankeita toteutettiin mm. Petkeljärven, Tammisaaren, Oulangan, Valkmusan, Selkämeren, Lauhavuoren ja Urho Kekkosen kansallispuistoissa.

8.3 Muun rahoituksen käyttö

Muu kuin valtion talousarviosta saatu rahoitus koostuu maksullisen toiminnan tulorahoituksesta, hankerahoituksesta sekä muusta täydentävästä rahoituksesta.

Maksullisen toiminnan tulorahoitusta käytetään maksullisen toiminnan suoritteiden aikaansaamisesta aiheutuviin menoihin.

Siemenmyynnistä saatua rahoitusta käytetään siemenhuollosta aiheutuvien menojen lisäksi myös maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovittujen muiden tehtävien hoitamiseen. Tämä on otettu huomioon ko. momentin mitoituksessa.

Suojelualueiden ennallistamistöistä saadun puun myynnistä kertynyttä tuloa käytettiin Life-hankkeiden omarahoitusosuutena.

Muu kuin valtion talousarviosta saatu hankerahoitus sisältää pääosin Maakuntaliittojen ja ELY-keskusten kautta ja suoraan EU:sta saatua rahoitusta sekä kuntien ja yritysten osuuksia hankkeiden omarahoitukseen. Life-hankkeista merkittävimpiä olivat Suoverkosto-, Luonnonhoito ja Saimaannorppa-Life-hankkeet. Aluekehitys- ja sosiaalirahastojen hankkeissa kunnostettiin palveluvarustusta useissa kansallispuistoissa ja retkeilykohteilla, hoidettiin lintuvesiä, parannettiin saariston suojelualueiden tilaa ja saavutettavuutta sekä käynnistettiin yhteistyö luonnon terveysvaikutusten todentamiseksi. Maaseuturahaston hankkeissa kunnostettiin ja täydennettiin palveluvarustusta mm. Metsäpeuranmaalla (Perho), Tiilitehtaanmäellä (Kristiinankaupunki), Repovedellä (Kouvola) ja Inarissa sekä parannettiin kalastusmatkailun edellytyksiä Kainuussa. Rajat ylittävien Interreg- ja Naapurisuusohjelman hankkeissa parannettiin raakkuvesien tilaa, edistettiin veneilyä Perämerellä ja uudistettiin maastopalveluita ja luontokeskusten näyttelyitä Oulangalla, Kalevalapuistossa, Ystävyyden luonnonsuojelualueella Kuhmossa ja Kolin kansallispuistossa.

9 Määrälliset tavoitteet ja niiden toteutuminen 2012–2014

Vaikuttavuustavoitteet	Tot. 2012	Tot. 2013	Strat. sopimus: Tavoite 2014	TA 2014: tavoite	Tot. 2014
1. Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee					
Ennallistaminen ja hoito, ha	5 617	6 647	6 300	6 040	6 250
Ennallistaminen (ha)	1 897	2 212		2 240	1 627
Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet ha)	1 576	1 822			1 455
Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	46	264			30
Soiden ennallistaminen (ei METSO, ei YSA, ha)	275	126			142
Perinnebiotooppien hoito (ha)	3 388	4 137		3 500	4 310
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	1 481	1 901			1 930
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	7	10			11
Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito ja kunnostaminen (ei METSO, ei YSA, ha)	1 900	2 226			2 369
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus (ha)	332	298		300	313
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	239	210			251
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	93	88			62
Kiireellisesti suojeltavien, erityisesti suojeltavien ja direktiivilajien esiintymätarkastukset			200		141
MH:n vastuulle osoitettujen nisäkkäiden ja lintujen seuratut kohteet (kpl)	1 886	1 817		1 750	1 584
Lajistokartoitukset (ha)	3 390	3 527			1 621
METSO-ohjelman lajistokartoitukset (ha)	1 620	1 721		1 500	1 285
Muut lajistokartoitukset (ha)	1 770	1 806			336
Luontotyyppien inventointi (ha)	77 613	101 665		70 000	137 614
Luontotyyppien inventointi METSO-alueella (valtion suojelualueet, ha)	7 565	21 010			59 397
Luontotyyppien inventointi METSO-alueella (YSA, ha)	3 974	3 008			3 733
Luontotyyppien inventointi METSO-alueen pohjoispuolella (ha)	66 074	77 647			74 484
Vedenalaisten luontotyyppien inventointi, vv 2010-2012 hehtaareina, 2013 lähtien videopisteinä	n. 10 000	9 365		9 000	6 000
2. Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston tila paranee					
Natura-alueiden määrä, joille valmistuu hoito- ja käyttösuunnitelma	18	13		15	22
NATA-arvioitujen Natura-alueiden lukumäärä / vuosi	18	37	25		30
3. Kulttuurihistoriallisen kiinteistöomaisuuden arvot säilyvät ja tila paranee					
4. Riista- ja kalakannat säilyvät elinvoimaisina ja metsästys ja kalastus on eettistä ja vastuullista					
Erävalvontatapahtumien määrä	8 839	8 094	9 500		10611
Laillisuusrikkeiden määrän suhde erävalvontatapahtumiin	6,8	8,1	8,8		10,1

Vaikuttavuustavoitteet	Tot. 2012	Tot. 2013	Strat. sopimus: Tavoite 2014	TA 2014: tavoite	Tot. 2014
5. Eräpalveluja tarjotaan kattavasti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi ja sillä luodaan hyvinvointia					
Luontokeskusten, maastopalveluiden ja lupa-asiakkaiden asiakastytyvyisyys	4,04	4,04	4,05		4,04
Lupametsästäjien asiakastytyvyisyys (asteikko 1–5)	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7
Kalastajien asiakastytyvyisyys	3,8	3,7			3,7
Myytyjen lupien määrä	129 070	127 656	120 000	120 000	120 251
Metsästysluvat (kpl)	50 206	56 389	50 000	45 000	50 100
Kalastusluvat (kpl)	78 864	71 267	70 000	75 000	70 151
Metsästy- ja kalastusalueiden vuokrasopimusten määrä	3 441	3 426		3 500	3 448
6. Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvotusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä					
Suojelualueiden kävijöiden rahankäytön tuottamat eurot paikallistaloudessa, milj€	124,5	130,9	125,0		140,5
Luontokeskusten, maastopalveluiden ja lupa-asiakkaiden asiakastytyvyisyys	4,04	4,04	4,05		4,04
Virkistyspalvelujen asiakastytyvyisyys (asteikko 1–5)	4,2	4,3		≥ 4	4,3
Käyntimäärät: kansallispuistot, valtion retkeilyalueet, luontokeskukset	3 413 200	3 705 600	3 555 000		3 649 300
Kansallispuistojen käynnit	2 087 300	2 259 800	2 100 000	2 095 000	2 286 500
Valtion retkeilyalueiden käynnit	354 000	369 000	355 000	355 000	355 300
Luontokeskusten käynnit	896 500 (29)	1 013 800 (30)			1 007 500
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit (kpl, pisteiden määrä)	896 500 (29)	1 013 800 (30)		1 000 000	1 007 500 (30)
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit, mukaan lukien lisäksi luontotuvat ja perinnetilat (kpl, pisteiden määrä)	971 900 (43)	1 076 800 (41)			1 071 800 (41)
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä (asiakkaiden lkm)	54 018	68 868			63 619
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä mukaan lukien myös lyhyet opastukset (asiakkaiden lkm)	74 220	104 460		96 000	107 909
Luontoon.fi, Eräluvut.fi ja Suurpedot.fi yksittäiset kävijät	eri statistiikka	eri statistiikka	1 250 000 *		1 551 047
Luontoon.fi-verkkopalvelun yksittäiset kävijät	923 220	1 110 905			1 101 846
Retkikartta.fi -verkkopalvelun käynnit	eri statistiikka	eri statistiikka	1 650 000		1 876 520
Suurpedot.fi -verkkopalvelun yksittäiset kävijät	97 725	153 965			163 358
Eräluvut.fi yksittäiset kävijät		246 864			285 843
Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset (kpl)	352	399			432
Yhteistyökumppaneiden antama palaute luontopalvelujen toiminnasta			70% tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä		80% tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä
Moottorikelkkauraluvat (kpl) **	4 903	5 002			4 815
Urien ulkopuoliset maastoliikenneluvat (kpl)	986	1 905			2 084

* sisältää vain Luontoon.fi:n

** sisältää myös mobiililuvat ja käsinkirjattuja lupia

Muut tunnusluvut, ympäristöministeriö	2012	2013	31.12.2014
Kansallispuistojen hoito (kpl)	37	37	38
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (kpl)	515	536	665
Kansallispuistojen hoito (ha)	980 000	981 000	984 000
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (ha)	702 000	703 000	763 000
Muiden luonnonsuojelukohteiden hoito (ha)	1 040 000	1 050 000	1 002 000
Erämaa-alueiden (12 kpl) hoito (ha)	1 490 000	1 490 000	1 489 000
Erityisesti suojeltavien lajien esiintymien suojelu (kpl) ¹⁾	4 371	4 211	4 211
Muiden uhanalaisten ja luontodirektiivilajien esiintymien suojelu (kpl)	27 012	4)	18 160
Muinäisjäännösten lkm (kpl, museoviraston rekisteri)	2 380	2 380	2 273
Suojeltujen rakennusten (kpl)	267	312	334
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden määrä (kpl)	30	30	30
Opastusrakennelmat (kpl)	2 175	2 172	2 203
Autio- ja vuokratuvat (kpl)	290	297	300
Taukopaikkarakennelmat (kpl)	1 751	1 736	1 778
Veneilyrakennelmat (kpl)	253	251	251
Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (kpl)	1 315	1 323	1 341
Polttopuuhuoltorakennelmat (kpl)	955	957	971
Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	4 028	4 005	4 122
Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	1 078	1 104	1 253
Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	256	278	278
Moottorikelkkaurat ja -reitit (km)	1 950	2 231	2 328

Muut tunnusluvut, maa- ja metsätalousministeriö	2012	2013	2014
Valtion retkeilyalueiden (7 kpl) pinta-ala (ha)	35 500	35 500	35 500
Muiden retkeilyyn ja virkistykseen varattujen kohteiden pinta-ala (ha)	141 000	141 000	140 000
Opastusrakennelmat (kpl)	1 421	1 425	1 492
Autio- ja vuokratuvat (lkpl)	109	108	111
Taukopaikkarakennelmat (kpl)	1 189	1 144	1 130
Veneilyrakennelmat (kpl)	297	298	294
Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (kpl)	975	931	898
Polttopuuhuoltorakennelmat (kpl)	759	728	696
Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	3 282	2 946	2 951
Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	1 237	1 228	1 302
Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	798	785	785
Moottorikelkkaurat ja -reitit (km) ²⁾	8 270	5 458	4 769

1) vuoden 2013 luku ei ole vertailukelpoinen aiempiin nähden johtuen mm. ls-asetuksen muutoksesta

2) Urien ja reittien määrän väheneminen johtuu mm. siitä, että niitä on siirtynyt kuntien hoitoon.

TILINPÄÄTÖS 2014 – METSÄHALLITUKSEN JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT

10 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

10.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA (euroa)	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2013
LIIKEVAIHTO	10 462 859,07	11 224 938,06
Liiketoiminnan muut tuotot	4 954 242,83	5 480 016,33
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	3 431 267,84	3 249 786,35
Varastojen muutos	327 867,37	202 804,32
Ulkopuoliset palvelut	4 655 906,08	5 213 753,19
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	24 881 637,06	22 528 784,42
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	5 261 670,30	4 239 296,65
Muut henkilösivukulut	1 043 811,14	866 160,09
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 380 993,79	2 432 184,94
Liiketoiminnan muut kulut	23 635 504,91	23 367 184,95
	65 618 658,49	62 099 954,91
LIIKEVOITTO	-50 201 556,59	-45 395 000,52
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot	43 126,22	11 381,87
Korkokulut ja muut rahoituskulut	2 646,55	489,92
TAPPIO ENNEN VALTION TALOUSARVIOSTA MUUHUN TOIMINTAAN SAATUA RAHOITUSTA	-50 161 076,92	-45 384 108,57
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus	47 701 560,88	43 185 552,19
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-2 459 516,04	-2 198 556,38

10.2 Tase

TASE (euroa)	31.12.2014	31.12.2013
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	170 410,24	77,84
		77,84
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 128 034 535,40	1 106 876 005,59
Tiet	315 515,16	384 527,32
Rakennukset ja rakennelmat	24 449 889,28	24 950 321,38
Koneet ja kalusto	542 876,33	817 010,48
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 975,00	0,00
	1 153 344 791,17	1 133 027 864,77
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	12 765 111,43	12 765 111,43
Muut osakkeet ja osuudet	737 704,68	737 704,68
Liittymismaksut	1 800,00	0,00
	13 504 616,11	13 502 816,11
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 167 019 817,52	1 146 530 758,72
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	2 104 013,50	2 431 880,87
	2 104 013,50	2 431 880,87
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 871 324,97	1 762 643,10
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	236 655,80	158 462,33
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	0,00	2 088,93
Muut saamiset	371 004,46	131 121,10
Siirtosaamiset	5 032 662,77	4 806 555,82
	7 511 648,00	6 860 871,28
Rahat ja pankkisaamiset	6 881 842,64	5 412 844,44
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	16 497 504,14	14 705 596,59
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 183 517 321,66	1 161 236 355,31

VASTATTAVAA	31.12.2014	31.12.2013
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 175 224 045,11	1 152 671 848,95
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-6 085 998,46	-3 887 442,08
Tilikauden voitto/tappio	-2 459 516,04	-2 198 556,38
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 166 678 530,61	1 146 585 850,49
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut pitkäaik. Korottomat velat	5 250,00	5 500,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	7 879 006,67	5 531 020,12
Ostovelat	1 376 784,38	1 824 799,49
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	730 369,89	1 158 535,76
Velat saman liikelaitoksen tytäryhtiöille	10 911,29	23 244,69
Muut velat	670 570,07	666 194,98
Siirtovelat	6 165 898,75	5 441 209,78
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	16 833 541,05	14 645 004,82
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	16 838 791,05	14 650 504,82
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 183 517 321,66	1 161 236 355,31

10.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (euroa)	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2014	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2013
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myyntistä saadut maksut	10 084 224,96	11 547 071,75
Muista tuotoista saadut maksut	6 866 670,09	5 010 377,06
Maksut toiminnan kuluista	-63 309 131,01	-58 938 995,67
Toiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	-46 358 235,96	-42 381 546,86
Maksetut korot ja rahoituskulut	-2 646,55	-489,92
Saadut korot	39 990,93	11 214,27
Saadut osingot	3 135,29	167,60
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	49 293 109,85	40 683 146,65
Toiminnan rahavirta	2 975 353,56	-1 687 508,26
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	-835 945,27	-1 127 423,52
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-1 042 493,13	-943 574,84
Käyttöomaisuuden ostot, EU-rahoitus	-212 999,07	-106 355,73
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-31 730,94	-60 546,77
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-250 311,36	-74 262,54
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luovutustulot	31 429,14	448 707,76
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	0,00	0,00
Omistajien sijoitus luonnonsuojelualueiden hankintaan ja osakkeisiin	835 945,27	1 127 423,52
Luontokeskusten rakentamiseen saatu rahoitus		639 105,02
Investointien rahavirta	-1 506 105,36	-96 927,10
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaiset muut velat, koroton, muutos	-250,00	500,00
Rahoituksen rahavirta	-250,00	500,00
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 1.1.	5 412 844,44	7 196 779,80
Rahavarat 31.12.	6 881 842,64	5 412 844,44

10.4 Liitetiedot

10.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot

<u>Liikevaihto toimialoittain</u>	2014	2013
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
metsästysluvat	2 835 328,76	2 631 379,04
kalastusluvat	255 271,76	250 341,64
muut julkisoikeudelliset suoritteet	1 578,19	1 070,35
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
metsästysalueiden vuokraus	563 043,57	578 198,61
kalastusalueiden vuokraus	139 478,26	224 547,64
metsästysluvat	102,01	1 728,22
kalastusluvat	913 534,35	875 159,65
siemenmyynti ja analyysit	731 985,25	694 855,76
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
vesialuekorvaukset (kalastukseen liittyen)	209 536,10	198 209,83
Yhteensä	5 649 858,25	5 455 490,74
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
uraluvat	100 799,37	91 827,43
luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat päätökset ja luvat	1 950,00	500,00
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	662 484,85	807 470,34
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	1 115 959,50	845 756,22
puun myynti (ennallistamisalueilta ym)	733 462,46	2 044 060,80
luonto-opastuksen ja neuvonnan tuotteet	943 358,75	943 900,88
kirjat ja luonnonsuojelun julkaisusarja	181 602,92	183 154,37
muut liiketaloudelliset suoritteet	937 450,41	722 578,74
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
valtauskorvaukset	118 446,35	112 985,93
kaivospiirimaksut	17 486,21	17 212,61
Yhteensä	4 813 000,82	5 769 447,32
Liikevaihto yhteensä	10 462 859,07	11 224 938,06

Liiketoiminnan muut tuotot	2014	2013
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	403 661,93	341 672,02
Vakuutuskorvaukset	659,80	1 089,23
Avustukset	0,00	1 458,00
Muut tuotot	4 492 796,03	5 060 131,29
Muut tuotot, sisäiset	57 125,07	75 665,79
Yhteensä	4 954 242,83	5 480 016,33

Suunnitelman mukaiset poistot	2014	2013
Aineettomien oikeuksien poistot	8 431,26	27,48
Teiden ja muiden maarakenteiden poistot	69 012,16	72 928,94
Rakennusten ja rakennelmien poistot	1 964 859,18	1 998 818,63
Koneiden, laitteiden ja kaluston poistot	338 691,19	360 409,89
Yhteensä	2 380 993,79	2 432 184,94

Suunnitelman mukaiset poistoajat		
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4–5 vuotta	
Sora-alueet	substanssipoisto	
Tiet	pääosin 25 vuotta	
Kalarakenteet	pääosin 10 vuotta	
Uittorakenteet	25 vuotta	
Rakennukset	20–40 vuotta	
Rakennelmat	4–10 vuotta	
Koneet ja kalusto	4–8 vuotta	

Rahoitustuotot ja -kulut	2014	2013
Korkotuotot	43 126,22	11 381,87
Korkokulut	-2 646,55	-489,92
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	40 479,67	10 891,95

Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus			
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitetun rahoituksen käyttö		2014	2013
Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka			
30.63.50	Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	6 549 956,04	6 129 546,61
Ympäristöministeriön pääluokka			
35.10.52	Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	35 421 476,50	31 692 332,97
35.10.63	Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (kulujen osuus)	93 478,67	150 348,32
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitettu rahoitus yht		42 064 911,21	37 972 227,90
Muu rahoitus, joka on saatu valtion talousarviosta		2014	2013
Oikeusministeriön hallinnonala		786 877,69	772 166,62
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		11 189,98	14 171,05
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala		241 869,23	30 186,44
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		3 632 524,16	3 608 983,42
Ympäristöministeriön hallinnonala		1 885 000,83	1 221 599,56
Muu rahoitus valtion talousarviosta		147 099,22	455 118,72
Investointi-avustusten eliminointi		-1 067 911,44	-888 901,52
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä		5 636 649,67	5 213 324,29
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus		47 701 560,88	43 185 552,19

10.4.2 Tasetta täydentävät liitetiedot

<u>Omaisuserä</u>	Aineett. hyödykk.	Maa- ja vesialueet	Tiet, maa- ja vesirak.	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet, kalusto ja muut aineell.	Keskener. hankkeet	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
1000 euroa								
Hankintameno ennen avustuksilla katettujen eliminointia	372	1 106 876	2 430	53 993	7 301	1 272	13 503	1 185 747
saadut avustukset 1.1.	0	0	-568	-6 479	-33	-1 272	0	-8 352
hankintameno 1.1.	372	1 106 876	1 862	47 514	7 268	0	13 503	1 177 395
								0
hankintamenojen lisäykset	447	21 301	0	3 030	265	809	2	25 853
saadut avustukset	-268	0	0	-1 545	-201	-807	0	-2 821
vähennykset	0	-142	0	-20	-148	0	0	-310
Hankintameno 31.12.	550	1 128 035	1 862	48 978	7 185	2	13 505	1 200 117
								0
Kert poistot ennen avustusten poistoja 1.1.	372	0	1 501	22 809	6 458	0	0	31 139
Saatujen avustusten poistot 1.1.	0	0	-23	-246	-7	0	0	-275
Kertyneet poistot 1.1.	372	0	1 478	22 563	6 451	0	0	30 864
								0
Vähennykset ja siirt.kert.poistot	0	0	0	-0	-148	0	0	-148
								0
Tilikauden poisto ennen avustusten poistoja	29	0	92	2 225	372	0	0	2 718
Tilikauden poisto saaduista avustuksista	-21	0	-23	-260	-33	0	0	-337
Tilikauden poistot	8	0	69	1 965	339	0	0	2 381
								0
Kertyneet poistot 31.12.	380	-	1 547	24 528	6 642	0	0	33 097
								0
Kirjanpitoarvo 1.1.	372	1 106 876	2 430	48 978	7 185	0	13 503	1 179 343
Kirjanpitoarvo 31.12.	170	1 128 035	316	24 450	543	2	13 505	1 167 020
Tuotannon koneet ja laitteet								
Kirjanpitoarvo 31.12.					543			

<u>Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo, euroa</u>		
	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>
Tytäryhtiösakkeet	12 765 111,43	12 765 111,43
Muut osakkeet	737 704,68	737 704,68
Liittymät	1 800,00	0,00
	13 504 616,11	13 502 816,11

<u>Tytäryhtiösakkeet, euroa</u>		
	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>
Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus, Rantasalmi		
omistus- %	66,7	565 111,43
Nuuksiokeskus Oy		
omistus- %	68,1	12 200 000,00
Tytäryhtiösakkeet yhteensä	12 765 111,43	12 765 111,43

<u>Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta ja liikelaitoksen tytäryhtiöiltä, euroa</u>						
	Tytäryhtiöiltä		Liiketoiminta		Yhteensä	
	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>
Myyntisaamiset	0,00	2 088,93	28 520,26	59 388,11	28 520,26	61 477,04
Siirtosaamiset	0,00	0,00	208 135,54	99 074,22	208 135,54	99 074,22
Sisäiset saamiset yhteensä	0,00	2 088,93	236 655,80	158 462,33	236 655,80	160 551,26

<u>Siirtosaamiset, euroa</u>		
	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>
LIFE-hankkeet, tulojäämät	632 413,32	460 282,44
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät	2 505 818,77	2 718 993,01
Työllisyystyöohjelmahankkeet, tulojäämät	746 055,26	818 225,10
Muut tulojäämät	814 302,01	510 238,49
Muut menoennakot / ostolaskut ja muut	542 208,95	285 060,53
Yhteensä ulkoiset siirtosaamiset	5 240 798,31	4 792 799,57

Julkisten hallintotehtävien oma pääoma 31.12.2014, euroa

Muu oma pääoma 1.1.	1 152 671 848,95	1 131 624 450,30
Saatu hallinnansiirroilla tilikauden aikana	10 138 756,76	19 035 276,65
Luovutettu hallinnansiirroilla tilikauden aikana	0,00	0,00
Saatu valtionperintöinä tai lahjana tilikauden aikana	89 458,00	0,00
Maankäyttömuutokset, vähennykset	-30 124,00	-1 941,00
Maankäyttömuutokset, lisäykset	11 517 409,13	879 994,36
Omistajan sijoitus (maa-alueet, osakkeet)	835 945,27	1 127 423,52
Virheiden korjaukset, muut, lisäykset	751,00	6 724,66
Virheiden korjaukset ,muut, vähennykset	0,00	-79,54
Muu oma pääoma 31.12.	1 175 224 045,11	1 152 671 848,95
Edellisten tilikausien voitto /tappio		
Aloittava tase 1.1.	-6 085 998,46	-3 887 442,08
Edellisten tilikausien voitto/tappio 31.12.	-6 085 998,46	-3 887 442,08
Tilikauden tulos 1.1-31.12.	-2 459 516,04	-2 198 556,38
Vapaa oma pääoma 31.12.	-8 545 514,50	-6 085 998,46
Oma pääoma yhteensä 31.12.2014	1 166 678 530,61	1 146 585 850,49

Saadut ennakot, euroa

	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>
EU-rahoitteiset	2 135 184,59	1 455 863,18
Ympäristöministeriöltä	5 014 956,69	3 260 451,68
Maa- ja metsätalousministeriöltä	80 497,35	243 453,39
Muut	648 368,04	571 251,87
Yhteensä	7 879 006,67	5 531 020,12

Muut velat, euroa

	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>
Saadut pantit	5 250,00	5 500,00
Yhteensä	5 250,00	5 500,00

Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle ja liikelaitoksen tytäryhtiöille

	Tytäryhtiöille		Liiketoiminnalle		Yhteensä	
	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>
Ostovelat	10 911,29	22 020,69	729 738,89	1 157 490,26	740 650,18	1 179 510,95
Siirtovelat	0,00	1 224,00	631,00	1 045,50	631,00	2 269,50
Sisäiset velat yhteensä	10 911,29	23 244,69	730 369,89	1 158 535,76	741 281,18	1 181 780,45

Muut velat	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>
Ennakonpidätysvelka	465 139,35	429 937,40
Sosiaaliturvamaksuvelka	40 374,58	35 968,51
Jäsenmaksutilityksvelka	18 429,95	18 369,92
Arvonlisäverovelka	130 885,19	167 491,65
Muut	15 741,00	14 427,50
	670 570,07	666 194,98

Siirtovelat, euroa	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	553 773,04	469 996,80
Lomapalkkavelka sos.kuluineen	5 178 134,83	4 512 957,40
Muut siirtovelat	434 621,88	460 525,08
Yhteensä ulkoiset siirtovelat	6 166 529,75	5 443 479,28

Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>
VEL-velka	508 745,24	437 568,41
Työttömyysvakuutusmaksut	45 027,80	32 428,39
Yhteensä	553 773,04	469 996,80

10.4.3 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset

Vastuusitoumukset milj. euroa	2014	2013
Leasingvastuut		
tilikaudella maksetut	0,866	0,674
Leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason. Sopimukset on irtisanottavissa 3 kk irtisanomisajalla.		

Henkilöstön lukumäärä, henkilötyövuosia	2014	2013
Toimihenkilöt	624	579

Kiinteän omaisuuden muutokset	Lkm	Muutos maa-ala	Muutos vesiala	Muutos tasearvo
Lisäykset		ha	ha	euro
Muu saanto (saantoselitys)	5	9,59	74,53	751,00
Virheen korjaus (kirjanpitoarvo)	0	0	0	0,00
Varainsiirtovero	11	0,00	0,00	34 460,00
Lunastus	2	1,04	0,00	755,00
Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	10	422,96	0,00	853 000,00
Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	2	12,50	0,00	57 500,00
Hallinnansiirto luonnonsuojeluun	204	3 311,22	451,90	8 674 329,68
Valtionperintö	1	103,32	0,00	89 458,00
Maankäyttömuutos (It:sta jht:een)	189	13 142,02	208,10	11 517 409,13
Sisäinen kauppa (mt:lta lp:lle)	2	21,40	0,00	52 500,00
Yhteensä	426	17 024,05	734,53	21 280 162,81

Kiinteän omaisuuden muutokset	Lkm	Muutos maa-ala	Muutos vesiala	Muutos tasearvo
Vähennykset		ha	ha	euro
Muu saanto (saantoselitys)	0	0,00	0,00	0,00
Virheen korjaus (kirjanpitoarvo)	0	0,00	0,00	0,00
Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	11	-13,33	0,00	-20 191,00
Lunastus	8	-0,94	0,00	-669,00
Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	4	-4,71	0,00	-18 149,00
Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	2	-21,40	0,00	-52 500,00
Maankäyttömuutos (It:sta jht:een)	3	-118,20	-1,90	-30 124,00
Yhteensä	28	-158,58	-1,90	-121 633,00

10.4.4 Julkisiin hallintotehtäviin osoitettu rahoitus valtion talousarviosta

Talousarviotili (euroa)	TA 2014	LTA 2014	Talousarviot yht 2014	Siirtynyt vuodelta 2013	Käytettävissä 2014	Nettokäyttö 2014	Siirtyy vuodelle 2015
30.63.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (MMM)	6 373 000	14 000	6 387 000	243 453	6 630 453	6 549 956	80 497
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (YM)	33 555 000	2 567 000	36 122 000	1 468 282	37 590 282	35 421 477	2 168 805 ¹
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (YM)	2 000 000	0	2 000 000	1 750 830	3 750 830	861 304	2 889 526
Talousarviossa osoitettu rahoitus yhteensä	41 928 000	2 581 000	44 509 000	3 462 565	47 971 565	42 832 736	5 138 829
Vähennetään suoraan omaan pääomaan kirjattu investointirahoitus						767 825	
Lisätään laskutetut erillisrahoitukset, jotka nettoutettu rahoituslajeille							
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus						5 636 650	
Valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä						47 701 561	

¹ Siirtyy vuodelle 2015, määrärahaa on sidottu eri hankkeisiin esim. Nuorten työllistämiseen, Öron ja Vallisaaren kehittämiseen sekä muiden valtion strategisten kulttuuriperintökohteiden kunnostus- ja kehittämistoimiin ja Etelä - Konneveden- sekä Teijon kansallispuistojen parantamistoimiin ja palvelujen kehittämiseen.

Meno- ja tuloerittelyt talousarviotileittäin		
Maa- ja metsätalousministeriö mom 30.63.50	Tot. 2014	Tot. 2013
Palkkausmenot	3 321 194,96	2 921 088,77
Muut kulutusmenot	3 908 148,48	3 764 239,97
Muut investoinnit	69 147,86	160 723,43
Tulot (pääosin siemenmyyntiä)	-717 722,26	-716 505,56
Muu laskutettu rahoitus	-30 813,00	0,00
Nettokäyttö	6 549 956,04	6 129 546,61

Ympäristöministeriö mom 35.10.52	Tot. 2014	Tot. 2013
Palkkausmenot	19 635 421,31	16 979 015,40
Muut kulutusmenot	15 102 168,98	14 574 821,68
Muut investoinnit	761 041,52	265 177,82
Tulot	-48 818,45	-83 265,53
Muu laskutettu rahoitus	-28 336,86	-43 416,40
Nettokäyttö	35 421 476,50	31 692 332,97

Ympäristöministeriö mom 35.10.63	Tot. 2014	Tot. 2013
Palkkausmenot	53 605,38	44 651,43
Muut kulutusmenot	50 887,39	108 664,10
Muut investoinnit	-19 666,64	-112 000,00
Tulot	-33,70	-99,18
Maanhankinnan kulut yhteensä	84 792,43	41 216,35
Maanhankintainvestoinnit ja myynnit	776 511,31	1 236 555,49
Nettokäyttö	861 303,74	1 277 771,84

10.4.5 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Tuotot rahoituslähteittäin	2014	2013
Euroopan aluekehitysrahasto	622 307,43	1 415 353,69
EU:n ympäristörahasto (LIFE)	1 278 873,98	1 129 802,33
Muu EU-rahoitus	1 530 192,26	1 054 266,90
Muut rahoittajat	1 258 322,23	1 463 445,67
Investointi-avustusten eliminointi	-196 899,87	-2 737,30
Yhteensä	4 492 796,03	5 060 131,29

Erittely sisältää muihin tuottoihin kirjatut rahoituserät (ei liikelaitoksen sisäisiä).

Pääosa muista tuotoista käsittää yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksia.

10.4.6 Kustannusvastaavuuslaskelmat

Kustannuslaskennan perusteet

Kustannusvastaavuuslaskelma laaditaan Valtiokonttorin määräyksestä. Kustannuslaskentamalli perustuu Valtion kirjanpidon käsikirjassa julkaistuihin kustannusvastaavuuslaskelmassa noudatettaviin yleisperiaatteisiin. Menojen jakautuminen prosesseittain laskettiin kirjanpidon tietojen perusteella hyödyntäen prosessijakoa noudattavaa kustannuspaikkaryhmittelyä. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin kustannuslaskennan periaatteilla, jotka perustuvat sekä kirjanpitoon että säännölliseen työajankäytön seurantaan. Kustannusvastaavuuden heikkeneminen vuonna 2014 aiheutui toisaalta liikevaihdon laskusta (-7 %), kun vastaavasti aiheuttamisperiaatteen mukaiset suoritteille kohdistettavat kulut laskivat vain 6 % .

Kustannuslaskennassa kaikki palkkausmenot kohdennetaan tehtäville ajankäytön mukaisessa suhteessa. Maksullisen toiminnan välitön työaika kohdennetaan suoraan suoriteryhmillä. Välillinen työaika ja muut kustannukset kohdennetaan välittömän työajan suhteessa. Maksulliseen toimintaan käytetty välitön työaika oli yhteensä 12,16 % (12,13 % v. 2013) koko työpanoksesta.

Maksullisen toiminnan pääomakustannukset laskettiin käyttäen välittömän työajan suhdetta kokonaistyöpanoksesta. Korkoprosenttina käytettiin Valtiokonttorin määräyksen mukaista nimelliskorkoa, joka vuodelle 2014 oli 0,8 % (1,20 % v. 2013).

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma laadittiin tulo menon kohdalle -periaatteen mukaisesti. Tällöin rahoittajien rahoitusosuudesta kohdennetaan kullekin tilikaudelle tuotoksi vain hankkeen tilikaudelle kohdennettuja kustannuksia vastaava osuus. Menot kohdennetaan suoriteperusteisesti. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa täydentävällä rahoituksella rahoitetut hankkeet ja muu toiminta määriteltiin rahoituslajiperusteisesti. Hankkeiden omarahoitukseen laskettiin mukaan maksullisen toiminnan ylijäämillä ja perusrahoituksella maksetut hankekulut. Pääomakustannukset sekä muut yhteiskustannukset kohdennettiin yhteisrahoitteiseen toimintaan palkkamenojen suhteessa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 11,47 miljoonaa euroa (11,88 M€ v. 2013). Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot sisältävät hanketoiminnalla saadun liikevaihdon muodostuen pääosin ennallistamistoissa saadusta puun myynnistä. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen osuus oli 17,56 % (18,33 % v. 2013) kokonaisrahoituksen määrästä pl. maanhankintainvestoinnit.

Yhteisrahoitteisissa hankkeissa keskeisiä kumppaneita rahoittajina olivat ministeriöt, ELY-keskukset, maakuntaliitot ja kasvavana sekä merkittävänä rikosseuraamusvirasto. Rahoitukseltaan merkittävimmät yhteisrahoitteiset hankkeet toteutettiin erillisillä ministeriön osoittamilla rahoituksella, EAKR- sekä LIFE+-rahoitusohjelmilla, työllisyystyöohjelmilla sekä naapuruusohjelmilla. Luontopalvelujen yhteisrahoitteinen hanketoiminta oli valtakunnallista.

Yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitusosuus oli 51 % (39 % v. 2013). Luontopalvelujen yhteisrahoitteiset hankkeet ovat pääsääntöisesti hankkeita, joiden rahoituksen kriteerit määrittää rahoittaja. Näissä hankkeissa rahoittaja hyväksyy vain osan kustannuksista (esim. Life-hankkeiden kustannusvastaavuus on pääsääntöisesti 50 %). Mikäli näiden hankkeiden osuus yhteisrahoitteisista hankkeista on suuri, merkitsee se luontopalvelujen koko yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoituksen kasvua vuositasona. Luontopalvelujen painopisteenä on edelleen panostaa valtakunnallisesti toteutettavaan yhteisrahoitteiseen hanketoimintaan, jolla tuetaan luontopalveluille asetettujen tavoitteiden toteuttamista.

Julkisoikeudelliset suoritteet (1000 €)	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2014	Tot. 2013	Tot. 2014	Tot. 2013	Tot. 2014	Tot. 2013
Tuotot	103	92	3 092	2 883	3 195	2 975
Henkilöstökustannukset	108	116	1 828	1 821	1 935	1 937
Muut erilliskustannukset	20	25	1 412	1 389	1 433	1 414
Poistot ja korot	9	11	156	175	165	187
Osuus yhteiskustannuksista	26	31	437	488	462	519
Kustannukset yhteensä	163	183	3 833	3 873	3 995	4 056
Kustannusvastaavuus	-60	-91	-740	-990	-800	-1 081
Kustannusvastaavuus, %	63 %	50 %	81 %	74 %	80 %	73 %

Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet (1000 €)	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2014	Tot. 2013	Tot. 2014	Tot. 2013	Tot. 2014	Tot. 2013
Tuotot	4 574	5 547	2 348	2 374	6 922	7 921
Henkilöstökustannukset	1 473	1 145	715	729	2 187	1 874
Muut erilliskustannukset	1 827	2 938	1 192	1 185	3 019	4 122
Poistot ja korot	126	110	94	70	220	181
Osuus yhteiskustannuksista	352	307	171	195	523	502
Kustannukset yhteensä	3 777	4 500	2 171	2 179	5 948	6 679
Kustannusvastaavuus	797	1 047	177	195	974	1 242
Kustannusvastaavuus, %	121 %	123 %	108 %	109 %	116 %	119 %

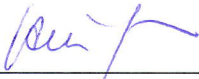
Erillislainsäädäntöön perustuvat suoritteet (1000 €)	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2014	Tot. 2013	Tot. 2014	Tot. 2013	Tot. 2014	Tot. 2013
Tuotot	136	130	210	198	345	328
Henkilöstökustannukset	36	5	48	23	84	28
Muut erilliskustannukset	0	0	64	43	64	43
Poistot ja korot	3	0	4	2	7	3
Osuus yhteiskustannuksista	9	1	12	6	20	7
Kustannukset yhteensä	48	7	128	74	176	81
Kustannusvastaavuus	88	123	81	124	169	247
Kustannusvastaavuus, %	283 %	1917 %	164 %	267 %	196 %	406 %

Yhteisrahoitteinen toiminta 1000 €	2014	2013
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot		
valtion talousarviorahoitus	2 787	3 278
EU:lta saatu rahoitus	5 288	4 963
muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	3 183	2 812
yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	221	826
Tuotot yhteensä	11 479	11 880
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset		
aineet tarvikkeet ja tavarat	1 548	1 394
henkilöstökustannukset	9 120	6 738
vuokrat	1 751	1 689
palvelujen ostot	3 993	4 054
muut erilliskustannukset	3 776	2 886
Erilliskustannukset yhteensä	20 188	16 762
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannukset		
tukitoimintojen kustannukset	2 417	2 068
poistot	785	645
korot	78	99
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	3 281	2 811
Kokonaiskustannukset yhteensä	23 468	19 573
OMARAHOITUSOSUUS (tuotot-kustannukset)	-11 990	-7 693
Omarahoitusosuus %	51 %	39 %

METSÄHALLITUS

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätöksen allekirjoitus

Vantaalla 26. päivänä maaliskuuta 2015

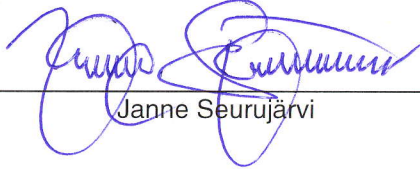
Aino Jalonen

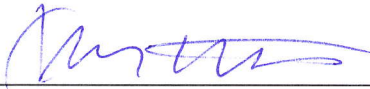
Irene Rantala

Kai Kaatra
varapuheenjohtaja

Janne Seurujärvi

Tuija Soanjärvi

Helena Walldén

Arto Tiitinen
puheenjohtaja

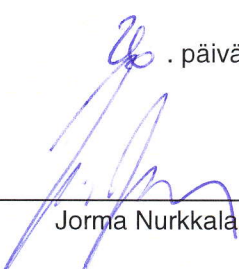
Esa Härmälä
toimitusjohtaja

Rauno Väisänen
luontopalvelujohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

26 . päivänä maaliskuuta 2015

Jorma Nurkkala, KHT, JHTT

Leif-Erik Forsberg, KHT, JHTT

Vuonna 2014 ilmestyneet Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Kaikki julkaisut löytyvät pdf-muodossa osoitteesta julkaisut.metsa.fi.

Sarja A

- No 207 Pietilä, M., Saarinen, J., Virkkunen, V. & Kesälä, M. 2014: Tourism and nature conservation in Koillismaa region, northern Finland. 56 s.
- No 208 Kaikkonen, H., Virkkunen, V., Kajala, L., Erkkonen, J., Aarnio, M. & Korpelainen, R. 2014: Terveyttä ja hyvinvointia kansallispuistoista – Tutkimus kävijöiden kokemista vaikutuksista. 65 s.
- No 209 Kaikkonen, H. & Rautiainen, M. 2014: Terveyttä ja hyvinvointia valtion mailta – tarkastelussa metsästäjät ja kalastajat. 30 s.
- No 210 Vähäsarja, V. 2014: Luontoympäristön terveys- ja hyvinvointivaikutusten taloudellinen arvio. 76 s.
- No 211 Mäkilä, M., Jonassen, T. & Salmela, J. 2014: Tanhukärpäs-kartoitukset Lapin suojelualueilla vuonna 2013. 22 s.
- No 212 Kukkonen, M. 2014: Metsähallituksen jäkälä-, kovakuoriais-, kääväkäs-, maanilviäis- ja sammalkartoitukset vuosina 2007–2013. 76 s.

Sarja B

- No 195 Sutela, J. 2014: Valkmusan kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 51 s.
- No 196 Kyrönviita, M. 2014: Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 69 s.
- No 197 Isoviita, J. 2014: Liminganlahden luontokeskuksen asiakastutkimus 2013. 43 s.
- No 198 Metsähallitus 2014: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2013. 69 s.
- No 199 Konttinen, T. 2014: Lauhanvuoren kansallispuiston kävijätutkimus 2012–2013. 56 s.
- No 200 Konttinen, T. 2014: Kauhanevan–Pohjankankaan kansallispuiston kävijätutkimus 2012–2013. 53 s.
- No 201 Konttinen, T. 2014: Hämeenkaan harjoitus- ja monikäyttöalueen kävijätutkimus 2012–2013. 62 s.
- No 202 Konttinen, T. 2014: Lauhanvuoren–Hämeenkaan alueen yritystutkimus 2013. 64 s.
- No 203 Metsähallitus 2014: Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet. 134 s.
- No 204 Salonen, M. 2014: Kurjenrahkan kansallispuiston kävijätutkimus 2013. 66 s.
- No 205 Koskeli, A. 2014: Kolin–Ruunaan alueen yritystutkimus 2014. 60 s.
- No 206 Hallbäck, V. 2014: Terranova – Kvarkens naturcentrums kundundersökning och fortlöpande respons 2011–2013. 51 s.

Sarja C

- No 127 Vuorinen, J., Sorakunnas, E. & Högmänder, J. 2014: Öron luontomatkailun kehittämissuunnitelma. 53 s.
- No 128 Metsähallitus 2014: Etelä-Konneveden suojelualuekokonaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelma. 135 s.
- No 129 Konttinen, T. 2014: Lauhanvuoren–Hämeenkaan alueen luontomatkailusuunnitelma. 89 s.
- No 130 Metsähallitus 2014: Oulangan hoito- ja käyttösuunnitelma 2012–2026. 164 s.
- No 131 Metsähallitus 2014: Valtavaaran–Pyhävaaran ja Särkipерän–Löyhkösen–Antinvaaran hoito- ja käyttösuunnitelma 2012–2022. 121 s.

ISSN-L 1235-8983

ISSN (painettu) 1235-8983

ISSN (verkkójulkaisu) 1799-5388

ISBN 978-952-295-109-0 (painettu)

ISBN 978-952-295-110-6 (pdf)

julkaisut.metsa.fi